

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
LJUBLJANA**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

RAVNIK

2021 - 2030

Štev.: 04-62/21

OSNUTEK

1	Splošni opis gozdnogospodarske enote	13
1.1	Opis naravnih razmer	13
1.1.1	Lega	13
1.1.2	Relief.....	14
1.1.3	Podnebne značilnosti	14
1.1.4	Hidrološke razmere.....	14
1.1.5	Matična podlaga in tla.....	14
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost	15
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	15
1.1.8	Živalski svet.....	17
1.2	Površina in lastništvo gozdov	18
1.3	Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	18
1.3.1	Odprtost gozdov s cestami	19
1.4	Družbeno gospodarske razmere.....	20
1.5	Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom.....	20
1.5.1	Lovstvo	20
1.5.2	Kmetijstvo.....	20
1.5.3	Poselitev	21
1.5.4	Infrastruktura	21
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)	21
1.5.6	Požarno ogroženi gozdovi.....	21
1.6	Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote	22
1.7	Organiziranost javne gozdarske službe	22
2	Prikaz funkcij gozdov	23
2.1	Ekološke funkcije	24
2.2	Socialne funkcije.....	36
2.3	Proizvodne funkcije	38
3	Opis stanja gozdov	40
3.1	Gospodarske kategorije gozdov	40
3.2	Lesna zaloga	41
3.3	Prirastek	42
3.4	Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	43
3.5	Tipi sestojev.....	45
3.6	Ohranjenost gozdov	45
3.7	Kakovost drevja	46
3.8	Poškodovanost drevja	46
3.9	Objedenost gozdnega mladja	47
3.10	Odmrlo drevje	49
4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	50
4.1	Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti.....	50
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	51
4.2.1	Posek.....	51
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela.....	56
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	57
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	58
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2011-2020.....	58
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2011-2020	58
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov	61
5.1	Razvoj gozdnih fondov	61
5.1.1	Površina	61
5.1.2	Lesna zaloga , prirastek in možni posek	61
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	62
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev.....	62
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	64
6	Cilji, usmeritve in ukrepi	66
6.1	Splošni cilji	66
6.2	Usmeritve.....	67
6.2.1	Splošne usmeritve	67
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	70
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali.....	84
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	85

6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	85
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	86
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	86
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	88
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	89
6.2.10	Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna	89
6.3	Ukrepi	89
6.3.1	Možni posek	89
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	91
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	92
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	93
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	93
7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij	95
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote	96
9	Rastiščnogojitveni razredi	98
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	98
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	99
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (omph., clem., hacq.) – 13112	99
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi - 13312	109
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000	119
10	Literatura	123
11	Načrt so izdelali	125
12	Priloge	126
12.1	Preglednice v prilogah	126
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	126
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	128
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	136
12.2	Seznam tarif po odsekih	140
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	142
12.4	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	142
13	Prostorski del načrta	144
13.1	Stanje in razvoj gozdnih površin	144
13.2	Večfunkcionalna območja	144
13.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	144
13.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	145
13.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja	145
13.6	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti	146
13.6.1	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali	146
13.6.2	Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave	146
13.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	146
13.8	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda	146
13.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	147
13.9.1	Odprtost gozdov s prometnicami	147
13.9.2	Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami	147
13.9.3	Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami	147

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	14
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	15
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	15
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	15
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	18
Preglednica 6/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	18
Preglednica 7/D-C: Odprtost gozdov s cestami	19
Preglednica 8/D-LD: Pregled lovišč	20
Preglednica 9/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	23
Preglednica 10/N-SPA : Natura SAC območje.....	25
Preglednica 11/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE.....	27
Preglednica 12/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE	27
Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	40
Preglednica 14/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	40
Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	41
Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	41
Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	42
Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	42
Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	43
Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	44
Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	44
Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	45
Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	45
Preglednica 24/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	46
Preglednica 25/K: Kakovost drevja	46
Preglednica 26/PSD: Poškodovanost drevja	47
Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	48
Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah.....	48
Preglednica 29:Primerjava skupne poškodovanosti in poškodovanosti bukve v PE po popisih 2010 - 2020.....	48
Preglednica 30: Primerjava poškodovanosti iglavcev in listavcev v PE po popisih 2010- 2020.....	49
Preglednica 31/OD: Odmrlo drevje	49
Preglednica 32/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	52
Preglednica 33: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco.....	52
Preglednica 34: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah.....	52
Preglednica 35/D-PGR: Posek po gospodarskih razredih in primerjava z načrtovanim	53
Preglednica 36/VP: Posek po vrstah poseka	54
Preglednica 37/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	54
Preglednica 38/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	54
Preglednica 39/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela	57
Preglednica 40/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1909 do 2021	61
Preglednica 41/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021	62
Preglednica 42/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	62
Preglednica 43/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	62
Preglednica 44/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	64
Preglednica 45 : Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	75
Preglednica 46: Konkretno varstvene usmeritve za naravne vrednote v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Ravnik	79
Preglednica 47: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot	79
Preglednica 48: Konkretno varstvene usmeritve za varovanje enot in območij kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru ali v bližini gozdnega roba znotraj območja GGE Ravnik.....	82
Preglednica 49/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	89
Preglednica 50/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	91
Preglednica 51/D-FU: Načrtovani ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	93
Preglednica 52/EP1: Prikaz prihodka od lesa	96
Preglednica 53/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	96
Preglednica 54/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njihovi deli	98
Preglednica 55/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del.....	100
Preglednica 56/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	100
Preglednica 57/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	100

Preglednica 58/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	101
Preglednica 59/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	102
Preglednica 60/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	103
Preglednica 61/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2001 do 2021	103
Preglednica 62/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	104
Preglednica 63/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	108
Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	108
Preglednica 65/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	108
Preglednica 66/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del.....	110
Preglednica 67/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	110
Preglednica 68/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	111
Preglednica 69/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	111
Preglednica 70/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	112
Preglednica 71/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	113
Preglednica 72/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2001 do 2021	113
Preglednica 73/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem.....	114
Preglednica 74/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	117
Preglednica 75/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	117
Preglednica 76/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	118
Preglednica 77/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del.....	120
Preglednica 78/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	120
Preglednica 79/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	120
Preglednica 80/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	121
Preglednica 81/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	121
Preglednica 82/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2001 do 2021	121
Preglednica 83: Stanje in razvoj gozdnih površin.....	144
Preglednica 84: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.	144
Preglednica 85: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.....	145
Preglednica 86: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti	145
Preglednica 87: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.....	146
Preglednica 88: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.	146
Preglednica 89: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.	147

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	55
Grafikon 2: Pregled sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja po vzrokih poseka in po letih ured. obdobja.....	56
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	64
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	105
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	114

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 3: Karta rastišč

Karta 4: Karta kategorij gozdov

Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Karta 7: Karta funkcij gozdov

Karta 8: Karta ukrepov

Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 10: Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek (teh območij v GGE nismo določili, zato te karte nismo izdelali)

Karta 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

POVZETEK**Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8,06	1.520,07	0,00	1.528,13
Delež (%)	0,5	99,5	0,0	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	% na PR
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	1.499,96	103,0	105,6	208,6	2,10	2,01	4,10	24,8	21,4	23,1	117,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	28,17	196,6	151,1	347,7	4,67	4,08	8,75				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	1.528,13	104,7	106,4	211,2	2,14	2,05	4,19	23,9	20,8	22,4	113,0
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	8,06	34,6	82,4	117,0	0,78	2,49	3,27	18,6	7,5	10,8	38,7
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	8,06	34,6	82,4	117,0	0,78	2,49	3,28	18,6	7,5	10,8	38,6
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.491,90	103,4	105,7	209,1	2,10	2,00	4,11	24,8	21,5	23,1	118,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	28,17	196,6	151,1	347,7	4,67	4,08	8,76				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	1.520,07	105,1	106,6	211,7	2,15	2,04	4,19	23,9	20,9	22,4	113,0
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0

Lega in splošni opis gozdnogospodarske enote

Gozdnogospodarska enota Ravnik se nahaja v jugozahodnem delu gozdnogospodarskega območja Ljubljana. Razprostira se na območju občin Logatec in Cerknica. Prevladuje ravninski reliefni tip.

Površina

Celotna površina GGE meri 1.555,30 ha. Gozdni prostor obsega 1.531,41 ha. Površina vseh gozdov GGE znaša 1.528,13 ha, gozdatost je 98,25 %.

Lastništvo gozdov

V GGE Ravnik prevladujejo državni gozdovi z 99,5 %, zasebnih gozdov je le 8,06 ha, kar predstavlja 0,5 % površine gozdov.

Gospodarske kategorije gozdov

Prevladuje kategorija Večnamenskih gozdov, ki se razprostirajo na 98,2 % površine gozdov GGE. V teh gozdovih je način gospodarjenja skupinsko postopen. Kategorije Gozdov s posebnim namenom brez ukrepanja (gozdni rezervat) je 28,17 ha. Za gozd s posebnim namenom brez ukrepanja je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št.39/15, št.191/20) določen gozd v odsekih 62A08F, 62A13B, 62A14C, 62A14D, 62A16D, 62A33C, 62A33D, 62D25C.

Gozdni rastiščni tipi

GGE Ravnik porašča dinarski gozdni rastiščni tip jelke in bukve s peterolistno mlajo (41,8 %), s pomladansko torilnico (30,9 %) in s srobotom (26,9 %). Z 0,4 % je evidentiran še gozdno rastiščni tip gorskega javorja in bresta. Glede na rastiščno homogene oddelke oz. odseke, z enotnimi razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij, sta oblikovana dva rastiščnogojitvena razreda znotraj večnamenskih gozdov in en znotraj kategorije gozdov GPN, kjer ukrepi niso dovoljeni.

Rastiščnogojitveni razredi so: novo oblikovan razred Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi – 13312 (608,23 ha), ki pokriva bivše smrekove nasade in zaradi preteklih ujm močno prizadete gozdove na rastiščih jelovij na karbonatih in Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (omph., clem., hacq.) – 13110 (891,85 ha) ter rastiščnogojitveni razred GPN brez ukrepanja (gozdni rezervat) – 60000 (28,17 ha).

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je $211\text{ m}^3/\text{ha}$. Iglavcev je 49,6 %, listavcev 50,4%. Med drevesnimi vrstami imata največji delež jelka (42,8 %) in bukev (37,4 %). Opaznejši delež imata še smreka (6,4 %) in plemeniti listavci (12,9 %). Delež vseh drugih drevesnih vrst predstavlja zanemarljiv delež v lesni zalogi (manj kot 1%).

Skupni tekoči letni prirastek je $4,19\text{ m}^3/\text{ha}$. Prirastek iglavcev predstavlja 51,2 % tega prirastka in prirastek listavcev 48,8 %.

Med razvojnimi fazami je skoraj enak delež debeljakov (34,1%) in sestojev v obnovi (33,6 %), njima sledita še razvojni fazi mladje in drogovnjak, ki sta zastopani z enakim deležem in sicer vsaka razvojna faza s 16,2% deležem.

Možni posek

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2021 - 2030 znaša 72.187 m^3 . To je 22,4 % skupne LZ ali 112,8 % prirastka. V načrtovanem skupnem poseku je delež poseka iglavcev 38.289 m^3 in listavcev 33.898 m^3 .

Največji delež poseka glede na vrsto poseka bodo predstavljale pomladitvene sečnje (69,0 %). Redčenja bodo predstavljala 18,0 % od skupnega možnega poseka v GGE in 13,0% je predvidenega sanitarnega poseka.

Potrebna gojitvena dela

V naslednjem desetletju načrtujemo s ponovitvami 914,5 ha gojitvenih del. Načrtujemo tudi vzdrževanje zaščitnih ograj na skupni dolžini 13.760 m in odstranjevanje zaščitnih ograj na 1.800 m in. Vzdrževalo se bo 15 kalov v gozdnem prostoru in na 0,44 ha se bo vsako leto vzdrževalo pašnike in travnike v gozdu.

Funkcije

V skladu s predpisi so v GGE Ravnik ovrednotene ekološke, socialne ter proizvodne funkcije. Kljub hudim preteklim ujmam, največji delež prve stopnje poudarjenosti še vedno zavzema lesnoproizvodna funkcija, ki določa način gospodarjenja z gozdovi na 64,7 % površine gozda.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ravnik za obdobje 2011 – 2020 je šesti zaporedni obnovitveni načrt gozdnogospodarske enote Ravnik. Zaradi sanitarne sečnje v obsegu večjem od dopustnih odstopanj od najvišjega možnega poseka, dovoljenih po 56. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/2010) je bila l. 2017 z odločbo Ministrstva, št. 3400-4/2010/11 z dne 24. 3. 2016, izdelana sprememba GGN GGE Ravnik (2011-2020).

Pravna podlaga za izdelavo načrta sta Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/1993, 13/1998, 24/1999, 56/1999, 67/2002, 110/2002, 112/2006, 115/2006, 110/2007, 61/2010, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/2015 in 77/2016) in Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/2010 in 200/2020).

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ravnik je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, ki je bil pripravljen na Oddelku za gozdnogospodarsko načrtovanje Zavoda za gozdove Slovenije, julija 2008 in dopolnjen oktobra 2012.

Gozdnogospodarski načrt obravnava vse gozdove gozdnogospodarske enote Ravnik ne glede na lastništvo in obsega naslednje tematske sklope: splošni opis gozdnogospodarske enote, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Opisani so tudi stanje, cilji, usmeritve in ukrepi po rastiščnogojitevnih razredih.

Navajamo okrajšave, ki se bodo pojavljale v tekstu:

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

CE – centralna enota

EPO – Ekološko pomembno območje

EŠD – evidenčna številka objektov kulturne dediščine

GGE – gozdnogospodarska enota

GGN – gozdnogospodarski načrt

GGO – gozdnogospodarsko območje

GPN – gozd s posebnim namenom

ID – identifikacijska številka

k.o. – katastrska občina

KD – kulturna dediščina (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)

KE – krajevna enota

LD – lovska družina

KP – Krajinski park

LUO – lovsko upravljavsko območje

LZ – lesna zaloga

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Natura 2000 – posebno varstveno območje (območje Natura 2000)

NR– naravni rezervat

NV – naravna vrednota (uporabljeno v tabeli F1 – seznam funkcijskih enot)

NVDP / NVLP - naravna vrednota državnega pomena / naravna vrednota lokalnega pomena

OE – območna enota

POO – posebno ohranitveno območje

PR – prirastek

Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo

PSR – proizvodna sposobnost rastišča

PVO – Posebno varstveno območja

RGR – rastiščnogojitveni razred

RS – Republika Slovenija

SAC – Special Areas of Conservation, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o habitatih (posebno ohranitveno območje, POO))

SiDG – Slovenski državni gozdovi d.o.o.

SKZG – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov

SPA – Special Protected Area, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o pticah (posebno območje varstva, POV))

SVP – stalne vzorčne ploskve

Ur.l. RS – Uradni list Republike Slovenije

ZGS – Zavod za gozdove Republike Slovenije

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

ZOG – Zakon o gozdovih

ZON – Zakon o ohranjanju narave

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

ZVKDS – zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

ZRSVN – Zavod RS za varstvo narave

€ – euro

V postopku izdelave gozdnogospodarskega načrta GGE Ravnik smo na podlagi določil Zakona o ohranjanju narave – uradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS št. 96/04) pridobili od Zavoda RS za varstvo narave »Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ravnik (2021-2030)« in jih upoštevali pri izdelavi tega načrta. Naravovarstvene smernice smo upoštevali pri izdelavi tega načrta tako, da smo prevzeli prejeta zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja (območja Natura 2000) in habitatne tipe. Pri tem smo upoštevali varstvene režime, varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij pri obravnavi funkcij gozdov, ciljev, usmeritev in ukrepov ter še posebej v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi smo upoštevali varstvena območja Natura 2000, na podlagi Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013-popr., 39/2013-Odl. US, 3/2014, 21/2016 in 47/2018).

Natura 2000

V GGN sta z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08) določeni dve območji za katere je GGN GGE Ravnik načrt prilagojene rabe naravnih dobrin za območja Natura 2000:

- Notranjski trikotnik (koda : SI3000232);
- Krimsko hribovje-Menišija (koda : SI3000256).

EPO

Z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04) so določena štiri ekološko pomembna območja:

- Najdena jama (koda: 30103);
- Krimsko hribovje-Menišija (koda: 31200);
- Notranjski trikotnik (koda: 31300);
- Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (koda: 80000).

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so smiselno vključene v poglavjih 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in 6.2.3. Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Ukrepi, ki so navedeni v poglavjih 6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela in 6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so smiselno vključene v poglavju 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 9. Rastiščnogojitveni razredi te usmeritve upoštevajo.

Usmeritve in ukrepi v GGN GGE zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000, kot tudi širše v celotni GGE.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

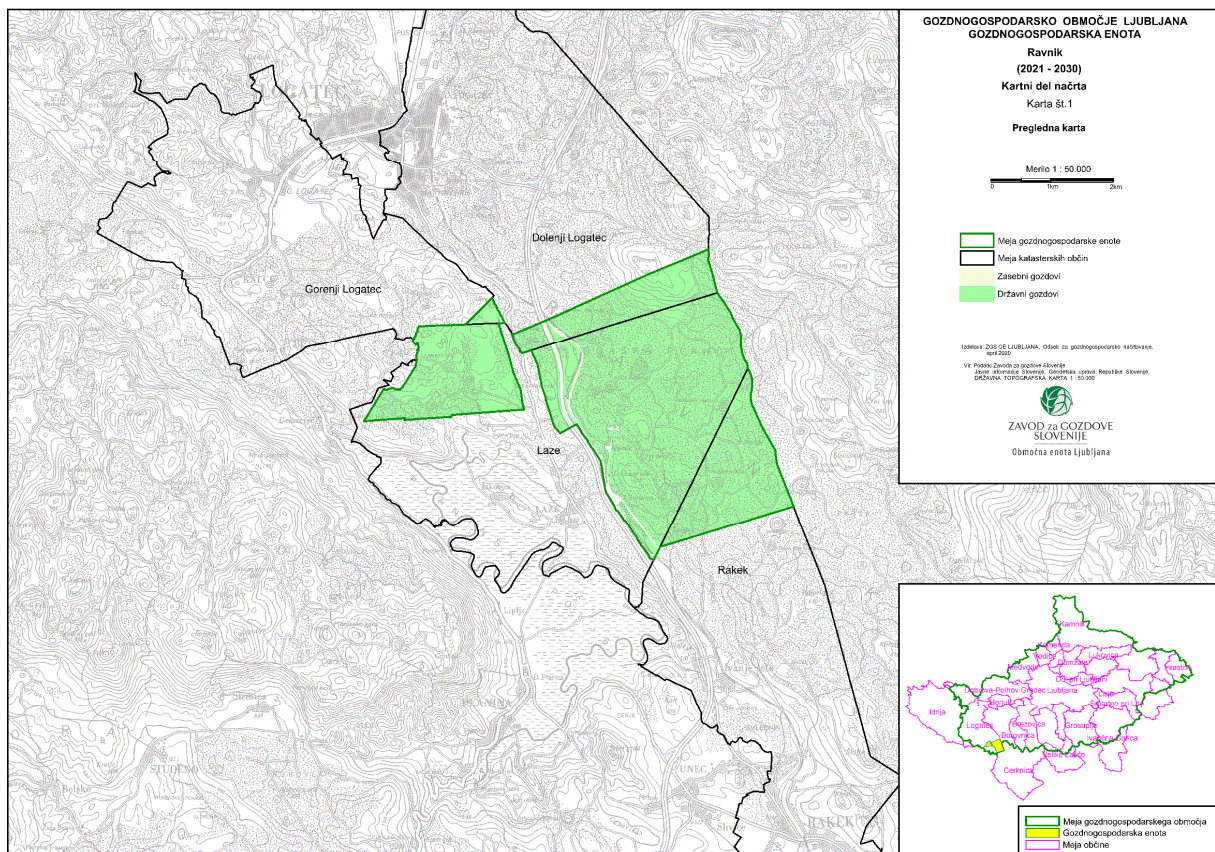
1.1.1 Lega

GGE Ravnik se nahaja v skrajnem jugozahodnem delu GGO Ljubljana, kjer meji na GGO Postojna. Na severu in zahodu meji na GGE Logatec in v manjšem delu na severovzhodu na GGE Bistra - Borovnica. GGE Ravnik je sestavljena iz dveh ločenih, vendar zaokroženih delov: področje Ravnika, ki je osrednji del Logaške planote in področje Lanskega vrha, ki se dviguje severno nad Planinskim poljem. Ločuje ju tektonska prelomnica, po kateri je speljana regionalna cesta Logatec – Laze, ki se nadaljuje proti Rakeku.

GGE Ravnik leži v območju dveh občin in sicer v jugovzhodnem delu občine Logatec in severozahodnem delu občine Cerknica.

Obsega k.o. Rakek (D), ki leži na območju občine Cerknica in k.o. Dolenji Logatec (B) ter k.o. Laze (A), ki ležita na območju občine Logatec. GGE pokriva le dele navedenih k.o. Upravno GGE v celoti spada pod upravno enoto Logatec.

Slika: Pregledna karta gozdnogospodarske enote Ravnik

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
CERKNICA			246,57	246,50	
	1659	RAKEK (D)	246,57	246,50	(del)
LOGATEC			1.308,73	1.281,63	
	2017	DOLENJI LOGATEC (B)	181,90	178,55	(del)
	2018	LAZE (A)	1.126,83	1.103,08	(del)
		Skupaj		1.528,13)

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

1.1.2 Relief

Osrednji del GGE Ravnik predstavlja uravnana visokokraška Logaška planota. Povprečna nadmorska višina je med 500 in 550 m nadmorske višine. Od tega povprečja s svojo nadmorsko višino nekoliko izstopajo posamezni vrhovi, kot so Obli vrh, Lanski Vrh, Lekanov vrh in največje udornice imenovane kukave (Laška, Ivanjska, Rakovska). Najvišja točka GGE je pod Oblim vrhom v ods. 62B02A (760 m nadmorske višine), najnižja pa v Laški kukavi v ods. 62A13B (435 m nadmorske višine).

1.1.3 Podnebne značilnosti

GGE Ravnik pripada pretežno interferenčnemu klimatskemu tipu, kaže pa tudi značilnosti alpske in celinske klime.

Po podatkih <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/> izmerjenih na najbližji meteorološki postaji Postojna je temperaturno povprečje zadnjih 10 let 10,4⁰C. Poletja so sorazmerno topla, povprečna maksimalna temperatura zadnjih 10 let je 15,7⁰C in povprečna minimalna temperatura je 5,5⁰C.

Po podatkih meritev na padavinski postaji Planina pri Rakeku (462 m nadmorske višine) (<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>) je padavin veliko (1300 – 2700 mm). V preteklih 10 letih je bilo v povprečju 2000 mm padavin (najmanj v letu 2011: 1.341 mm, največ v letu 2014: 2.652 mm). V povprečju je bilo letno 130 dni s padavinami ter 39 dni s snežno odejo. Po letu 2014 ni bilo evidentiranih meglenih dni, pred tem je bilo v povprečju le teh 30 na leto.

1.1.4 Hidrološke razmere

Celotna površina GGE Ravnik leži na visokem krasu oziroma večinoma na apnenčasti matični podlagi, zato na tem področju ni površinskih tekočih voda, niti stoječe vode.

Jugozahodno od GGE leži Planinsko polje, tipično kraško polje v Notranjskem podolju in eno večjih v Sloveniji, s številnimi kraškimi požiralniki in reko Unico, ki ob močnejšem deževju jeseni in spomladi poplavi celotno Planinsko polje.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Matično podlago v GGE predstavljajo apnenci, dolomitizirani apnenci in dolomiti iz obdobja Jure ter Spodnje in Zgornje krede. Največ površine v GGE zavzemajo temni ploščasti apnenci iz Spodnje krede, jurski dolomitizirani apnenci se pojavljajo v severnem in vzhodnem predelu Ravnika, medtem ko se svetli rudistni apnenci iz Zgornje krede pojavljajo zgolj v Lanskem vrhu. Dolomita je malo, pa še ta se izmenično pojavlja z apnenci v 10 do 20 m širokih pasovih.

Na dolomitu zaradi horizontalnega koreninskega pleteža dobro uspeva smreka, jelki pa odgovarjajo močno nagnjeni apnenčasti skladi, kjer se v razpokah nabere več zemlje, kamor lahko požene glavno korenino.

Tla

Na apnencih najdemo rjava pokarbovatna tla. Globoka do zelo globoka rjava pokarbovatna tla so na zmernih nagibih in v spodnjih delih pobočij, kjer je razvit dinarski gozdni rastiščni tip jelke in bukve s srobotom. Na zmerno strmih legah z veliko skalnatostjo so žepasta, močno humozna rjava pokarbovatna tla, ki jih porašča dinarski gozdni rastiščni tip jelke in bukve s peterolistno mlajo. Na platojih, v višjih nadmorskih višinah, so globoka, izprana rjava pokarbovatna tla, kjer uspeva dinarski rastiščni tip jelke in bukve s pomladansko torilnico.

Na dolomitni matični podlagi prevladujejo plitva do srednje globoka ilovnata pokarbovatna tla, na strmejših dolomitnih pobočjih pa so plitve do srednje globoke rendzine.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina GGE meri 1.555,30 ha in je najmanjša GGE v OE Ljubljana.

Površina vseh gozdov GGE znaša 1.528,13 ha. Gozdnatost GGE je 98,2 % in je največja med GGE OE Ljubljana.

V GGE ni zaraščajočih kmetijskih zemljišč.

Z izjemo infrastrukture (avtocesta, železnica, daljnovodi) in manjšega števila objektov (gozdarska, lovška koča, nekaj stanovanjskih objektov in travnatih površin) v skupni površini 27,2 ha je v GGE na vsej površini prisotna gozdna krajina.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdnata krajina	1.528,13	1.555,30	98,3	100
Skupaj	1.528,13	1.555,30	98,3	100

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	1.555,30	100,00
Gozd	1.528,13	98,25
Ostala gozdna zemljišča		
- daljnovodi	3,26	0,21
Gozdni prostor	1.531,40	98,46
Negozdni prostor	23,89	1,54

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra tipa	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	6,14	0,4
641	Dinarsko jelovo bukovje	1.521,99	99,6
	<i>Dinarsko jelovo bukovjes peterolistno mlajo</i>	411,70	26,9
	<i>Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico</i>	472,86	30,9
	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	637,43	41,8
	Skupaj	1.528,13	100,0

Vir, ki je bil uporabljen kot podlaga za klasifikacijo gozdnih rastiščnih tipov: Gozdni rastiščni tipi Slovenije, Bončina in sodelavci, 2021

GGE Ravnik porašča Dinarski gozdno rastiščni tip jelke in bukve na spodnji meji svojega areala razširjenosti. Zaradi precejšnih ekoloških razlik rastiščni tip opisujemo ločeno po posameznih subasociacijah. Najpomembnejše so tri subasociacije in sicer Dinarski gozdni rastiščni tip jelke in bukve s peterolistno mlajo, s pomladansko torilnico in s srobotom.

Poleg njih se v manjšem obsegu (6 ha), v udornih dolinah in kukavah, pojavlja gozdni rastiščni tip Gorsko-gornjegorsko javorje z brestom.

Dinarsko jelovo bukovje s peterolistno mlajo; 638 ha

To je najbolj razširjen gozdni rastiščni tip v GGE in sicer prevladuje v jugovzhodnem, severovzhodnem in zahodnem delu GGE. Segata tako v vegetacijski pas Dinarsko jelovo bukovje s srobotom kot v Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico in sicer na vlažnejših rastiščih z manj razvitimi tlemi. Pojavlja se na zelo vrtačastih in kamnitih terenih, kjer je dovolj velika vlažnost in rahla, nepopolno razvita tla. Matična podlaga so jurski in kredni apnenci.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), gorski brest (*Ulmus glabra*),
- Zeliščna plast: peterolistna mlaja (*Dentaria pentaphyllos*), velecvetna mrtva kopriva (*Lamium orvala*), smrdljica (*Geranium robertianum*), kranjska bunika (*Scopolia carniolica*), jelenov jezik (*Phyllitis scolopendrium*).

Povprečna proizvodna sposobnost rastišč subasociacije gozdnega rastiščnega tipa Dinarsko jelovo bukovje s peterolistno mlajo je 6,3 m³/ha/leto.

Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico; 473 ha

Gozdni rastiščni tip zavzema osrednji in hkrati najbolj vitalni del GGE Ravnik. Tu je Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico na spodnji višinski meji svojega naravnega areala. Matična podlaga so jurski, deloma kredni apnenci ter dolomiti, kjer so se razvila rjava, nevtralna, razmeroma globoka in bogata tla.

Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: konkurenčno najmočnejša drevesna vrsta je bukev (*Fagus sylvatica*), ki vztrajno izpodriva jelko (*Abies alba*).
- Zeliščna plast: spomladanska torilnica (*Omphalodes verna*), ženikelj (*Sanicula europaea*), gozdni šaš (*Carex sylvatica*), kolesnik (*Euphorbia amygdaloides*), zajčja detelja (*Oxalis acetosella*).

Povprečna proizvodna sposobnost rastišč subasociacije gozdnega rastiščnega tipa Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico je 8,2 m³/ha/leto.

Dinarsko jelovo bukovje s srobotom; 410 ha

Gozdni rastiščni tip uspeva na skrajni meji razširjenosti jelovo - bukovih gozdov dinarskega gorstva. V GGE Ravnik se večinoma razprostira ob železniški progi in avtocesti. Matično podlago predstavljajo spodnjekredni apnenci, na katerih so se razvila plitva do globoka rjava pokarbonatna tla. Drevesna sestava teh gozdov je bila po času 2. svetovne vojne močno spremenjena. Močno so prevladovali umetno osnovani smrekovi nasadi. Po preteklih ujmah, predvsem napadu podlubnikov, so danes to obsežne ogolele površine z novo osnovanimi nasadi bukve in smreke in vrzelastimi sestoji posameznih, po ujmah poškodovanih listavcev. Najpomembnejše značilnice so:

- Drevesna plast: graden (*Quercus sessiliflora*), beli gaber (*Carpinus betulus*), maklen (*Acer campestre*).
- Zeliščna plast: kovačnik (*Lonicera caprifolium*), tintovje (*Ligustrum vulgare*), deljenolistni teloh (*Helleborus multifidus*), zelenkasta riževka (*Oryzopsis virescens*), navadna regačica (*Aegopodium podagraria*), navadno volčje jabolko (*Physalis alkekengi*).

Povprečna proizvodna sposobnost rastišč subasociacije gozdnega rastiščnega tipa Dinarsko jelovo bukovje s srobotom je 7,8 m³/ha/leto.

Karta 3: Karta rastišč

1.1.8 Živalski svet

V GGE prevladuje gozdna raba prostora z velikimi gozdnimi kompleksi. Relief je tipično visoko kraško razčlenjen. Obsežni strnjeni gozdovi na kraškem terenu predstavljajo ustrezno življenjsko okolje za živalske vrste kot so od sesalcev: srna, navadni jelen, gams, divji prašič, lisica, jazbec, navadni polh, velike zveri (rjavi medved, volk, ris) in še mnoge druge prostoživeče živali. Od ptic so vse v nadaljevanju naštetih zavarovane in redke vrste (ujede, sove, žolne, ptice pevke ...).

Natura 2000:

Celoten gozdni prostor je znotraj območij Natura 2000 in sicer leži severozahodni del GGE znotraj Notranjskega trikotnika (del) preostali del GGE pa znotraj Krimskega hribovja – Menišije (del). V njih se nahajajo kvalifikacijske živalske vrste.

Sesalci: rjavi medved (*Ursus arctos*), vidra (*Lutra lutra*), volk (*Canis lupus*), navadni ris (*Lynx lynx*), dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*), dolgonogi netopir (*Myotis capaccinii*), mali podkovernjak (*Rhinolophus hipposideros*), širokouhi/mulasti netopir (*Barbastella barbastellus*), vejicati netopir (*Myotis emarginatus*).

Žuželke: strašnični mravljiščar (*Maculinea teleius*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), bukov kozliček (*Mormis funereus*), drobnovratnik (*Leptodirus hochenwarti*).

Mehkužci: drobni svitek (*Anisus vorticulus*), ozki vretenec (*Vertigo angustior*).

Dvoživke: človeška ribica (*Proteus anguinus*), veliki pupek (*Triturus carnifex*).

Raki: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*).

Velika divjad - parkljarji:

Srna (*Capreolus capreolus*) je prisotna po celotni GGE. Srnjad je pogostejša v predelih, ki so bližje kmetijskim površinam. V strnjenih gozdovih se umika konkurenčno močnejši jelenjadi.

Navadni jelen (*Cervus elaphus*) je v GGE redno prisotna vrsta, za katero je opazen trend stagnacije do rahlega naraščanja.

Divji prašič (*Sus scrofa*) je v GGE stalno prisotna vrsta. Za to vrsto je značilen ciklični porast številčnosti.

Gams (*Rupicapra rupicapra*) se v enoti nahaja lokalno omejeno in v nizkih gostotah, najraje v habitatih tipičnih kraških pojavov, kot so kukave in globje vrtače.

Zveri:

Velike zveri: Po strategiji upravljanja s populacijo rjavega medveda v Sloveniji GGE Ravnik leži v območju osrednje prisotnosti rjavega medveda. Medved (*Ursus arctos*) je stalno prisoten in tu tudi prezimuje v številnih brlogih. Stalno se pojavljata tudi volk (*Canis lupus*) in ris (*Lynx lynx*).

Male zveri: Najpogostejša je lisica (*Vulpes vulpes*), ki je prisotna v celi GGE. V GGE so prisotni tudi kuna zlatica in kuna belica (*Martes martes* in *Martes foina*), jazbec (*Meles meles*), dihur (*Mustela putorius*), hermelin (*Mustela erminea*) in mala podlasica (*Mustela putorius*).

Ptice:

V GGE so prisotne navadna kanja (*Buteo buteo*), kragulj (*Accipiter gentilis*), skobec (*Accipiter nisus*), navadna postovka (*Falco tinnunculus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), kozača (*Strix uralensis*), kavka (*Corvus monedula*), krokar (*Corvus corax*), siva žolna (*Picus canus*), zelena žolna (*Pikus viridis*), veliki detel (*Dendrocopos major*), golob grivar (*Columba palumbus*) ter turška grlica (*Streptopelia decaocto*) in divja grlica (*Streptopelia turtur*).

Glodalci:

Od glodalcev velja omeniti vrsto navadni polh (*Glis glis*). Kot zelo redka vrsta se lahko na območju GGE pojavi tudi poljski zajec (*Lepus europaeus*).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda	8,06	1.520,07	1.528,13
Delež (%)	0,5	99,5	100,0

Površine vseh gozdov v GGE znaša 1.528,13 ha. Večina, to je 1.281,62 ha gozdov, je na področju občine Logatec, preostali gozdovi, s površino 246,51 ha, se nahajajo na področju občine Cerknica.

Površino gozdov smo ugotovili s projekcijo posnetkov, dobljenih z metodami daljinskega zaznavanja na temeljne topografske načrte. Na tako dobljenih ortofotokartah (DOF), smo površino gozdov preverili na terenu.

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je površina gozdov povečala za 1,18 ha, vendar razlika v površini ni posledica zaraščanja ali krčitve gozda, pač pa zajemanja gozdnega roba na podlagi novih DOF-ov, posnetih l. 2018.

Vseh lastnikov gozda v GGE Ravnik je le 15. Največ, kar 99,5 % gozdov je v državni lasti. Skupno je le 7 zasebnih lastnikov, katerih velikost gozdne posesti je manjša kot 1 ha in 7 je lastnikov organizacij, društev (Železnice, Cestno podjetje, Lovska družina, Občina). Tudi njihova velikost gozdne posesti ne presega 5 ha. 50% vseh zasebnih lastnikov ima posest manjšo od 1 ha. Površinsko to predstavlja 12,3 % gozdne površine v zasebni lasti. 50 % lastnikov ima posest veliko med 1 in 5 ha, kar je skupaj 87,7 % zasebnih gozdov.

Zaradi malega števila zasebnih lastnikov in drugih nedržavnih lastnikov in ker je tudi velikost njihove gozdne posesti majhna, preglednic o posestni sestavi zasebnih gozdov in razvoju posestne sestave ne prikazujemo.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 6/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	1.469,70	100,0	13,4	85,5	1,1	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.469,70	100,0	13,4	85,5	1,1	0,0	0,0	0,0

Navedeni podatki so prikazani in izračunani za gozdove, kjer je načrtovan možni posek.

Odprtost gozdov z gozdnimi vlakami je zelo dobra, saj je odprte 96,2 % površine vseh gozdov. Neodprtih je le 58,43 ha gozdov. To so NR Udornice v logaškem Ravniku in zaradi izrazito kraškega sveta nedostopni predeli.

O dobri odprtosti pričajo tudi kratke spravilne razdalje, saj je skoraj na vsej površini odprtih gozdov (98,9 %) spravilna razdalja krajša od 400 m, daljše od 450 m v odprtih sestojih ni. Prevladuje spravilna razdalja 250 m, ki jo ima 40,7 % odprtih površin gozdov, sledi razdalja 300 m na 21,4 % odprte površine gozdov in nato 200 m na 17,8 % odprte površine gozdov. Skupno je na 12,8 % odprte površine gozdov spravilna razdalja 150 m ali manj in na 7,3 % površine je 350 m ali več.

Prečni in vzdolžni nakloni vlak ter njihova širina so ustrezni, problemov pri odvodnjavanju praviloma ni.

Traktorski in kombiniran način spravila lesa

Potencialno najugodnejši način spravila je spravilo s traktorjem, ki se izvaja na 100 % odprte površine gozdov.

Žičniški način spravila lesa

V GGE ni predvidenih površin s potencialnim žičnim spravilom.

Strojna sečnja

V GGE Ravnik se je zaradi obsežnih ujm v preteklem desetletju, strojna sečnja izvajala na skoraj vsej površini GGE.

Tudi v naslednjem desetletju se dopušča uporabo strojne sečnje kot enega od možnih načinov pridobivanja lesnih sortimentov na področju GGE.

Splošni pogoji za uvajanje takšnega načina sečnje so: v sestojih prevladujoči iglavci, primeren naklon terena (ravnina oziroma majhni nakloni), gladek do valovit relief, nepoudarjene (na 1. in 2. stopnji) socialne in delno tudi ekološke funkcije, potrebe po redčenju mlajših razvojnih faz oziroma sanaciji ujm in gradacij podlubnikov, gojitveno dopustni večjepovršinski poseki.

Za sečnjo in spravilo se uporabljajo zgibni gozdarski traktorji in predvsem ob ujmah tudi specializirani stroji za sečnjo in transport lesa (»harvester«, »forwarder«).

Podrobno načrtovanje strojne sečnje naj bo izvedeno v okviru gozdnogojitvenega načrta, v tehnološkem delu le tega.

1.3.1 Odprtost gozdov s cestami

Preglednica 7/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	41,32	27,55
Javne ceste	0,68	0,45
Skupaj	42,00	28,00

Opomba: pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste, ter površina vseh gozdov razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepov (gozdni rezervati).

Podatki o dolžini javnih cest za GGN Ravnik (2021-2030) so pridobljeni iz Karte zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila izdelana ob izdelavi Območnega načrta GGO Ljubljana 2011-2020 in prikazuje javne ceste primerne za gozdno proizvodnjo po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo Območnega načrta 2011-2020. Podatki o dolžini javnih cest, ki so primerne za gozdno proizvodnjo, so pridobljeni izvirno iz zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture in se od podatkov v prejšnjem desetletju razlikujejo za celotno dolžino, ko javnih cest ni bilo in je razlog za 0,7 km javnih cest v GGE izboljšano zajemanje podatkov.

Podatki o gozdnih cestah za GGN GGE Ravnik 2021-2030 so pridobljeni iz aplikacije »Evidenca gozdnih cest« (EGC), ki je dostopna na ZGS.GISPortal.si in povzema stanje decembra 2020. Za gozdne ceste velja, da je po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo Območnega načrta 2011-2020 privzeto, da so vse gozdne ceste obenem tudi produktivne.

Gostota cest, ki se uporabljajo za prevoz lesa znaša 28,0 m/ha, kar je nad povprečjem gostote cest v GGO (22,8 m/ha - Območni načrt GGO Ljubljana 2011-2020).

Dolžina gozdnih cest se je v primerjavi z dolžino v preteklem ureditvenem obdobju povečala za skupno 1,3 km.

Razlogi za povečano dolžino gozdnih cest so bolj natančni podatki in odprave napak v prejšnjih podatkih, kot posledica ureditve katastra GC in natančnejšega zajemanja podatkov in tudi ponovna in natančnejša preverjanja in ažuriranja grafičnih podlag. Kakovostne aero-foto podlage so omogočile točnejši izris kart, kar je tudi vplivalo na spremembo dolžin cest.

Odprtost gozdov s cestami v GGE ob zdajšnjem načinu gospodarjenja je zadovoljiva.

Gozdnih cest v GGE je 41,3 km, torej je od vseh cest, ki se uporabljajo za prevoz lesa kar 99,5 % gozdnih cest. Tako razmerje je z vidika gospodarjenja z gozdom ugodno.

Če pri gozdnih cestah ocenjujemo njihove tehnične elemente (širina, radiji, utrjenost) ugotavljamo, da so te ceste primerne tudi za vožnjo s sodobnimi gozdarskimi kompozicijami.

Izkopne in nasipne brežine gozdnih cest so majhne, na večini dolžine cest jih sploh ni, ker se nivelete prilagajajo terenu. Gozdne ceste so dobro vzdrževane.

Ocenjujemo, da je stanje razmer za transport lesa v GGE Ravnik ugodno.

Veliko gozdnih cest je primernih in se uporabljajo tudi za turistično rekreativno rabo. V GGE so na posameznih delih ali pa tudi na celotni dolžini gozdnih cest trasirane kolesarske in planinske poti (podroben opis lokacij teh poti je v poglavju 2:Funkcije gozdov, rekreacijska funkcija):

- Logaška kolesarska transverzala (severovzhodni in osrednji del GGE (del k.o. B in k.o. A));
- kolesarska pot "S kolesom v podzemlje" (pot ob železniški progi skozi k.o. A in v vzhodnem delu Lanskega vrha (k.o.A));
- kolesarska pot "S kolesom skozi gozdove" (v osrednjem delu GGE, od severa v k.o. B, skozi osrednji del k.o. A in do juga GGE skozi k.o. D);
- kolesarska pot "S kolesom na ribolov";
- Notranjska planinska pot

Rekreativne trase so po gozdnih cestah speljane tako, da obiskovalci praviloma nimajo negativnega vpliva na gozd in gozdni prostor.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

V GGE Ravnik ni večjih krajev, je le nekaj individualnih stanovanjskih objektov. Območje GGE je tako rekoč neposeljeno. Od večjih krajev v neposredni bližini ležijo Laze, v smeri proti Ljubljani pa Logatec. Po podatkih Statističnega urada RS (<https://www.stat.si/StatWeb/>) za leto 2020 živi v naselju Laze 328 ljudi (166 moških in 162 žensk).

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Večji - vzhodni del GGE Ravnik se pokriva z loviščem Rakek. Lovišče s posebnim namenom Ljubljanski vrh se pokriva z območjem GGE s simbolnim enim hektarjem. Obe zadnji lovišči sta del Notranjskega lovsko upravljalnega območja (LUO). Manjši - zahodni del GGE se pokriva z loviščema Planina in Logatec, ki sta del Zahodno visoko kraškega LUO.

Z divjadjo in lovišči, na podlagi sklenjenih koncesijskih pogodb z Republiko Slovenijo, do leta 2029 trajnostno upravljajo in gospodarijo lovsko družine Rakek, Planina in Logatec. Z LPN Ljubljanski vrh upravlja Zavod za gozdove Slovenije.

Preglednica 8/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina lovišča v GGE (ha)	Opomba	Površina gozda v lovišču v GGE (ha)
0408	Rakek	1.015,23	99 % lovišča	1.002,38
0402	LPN Ljubljanski vrh	1,09		1,08
1227	Planina	352,42	91 % lovišča	342,03
1228	Logatec	186,56	82 % lovišča	182,64
	Skupaj	1.555,00		1.528,13

Karta 2: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Na področju GGE ni kmetijskih površin.

1.5.3 Poselitev

Razen redkih individualnih stanovanjskih objektov GGE ni poseljena, niti se v prihodnje ne pričakuje krčitev v ta namen.

1.5.4 Infrastruktura

Skozi GGE Ravnik poteka železniška proga Ljubljana – Trst, avtocesta Ljubljana – Razdrto in regionalna cesta Logatec – Laze, ki so presekali življenski prostor in selitvene koridorje prostoživečih živali. Poleg gozdnih prometnic so v GGE le še daljnovodi v dolžini 3,5 kilometra.

Železniško postajališče Planina oskrbuje bližnje naselje Laze oz. zaselek Ravnik, kjer se tudi nahaja (od Laz ga ločuje avtocesta A1). Postajališče leži med postajama Logatec in Rakek. Zgrajeno je bilo leta 1912, ko je knez Hugo Veriand Windisch-Graetz tam postavil tir za nakladanje lesa. Postaja je včasih imela dva odstavna tira, ki pa ju danes ni več. Po postavitvi avtomatičnega nivojskega prehoda tam ni več železniškega osebja. Postajališče je tudi odjavnica s svetlobnimi signali.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

Preko območja GGE Ravnik potekajo samo srednje napetostni daljnovodi v skupni dolžini 3260 m.

1.5.6 Požarno ogroženi gozdovi

Metodologija za določanje požarne ogroženosti gozdov je določena v prilogi PVG-IX/3 Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 92/00 in št.114/09). Stopnje požarne ogroženosti se po pravilniku določajo za najnižjo ureditveno enoto gozdov – za odsek oziroma oddelek.

Dejavniki, ki določajo požarno ogroženost gozdov oziroma na podlagi katerih se gozdovi razvrščajo v stopnje požarne ogroženosti, so zlasti (45. čl. PVG):

1. Lastnosti gozda: razvojna faza in zgradba gozda, prevladujoč gozdni rastiščni tip, negovanost in gozdna higiena.
2. Dejavniki izven gozda: srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobij, matični substrat in vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, pogoji gašenja, objekti v gozdu.

Vpliv posameznega dejavnika se prikazuje s številom točk. S seštevkom točk po posameznih dejavnikih je določena stopnja požarne ogroženosti gozda v odseku oz. oddelku.

Gozdove razvrščamo v naslednje stopnje požarne ogroženosti:

1. stopnja: zelo velika ogroženost,
2. stopnja: velika ogroženost,
3. stopnja: srednja ogroženost,
4. stopnja: majhna ogroženost.

Stanje v GGE Ravnik:

Večina gozdov v GGE Ravnik, kar 93 % oz. 1.418,78 ha spada v zadnjo, 4. stopnjo požarne ogroženosti (majhna požarna ogroženost). Ostalih 7 % oz. 109,36 ha površine gozdov je uvrščenih v 3. stopnjo požarne ogroženosti (srednja požarna ogroženost), bodisi zaradi sušnejših rastišč, predvsem pa zaradi bližine železniške proge. Gozdov z veliko in zelo veliko požarno ogroženostjo v GGE ni.

V preteklem desetletju v GGE ni bilo večjih gozdnih požarov. Bili pa so evidentirani manjši požari v oddelkih ob železniški progi.

Karta 3: Požarno ogroženi gozdovi

1.6 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja GGE se z novim ureditvenim obdobjem ni spreminjala.

V GGE so deli 3 k.o., ki so ureditveno razčlenjene na 36 oddelkov (25 oddelkov v k.o. Laze (A), 5 oddelkov v k.o. Dolenjio Logatec (B) in 6 oddelkov v k.o. Rakek (D)) in ti so razdeljeni naprej na skupno 154 odsekov (122 odsekov v k.o. A, 13 odsekov v k.o. B in 19 odsekov v k.o. D).

Povprečna površina oddelka z negozdom vred je 43,2 ha, vsak oddelek ima v povprečju 42,5 ha gozda in vsak odsek 9,9 ha.

Območje GGE Ravnik je del revirja Ravnik. Sedež revirja je na sedežu KE Logatec, v Logatcu.

1.7 Organiziranost javne gozdarske službe

Organizacijsko spada GGE Ravnik v Območno enoto Ljubljana Zavoda za gozdove Slovenije in sicer v Krajevno enoto Logatec. Sedež KE je v Logatcu, Tržaška c. 19/a, 1370 Logatec.

V KE Logatec so poleg GGE Ravnik še: GGE Žiri, GGE Rovte in GGE Logatec.

Državni gozdovi so od l. 2016 v upravljanju družbe Slovenski državni gozdovi d.o.o. (SiDG).

2 Prikaz funkcij gozdov

Preglednica 9/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	18,19	1,20	1,19	9,98	0,70	0,65	1503,24	98,2	98,16	1531,41
Hidrološka funkcija	0,00	0,00	0,00	1531,41	100,0	100,0	0,00	0,00	0,00	1531,41
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	96,68	2,60	6,31	1434,73	97,40	93,69	0,00	0,00	0,00	1531,41
Klimatska funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1531,41	100,0	100,0	1531,41
Zaščitna funkcija	-	-	-							-
Higiensko-zdravstvena funkcija							1531,41	100,0	100,0	1531,41
Obrambna funkcija	-	-	-							
Rekreacijska funkcija	0,00	0,00	0,00	106,06	6,93	6,93	1425,35	93,07	93,07	1531,41
Turistična funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1531,41	100,00	100,0	1531,41
Varovanje naravnih vrednot	28,57	3,24	1,87	853,38	96,76	55,73				881,95
Varovanje kulturne dediščine	0,00	0,00	0,00	51,65	100,0	3,37				51,65
Poučna funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1531,41	100,00	100,0	1531,41
Raziskovalna funkcija	31,17	100,00	2,04							31,17
Estetska funkcija	31,57	100,00	2,06							31,57
Lesnoproizvodna funkcija*	971,95	64,67	63,47	74,30	4,94	4,85	456,58	30,38	29,81	1502,83
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	54,00	100,00	3,53							54,00
Lovnogospodarska funkcija	54,47	100,00	3,56							57,47

Opomba: Vsota površin gozdov z lesnoproizvodno funkcijo je enaka površini gozda, kjer je načrtovan posek; vsote površin obrambne funkcije, funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin in lovnogospodarske funkcije so enake površinam gozdnega prostora s 1. stopnjo poudarjenosti teh funkcij; vsote površin funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanja kulturne dediščine in estetske funkcije so enake površinam gozdnega prostora s 1. in 2. stopnjo poudarjenosti teh funkcij; vsote površin vseh ostalih funkcij so enake površini gozdnega prostora.

Karta 7: Funkcije gozdov

V GGE Ravnik so v skladu s predpisi ovrednotene funkcije gozdov:

- ekološke funkcije: funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter klimatska funkcija;
- socialne funkcije: higiensko zdravstvena funkcija, rekreacijska, turistična, raziskovalna, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine;
- proizvodne funkcije: lesnoproizvodna funkcija, funkcija pridobivanje drugih gozdnih dobrin in lovnogospodarska funkcija.

Funkcije gozdov so ovrednotene s tremi stopnjami poudarjenosti in so po gozdnofunkcijskih enotah prikazane na karti v merilu 1:25.000 (v Prilogi).

1. stopnja: funkcije določajo način gospodarjenja z gozdom.
2. stopnja: funkcije pomembno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.
3. stopnja: funkcije le deloma vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.

Območja s poudarjenimi funkcijami poleg gozda vključujejo tudi druga gozdna zemljišča in tista negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana ter skupaj z gozdom zagotavljajo uresničevanje njegovih funkcij. Površina posamezne skupine funkcij gozdov je lahko večja od površine gozdnega prostora, ker opravlja gozd oz. gozdni prostor na isti površini več funkcij hkrati in se zato te funkcije med seboj prekrivajo. Opravljajo npr. varovalno in hidrološko funkcijo, predstavljajo pa lahko tudi pomembne habitate ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

V GGE Ravnik so na vsaj relativno majhni površini poudarjene vse funkcije gozdov razen zaščitne in obrambne funkcije.

Površina gozdov, ki opravljajo 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, obsega 114,87 ha, kar je 7,5 % površine gozdnega prostora. Med ekološkimi funkcijami prevladuje funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (96,68).

Gozdovi opravljajo 2. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij na vsej površini gozdnega prostora.

Gozdnega prostora v katerem je vsaj ena od socialnih funkcij poudarjena na 1. stopnji je 49,57 ha (3,2 % gozdnega prostora GGE).

Gozdov z 2. stopnjo poudarjenosti socialnih funkcij je 853,38 ha. Med njimi je zaradi velikega števila jam in brezen najpomembnejša funkcija varovanja naravnih vrednot. Nekoliko večji delež površin s poudarjenimi socialnimi funkcijami na 2. stopnji predstavlja gozdni prostor na območju Notranjskega regijskega parka, na območju varovanih objektov kulturne dediščine in na ožjem vplivnem območju kolesarskih in pohodnih poti.

V GGE je vsaj ena od proizvodnih funkcij poudarjena na 1. stopnji na površini 1.011,43 ha gozdnega prostora. Od tega ima 971,95 ha oziroma 64,67 % gozdov v GGE na 1. stopnji poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo. 74,30 ha gozdov oziroma 4,94 % gozdov v GGE ima lesnoproizvodno funkcijo poudarjeno na 2. stopnji. Po ujmah upostošeni smrekovi nasadi, ki so imeli v preteklosti vsi poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo na 1. stopnji imajo v tem GGN funkcijo poudarjeno na 3. stopnji. Kar pa seveda ne pomeni, da je lesnoproizvodna funkcija izgubila na veljavi, ampak, da bo v prihodnje potrebno veliko dela in truda za obnovo in razvoj novonastalih sestojev.

Vsi gozdovi na območju razglašanih gozdnih rezervatov, ki predstavljajo območja udornic v logaškem Ravniku, nimajo lesnoproizvodne funkcije, kar pomeni, da se tam ne izvaja sečnje. Naravnemu razvoju je prepuščeno tudi ožje vplivno območje naravne vrednote jelke na Ravniku, s statusom naravnega spomenika (Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik (2021-2030).

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin je na 1. stopnji poudarjena na 54 ha. Gre za območja 18 stojišč za čebelnjake. Med proizvodnimi funkcijami gozdov je pomembna tudi lovnogospodarska funkcija, ki je na 1. stopnji poudarjena na 54,47 ha. Gre za območja gozdov na ožjih vplivnih območjih krmišč in vzdrževanih travnih površin oziroma gozdnih jas in za ožja območja kalov.

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 18,19 ha, v 5 kraških udornicah : Velika in Mala Smrečnica (odsek 62A33C, 62A33D), Kukavica (odsek 62A08F), Laška Kukava (odsek 62A13B), Ivanjska Kukava (odsek 62D25C). V teh gozdovih je merilo ovrednotenja funkcije naklon površja nad 35° na karbonatni matični podlagi.

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 2. stopnje opravljajo gozdovi v preostalih kraških udornicah: Mali in Veliki Dovc (odsek 62A14C, 62A14D) in Rakovska Kukava (odsek 62A16D) na površini 9,98 ha. Merilo ovrednotenja funkcije je velika skalovitost in kamnitost, strma pobočja in gozdni rastiščni tip Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom.

V preostalem gozdnem prostoru GGE Ravnik, oziroma na 1.503,24 ha, je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na 3. stopnji.

Hidrološka funkcija

Vsi gozdovi v GGE opravljajo hidrološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti zaradi karbonatne matične podlage in številnih jam, brezen in spodmolov. Na celotnem območju GGE je teh, po trenutno veljavnih predpisih, evidentiranih kar 227 (Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik 2021-2030), pri čemer so 3 brezna evidentirana izven območja gozdnega prostora.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi, ki so pomembni kot življenjski prostor redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in območja, ki so pomembna za ohranitev prostoživečih živali na površini 96,68 ha.

V GGE Ravnik so to:

- gozdovi na območju vseh kraških udornic. V njih se glede na podatke Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije najverjetneje nahaja gnezdišče velike uhariče (*Bubo bubo*). Ker je to zavarovana vrsta, ki je izjemno občutljiva na motnje v okolici gnezdišč velja v udornicah 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti;

- gozdovi na območju upravljalске cone A-naravovarstveno pomembne jame – Najdena (Skednena) jama v odseku 62A34D. Cona A vsebuje lokacijo biološko pomembne jame, kjer je bila ugotovljena prisotnost človeške ribice (*Proteus anguinus*), malega podkovernjaka (*Rhinolophus hipposideros*), velikega podkovernjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*), drobnovratnika (*Leptodirus hochenwartii*);
- gozd v ožjem vplivnem območju jelke na Ravniku. Gre za zavarovano območje v delu odseka 62 A19C;
- gozdovi v okolici aktivnih medvedjih brlogov (povečini so v ali neposredni bližini kraških udornic) v odsekih 62A08F, 62D25C;
- gozdovi v okolici prehodov za medveda v odsekih 62B05A, 62B05D (prehod avtoceste) in 62A23E, 62A23D (prehod železnice);
- vzdrževane travne površine (gozdne jase) v odseku 62A12C (jasa Riba), v odseku 62B03C (jasa Dolga njiva), v odseku 62A21C (jasa Zvezda) ter jasa in mrhovišče Pranger v odseku 62D20B;
- gozdovi v okolici kalov (pas okoli 25 do 50 m) v oddelkih oziroma odsekih: 62B01A (2X), 62B02A, 62A06B, 62A08E, 62A11B, 62A20A, 62A22E, 62A23B, 62A25D, 62A33E, 62D20A, 62D24A, 62D30B, 62D30C.

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti 2. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi skoraj na vsej površini oz na 1.434,73 ha gozdnega prostora in sicer so to:

- gozd in gozdni prostor na območjih Natura 2000 in EPO;
- gozd in gozdni prostor na območjih, ki so pomembna za ohranitev in obstoj različnih vrst prostoživečih živali, kot so denimo ožja območja zimovališč in mirnih con;
- gozdovi okoli drugih redkih ekosistemov.

Površina gozdov, ki spadajo v območja Natura 2000, meri 1.487,87 ha. Celotno območje GGE Ravnik je opredeljeno kot EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (koda 80000). Zahodni del GGE se nahaja znotraj EPO Notranjski trikotnik (koda 31300), del GGE, ki se nahaja vzhodno od regionalne ceste Logatec-Laze, pa znotraj EPO Krimsko hribovje - Menišija (koda 31200). EPO Notranjski trikotnik in EPO Krimsko hribovje - Menišija se v celoti prekrivata z istoimenskima območjema Natura 2000.

Posebna varstvena območja - območja Natura 2000

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18) se v GGE nahajata dve območji Natura 2000. Vsa območja imajo status SAC, ki je opredeljeno kot posebno območje varstva namenjeno ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst. Območja Natura 2000 so:

- Notranjski trikotnik (del) (koda: SI3000232)- na področju Lanskega vrha, v zahodnem delu GGE;
- Krimsko hribovje – Menišija (del) (koda: SI3000256)- na osrednjem in večinskem območju Ravnika, vzhodno od regionalne ceste Logatec-Laze.

Preglednica 10/N-SPA : Natura SAC območje

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE RAVNIK
SI3000232 Notranjski trikotnik	SAC	<p><u>Sesalci:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rjavi medved (<i>Ursus arctos*</i>), • volk (<i>Canis lupus*</i>), • navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), • vidra (<i>Lutra lutra</i>), • dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>), • mali podkovernjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), • širokouhi/mulasti netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), • vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), • veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), • navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>),

Prikaz funkcij gozdov

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE RAVNIK
		<ul style="list-style-type: none"> • dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>). <p><u>Žuželke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, • bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), • drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>). <p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) • hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) • človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)* <p><u>Habitatni tipi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jame, ki niso odprte za javnost • ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))
<p>SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija</p>	<p>SAC</p>	<p><u>Sesalci:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>*), • volk (<i>Canis lupus</i>*), • navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), • dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>), • mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), • širokouhi/mulasti netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), • vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), • veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), • navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), • dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>). <p><u>Žuželke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, • bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), • drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>). • rogač (<i>Lucanus servus</i>) • alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)* • drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>) <p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) • hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <p><u>Mahovi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • mah <i>Buxbaumia viridis</i> <p><u>Habitatni tipi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • jame, ki niso odprte za javnost • ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

Prikaz funkcij gozdov

Preglednica 11/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju
jame, ki niso odprte za javnost	<p>SI3000232 Notranjski trikotnik: Celotno območje Natura 2000 znotraj GGE</p> <p>SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celotno območje Natura 2000 znotraj GGE</p>	<p>To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.</p>	15230 20306	342 1150	<p>Stopnja ohranjenosti je odlična, splošna ocena stanja je odlična.</p> <p>Stopnja ohranjenosti je odlična, splošna ocena stanja je odlična.</p>
ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	<p>SI3000232 Notranjski trikotnik: V odsekih A33a, A33b, A33c, A33d, A33e, A35a, A35b, A35c, A35d, A36a, A36c, A36d</p> <p>SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Večji del gozdnega prostora v GGE razen smrekovih nasadov</p>	<p>Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.</p>	5452 11115	146 753	<p>Stopnja ohranjenosti je dobra, splošna ocena stanja je dobra.</p> <p>Stopnja ohranjenosti je dobra, splošna ocena stanja je dobra.</p>

Preglednica 12/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) *	SI3000232 <u>Notranjski trikotnik:</u> Celoten gozdni rob znotraj območja Natura 2000	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	1382	35	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju
	SI3000256 <u>Krimsko hribovje – Menišija:</u> Celoten gozdni rob znotraj območja Natura 2000		2105	102	razširjenosti, splošna ocena stanja je značilna. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je značilna.
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	SI3000232 <u>Notranjski trikotnik:</u> Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih	9731	341	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju
	SI3000256 <u>Krimsko hribovje – Menišija:</u> Večji del gozdnega prostora v GGE razen smrekovih nasadov		15031	792	razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra. Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je odlična.

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		jelke in bukve.			
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Manjša območja v odsekih B03c, A23b, A22e, A26b, A27b	Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jih najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev, predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in šture. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost a vrsto puščanje hlodovine in cepanic znotraj območij kjer vrst živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja osebkne te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zarod pa seveda ob predelavi propade.	1207	10	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Večji del gozdnega prostora v GGE razen smrekovih nasadov	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijejo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.	15302	798	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je značilna.
drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>)	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celotno območje Natura 2000 znotraj GGE SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celotno območje Natura 2000 znotraj GGE	Živi v jamah s temperaturo nižjo od 10°C, tudi v ledenicah in snežnih jamah. Prisotnost je verjetno močno odvisna od trenutnih mikroklimatskih razmer v jami. Lahko ga ogrozi direktno onesnaževanjem jam, z odlaganjem raznovrstnih odpadkov v vhodne dele jam in brezna ter onesnaževanje površinskih	10567 4883	342 1150	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je odlična. Stopnja

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		voda, ki se stekajo v jame. Problem predstavljajo tudi raziskovalci in amaterski zbiralci, ki lahko fizično poškodujejo dostopne predele jam.			ohranjenosti je dobro, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<p>SI3000232 Notranjski trikotnik: Mokrotni habitati znotraj celotnega območja Natura 2000</p> <p>SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Mokrotni habitati znotraj celotnega območja Natura 2000</p>	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	15232 20334	342 1150	<p>Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je značilna.</p> <p>Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je značilna.</p>
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<p>SI3000232 Notranjski trikotnik: Mokrotni habitati znotraj celotnega območja Natura 2000</p> <p>SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Mokrotni habitati znotraj celotnega območja Natura 2000</p>	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih	15232 20334	342 1150	<p>Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.</p> <p>Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.</p>

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.			
človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celotno območje Natura 2000 znotraj GGE	Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močerila je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	15230	342	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je odlična.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000 je njihov prehranjevalni habitat, zatočišče je Najdena jama. SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Večji del gozdnega prostora znotraj GGE je njihov prehranjevalni habitat, zatočišče je Najdena jama.	Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	8669 12586	342 688	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je značilna.
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000 SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadi gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za	10730 19223	342 1150	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra. Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju,

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		les na podstrešjih.			splošna ocena stanja je dobra.
dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>)	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000	Živi do višine 1000 metrov, prezimuje v jamah, poletna zatočišča (poleg jam lahko še podstrešja stavb) pa si najde v prehransko bogatem okolju tudi več kot 100 km oddaljena od prezimovališč. Prehranjuje se z žuželkami v gozdu, na gozdnem robu in jasah. Vrsta je ranljiva zaradi ozkih ekoloških zahtev, zaradi katerih se na zelo omejenem prostoru zgnete pomemben del lokalne populacije. Ogroža jo pomanjkanje zatočišč ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih.	15231	342	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000 SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000	Živi v strukturno bogatih gozdovih, s slojem grmičevja in nizkih dreves, predvsem v dinarskih jelovo bukovi gozdovih do 900 m visoko. Prezimuje v stavbah in jamah oziroma umetnih rovih. Poleti si najde zatočišče v drevesnih duplih in gnezdilnicah, zatočišča pa menja vsak ali vsak drugi dan. Hrano lovi v frfotajočem, živahnem letu, 1-10 m od tal. Najbolj mu ustrezajo mirne noči, brez vetra. Lovi predvsem nočne metulje, košeninarje in hrošče, pa tudi suhe južine, pajke, žuželče ličinke in druge, ki jih pobira s podlage. Ogroža jo zmanjševanje gozdnih površin (predvsem starih sestojev).	10730 19223	342 1150	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra. Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	SI3000232 Notranjski trikotnik: Večina gozdnega prostora znotraj območja Natura 2000	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov	5365	335	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		(krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, murni). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).			
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija V odsekih A31d in A31e	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi.	9197	6,5	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
volk (<i>Canis lupus</i>)*	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000 SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	10446 19166	342 1150	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000 SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija:	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetsko bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni,	10467 19182	342 1150	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000	da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodnosne vrste. Na izbiro življenjski prostora močno vpliva človek.			Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	SI3000232 Notranjski trikotnik: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeč volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	10392	342	Splošna ocena stanja je neugodna.
	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000		19137	1150	Splošna ocena stanja je neugodna.
mah <i>Buxbaumia viridis</i>	SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija: Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000	<i>Buxbaumia viridis</i> je pionirska vrsta. Poseljuje že precej razpadla debela, veje in šture iglavcev, nekoliko redkeje se naseli na listastih drevesih. Raste na razmeroma zasenčenih mestih, pri visoki zračni vlažnosti, najraje ob vodotokih. Na posameznem štoru raste le eden ali nekaj rastlin. Primarni habitat vrste predstavljajo jelovi gozdovi. Vrsta je ogrožena zaradi odstranjevanja odmrlega lesa, predvsem velikih gnijočih debel, in fragmentacije habitatov ter botaničnega zbiranja.	15129	1139	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je značilna.

Opomba: * prednostni habitatni tip ali vrsta.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik (2021-2030)

Ekološko pomembna območja - EPO

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti 2. stopnje poudarjenosti opravljajo tudi gozdovi, ki so bili določeni z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18). Vsa EPO območja se prekrivajo z območji NATURA 2000. V GGE Ravnik v celoti leži le EPO območje Najdena jama. EPO območja v GGE so:

- 312000 Krimsko hribovje - Menišija

Gozdnati masiv med Logatcem in Turjakom. Gre za hribovit svet, ki je razčlenjen z več globoko vrezanimi dolinami. Prevladujejo karbonatne kamnine, silikati se pojavljajo le izjemoma. Četrtno sveta je planotastega, sicer pa prevladuje strm teren. Pri Rakitni je na tektonsko močno pretrem triasnem dolomitu nastalo plitvo kraško polje na nadmorski višini okoli 790 m. Manjše kraško polje, ki je občasno poplavljen, so tudi Ponikve južno od Preserja. Na uravnanih planotastih območjih so se razvile številne kraške oblike, predvsem vrtače in kraške jame, v katerih prebiva jamski hrošč drobnovratnik. V manj zakraselem dolomitnem svetu je razvita površinska rečna mreža z globoko vrezanimi dolinami. Višji svet, kjer prevladujejo jurski apnenci in dolomiti, pa je bolj zakrasel. Dve tretjini območja, ki je del osrednjega območja velikih zveri, pokriva gozd. Prevladujejo bukovo-jelovi in bukovo-gabrovi gozdovi, v katerih živijo številne vrste hroščev in netopirjev. Naravno ohranjeni potoki in obvodni habitati so habitat raka koščaka, dvoživk in kačjih pastirjev. Iška je na svoji poti izpod Blok proti Ljubljanskemu barju vrezala izrazito sotesko. Tudi njen desni pritok Zala teče pred izlivom v Iško v strmi soteski. Zaradi intenzivne razgibanosti terena na tem območju najdemo zelo raznolike rastlinske združbe. Flora v strmih soteskah je izredno bogata in vsebuje več endemičnih in reliktnih vrst. Uspevajo nekatere alpske rastline, ki naj bi bile ostanek ledenodobnega rastja. Črni bor ima tu svoje naravno rastišče. Na Vrbici stoji na sotočju med Iško in Zalo kakih 10 m visok Skalni mož, starodaven mejnik štirih okrajev. Za sotočjem se soteska imenuje Iški Vintgar in je globoka 300 do 400 m. Strma dolomitna pobočja so ponekod prepadna, številne so tudi dolomitne igle. Otavščica (eden od povirnih krakov Borovniščiце) je pri Borovnici v dolomit izklesala sotesko Pekel s petimi slapovi, številnimi brzicami in skalnim samotarjem Hudičevim zobom. Tu uspevajo alpski in dinarski florni elementi, med njimi dlakavi sleč in kranjski jeglič. Ob slapovih so nahajališča kamnin.

- 31300 Notranjski trikotnik (koda:31300).

Kraški svet med Pivško kotlino, Cerknjskim in Planinskim poljem s presihajočimi jezeri in podzemnimi jamami, ki so habitat človeške ribice in hrošča drobnovratnika. Notranjski trikotnik označuje območje s podzemnim svetom porečja kraške Ljubljaniče med Pivško kotlino, Cerknjskim in Planinskim poljem s presihajočimi jezeri in podzemnimi jamami, ki so habitat človeške ribice, hrošča drobnovratnika in številnih drugih vrst podzemeljskih živali, ki po številu vrst prav tu predstavljajo najbolj vročo točko podzemeljske biotske pestrosti na svetu. Kompleksen preplet raznolikih življenjskih okolij kot so travišča, mokrišča, vodni in obvodni habitati ter presihajoča jezera z vodotoki nudi dom številnim vrstam rastlin, mehkužcev, metuljev, kačjih pastirjev, dvoživk, rib in rakov ter vidri. V gozdovih živijo medved, volk in ris, številne vrste hroščev in netopirjev.

- 800000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri:

Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krimsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas. Najbolj razširjen gozdni habitatni tip v tem prostoru so Ilirsko – bukovi gozdovi. Poleg velikih zveri so najbolj razširjene živalske vrste vezane na gozdni in obgozdni prostor iz naslednjih skupin: netopirji, ptice, hrošči in metulji. Ker se osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri pretežno prekriva z osrednjim dinarskim krasom, so za ta prostor značilne tudi jamske živali iz kraškega podzemlja.

- 30103 Najdena jama:

V gozdnem in vrtačastem svetu Lanskega vrha severno od Planinskega polja je vhod v Najdeno jama, ki sodi med hidrološko in morfološko najpomembnejše jame na robu Planinskega polja. Dolga je več kot štiri kilometre in je delno kapniška. Jama je obsežen sistem rogov v več etažah, ki vodijo do toka podzemne Unice. Je del sistema kraške Ljubljaniče. Unica, ki ponikuje v severnem in vzhodnem delu Planinskega polja, se v jami pojavlja v mnogih sifonskih jezerih. Znanih je več obsežnih dvoran in rogov, ki so nad koto 338 metrov vedno suhi, pod njo pa ob visokih vodah poplavljeni. Morfološko spada k Najdeni jami tudi Vranja jama, saj je njen udorni vhod prekinil obsežen rov, ki poteka na severnem robu Planinskega polja. V jami je zelo bogata jamska favna, med drugim proteus in rak *Microlistra spinosissima*.

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti 2. stopnje poudarjenosti opravljajo tudi gozdovi primerni kot zimovališče oziroma mirne cone za jelenjad. Slednji se na območju GGE Ravnik nahajajo na območju odsekov 62A36C, 62A36D, 62B02B, 62A12D, 62A17C, 62A23F, 62A23D, 62D28A in 62D28B. Zimovališča za jelenjad so predvsem na jugozahodnem pobočju Oblega vrha, kamor se z višjih predelov Krimskega masiva zateče jelenjad ter na območjih gostih smrekovih monokultur mlajših razvojnih faz (letvenjaki, mlajši drogovnjaki), ki v hudih zimah divjadi nudijo zatočišče.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na 2. stopnji poudarjena tudi na območju koliševke Tešmarca, na območju odseka 62A23B, z značilnim oziroma specifičnim ekosistemom.

Po preteklih ujmah je v GGE, od prvotno postavljenih 120 gnezdnic, ostalo aktivnih še 78 gnezdnic za ptice (52 v k.o. Rakek (D), 6 v k.o. Dolenji Logatec (B) in 20 v k.o. Laze (A)).

Klimatska funkcija

Zaradi splošnega blagodejnega vpliva gozdov na podnebje je na celotni površini gozdnega prostora GGE, klimatska funkcija poudarjena na 3. stopnji.

2.2 Socialne funkcije

Higiensko - zdravstvena funkcija

Ker vsi gozdovi pomembno prispevajo h kakovosti zraka in ohranjanju zdravega življenjskega okolja, je na celotni površini gozdnega prostora GGE, higijensko - zdravstvena funkcija poudarjena na 3. stopnji.

Rekreacijska funkcija

Prek območja GGE poteka več tras pohodnih in kolesarskih poti, oziroma posameznih odsekov le teh. Trase poti v območju gozda oziroma gozdnega prostora potekajo po gozdnih cestah. Ker gre za poti, ki so najpogosteje cilj posameznih rekreativnih obiskovalcev oziroma izletnikov je v vseh gozdovih na ožjih vplivnih območjih tras kolesarskih in pohodnih poti (vplivni pas 50 m na vsako stran) rekreacijska funkcija poudarjena na 2. stopnji. Gre za gozdove:

- ob pohodni poti Laze - Gradišče, vzdolž odseka dolžine cca. 4,0 km, ki poteka po delu gozdnih cest "Ravnik-Ž.P. Planina" (ID 047089), "Cesta v Dolgo dolino" (ID 047085), "Krožna cesta" (ID 047276), "Od Logarnice do Krožne ceste" (ID 047376) in "Laška cesta" (ID 047290);
- ob pohodni poti Gradišče - Zapečke, vzdolž odseka dolžine cca. 3,2 km, ki poteka po delu gozdne ceste "Cesta v Lanski vrh" (ID 047087);
- ob odseku Logaške kolesarske transferzale, dolžine cca. 7,8 km, katere trasa poteka po gozdnih cestah "Ravnik-Ž.P. Planina" (ID 047089), "Cesta pri Dvojki" (ID 047086), "Cesta v Lanski vrh" (ID 047087), "Logatec-Derviše-Orle-Obli vrh" (ID 047303), "Krožna cesta" (ID 047276), "Od Logarnice do Krožne ceste" (ID 047376) in "Cesta-odcep Laze-do Logarnice" (ID 047106);
- ob odseku kolesarske poti imenovane "S kolesom skozi gozdove", dolžine cca. 6,0 km, katere trasa poteka po gozdnih cestah "Cesta za Dolgo dolino" (ID 047085), "Marinčna pot" (ID 047331), "Zvezda-Panger-Ržiška" (ID 047549), "Krožna cesta" (ID 047276), "Logaška cesta" (ID 047304);
- ob odseku kolesarske poti imenovane "S kolesom v podzemelj", dolžine cca. 4,4 km, katere trasa poteka po gozdnih cestah "Cesta v Lanski vrh" (ID 047087), "Cesta za železnico" (ID 047084), "Gradišče (del)" (ID 047168), "Pot za Jakletove doline" (ID 047472), "Cesta-odcep Laze-do Logarnice" (ID 047106);
- ob odseku kolesarske poti imenovane "S kolesom na ribolov", dolžine cca. 1,1 km, katere trasa poteka po gozdnih cestah "Cesta v Lanski vrh" (ID 047087), "Gradiška pot" (ID 047148).

Posamezni odseki navedenih pohodnih in kolesarskih poti potekajo po trasah istih gozdnih cest oziroma delih le teh.

V preostalem gozdnem prostoru, ki obsega 1.425,35 ha oz. 93,07 % gozdnega prostora GGE, je rekreacijska funkcija poudarjena na 3. stopnji.

Turistična funkcija

Ker so vsi gozdovi pomembni z vidika zadovoljevanja potreb obiskovalcev po oddihu ali razvedrilo povezanim z gozdom, je na celotni površini gozdnega prostora GGE, turistična funkcija poudarjena na 3. stopnji.

Raziskovalna funkcija

Raziskovalno funkcijo 1. stopnje opravljajo udornice, ki so zavarovane z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20) in so določene kot gozdni rezervat Udornice v logaškem Ravniku (št. rezervata 0416) v odsekih: 62A08F, 62A13B, 62A14C, 62A14D, 62A16D, 62A33C, 62A33D in 62D25C.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcijo varovanje naravnih vrednot 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 28,57 ha. Gre za gozdove:

- Na območjih udornic, ki so opredeljene kot naravne vrednote in imajo status gozdnega rezervata, in sicer:
 - Laška kukava (ID 1493) - v odseku 62A13B;
 - Veliki Dovc (ID 4460) - v odseku 62A14;
 - Mali Dovc (ID 4459) - v odseku 62A14D;
 - Rakovska kukava (ID 1494) - v odseku 62A16D;
 - Mala Smrečnica (ID 2481) - v odseku 62A33C;
 - Velika Smrečnica (ID 2480) - v odseku 62A33D;
 - Ivanjska kukava (ID 1495) - v odseku 62D25C.
- Na območju udornice Kukavica v odseku 62A08F s statusom gozdnega rezervata, v kateri se nahaja tudi jama v Kukavici (ID 43992), ki je opredeljena kot naravna vrednota.
- Na zavarovanem območju jelke na Ravniku, ki je razglašena za drevesno naravno vrednoto (ID 3664) in je zavarovana kot naravni spomenik z Odlokom o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti (Uradni list RS, št.3/90, 36/93). Nahaja se v delu odseka 62A19C.
- Gozdovi na ožjem vplivnem območju Najdene jame (ID 40259) v delu odseka 62A34D. Vplivno območje jame sodi v cono A - naravovarstveno pomembne jame in je del območja Natura 2000, na katerem so zaradi varstva določenih kvalifikacijskih vrst predpisani ekološkimi zahtevami prilagojeni varstveni ukrepi in usmeritve. Najdena jama je določena za naravno vrednoto (ID 40259), ki ni odprta za javnost in je biološko pomembna jama, kjer je bila ugotovljena prisotnost netopirjev (*Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus ferrumequinum*), hrošča drobnovratnika, človeške ribice in drugih nevretenčarjev.

Funkcijo varovanja naravnih vrednot 2. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 853,38 ha površine gozdnega prostora. To so:

- Gozdovi na območju zavarovanega območja Notranjski regijski park (Uradni list RS, št. 75/02) v jugovzhodnem delu GGE, na območju občine Cerknica.
- Gozd na ožjem vplivnem območju koliševke Tešmarca, v delu odseka 62A23B.
- Gozdovi na vplivnih območjih 224 geomorfoloških podzemeljskih naravnih vrednot. To so jame, brezna in spodmoli, ki se nahajajo razpršeno po gozdnem prostoru GGE. V katerih odsekih se le te nahajajo je razvidno iz tabele E4 (opis gozda za odsek).

V skladu s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot, izdanim na podlagi 6. odstavka 37. člena ZON in 10. člena Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06-ZDru-1, 46/14-ZON-C, 21/18-ZNOrg), so vse določene za naravne vrednote državnega pomena (geomorfološka podzemeljska zvrst). Seznam vseh jam, ki so razglašene za naravne vrednote je

naveden v publikaciji »Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik (2021-2030)«, Zavod RS za varstvo narave (Ljubljana 2020).

Na območju GGE Ravnik sta opredeljeni tudi dve območji pričakovanih naravnih vrednot, in sicer:

- Idrijska prelomna cona - Območje prelomne cone s pojavljanjem različnih mineralizacij, fosilov, tektonskih in geomorfoloških pojavov.
- Karbonati - Območje pričakovanih geomorfoloških podzemnih naravnih vrednot.

Gre za območja na katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških (Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik (2021-2030)).

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine 2. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na območju objektov kulturne dediščine, na površini 51,65 ha. Gre za gozdove na območju:

- Arheološkega območja Grčarevec (EŠD 11.099) - arheološko najdišče, ki se razprostira po Lanskem vrhu severno nad naseljem Grčarevec in sega v odseke 62A36B, 62A36C, 62A36D, 62A35D, 62A35E in del 62A36A in 62A35A.
- Arheološkega najdišča Brst (EŠD 25.720) v odseku 62A32B. Gradišče je na vzpetini Brst, po njenem severnem on vzhodnem vznožju poteka rimskodobna cesta.
- Arheološkega najdišča Skednena jama - severni vhod (EŠD 23120) - Jakovica: Severni vhod v Skedneno (Najdeno) jamo leži na severnem obronku Planinskega polja, severno nad naseljem Jakovica, ki se v GGE nahaja v odseku 62A34D.

Po severozahodni strani vzpetine Brst, do predela imenovanega Požgano, poteka Zaporni zid, ki meji na območje GGE Ravnik, oziroma na odsek 62A32B. Gre za varovano območje kulturne dediščine Logatec - Zaporni zid in kastel (EŠD 449) - arheološko najdišče, ki v celoti leži izven gozdnega prostora GGE.

Estetska funkcija

Estetsko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 31,57 ha površine gozdnega prostora GGE in sicer so to gozdovi na območjih z razglašeni naravnimi vrednotami oziroma v gozdovi v njihovi neposredni bližini, ki predstavljajo kuliso varovanim objektom. Gre za gozdove:

Na območju vseh udornic, ki so razglašene za naravne vrednote in imajo status gozdnega rezervata: Laška kukava (odsek 62A13B), Veliki Dovc (odsek 62A14), Mali Dovc (odsek 62A14D), Rakovska kukava (odsek 62A16D), Mala Smrečnica (odsek 62A33C), Velika Smrečnica (odsek 62A33D) in Ivanjska kukava (odsek 62D25C).

Na območju udornice Kukavica v odseku 62A08F s statusom gozdnega rezervata.

Na zavarovanem območju jelke na Ravniku s statusom naravnega spomenika, ki je razglašena za drevesno naravno vrednoto, v delu odseka 62A19C.

Na ožjem vplivnem območju Najdene jame v delu odseka 62A34D.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodno funkcijo 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi v RGR, kjer je možno dolgoročno letno sekati več kot 5 m³/ha/leto. Lesnoproizvodno funkcijo 1. stopnje, opravljajo gozdovi RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi na površini 971,95 ha gozdov.

Gozdovi, ki so bili v preteklem GGN GGE uvrščeni v RGR Smrekovi nasadi na rastiščih jelovij na karbonatih in so opravljali funkcijo 1. stopnje poudarjenosti ter posamezni, močno poškodovani predeli gozdov, ki so bili v preteklem GGN uvrščeni v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (odseki: 62A07D, 62A010B, 62A010C, 62A010D, 62A12D, 62A15D, 62A17B, 62A17C, 62A17D, 62A17E, 62A19C, 62A23B, 62A23C, 62A23D,

62A27A, 62A27B, 62A27C, 62A27D, 62A31A, 62A31B, 62A31C, 62A31D, 62A34B, 62B01A, 62B05A, 62B05B in 62D30B) so zdaj uvrščeni v nov RGR Degradinarini dinarski jelovo-bukovi gozdovi in v večini opravljajo lesnoproizvodno funkcijo 3. stopnje, ki je poudarjena na 456,58 ha površine gozda.

Lesnoproizvodno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na površini 74,30 ha. Večinoma gre za gozdove jugovzhodno od Lanskega vrha (oddelek 62A34), kjer so po ujmah v gozdu ostali vrzelasti debeljaki bukve in jelke, s posamezno smreko.

Na območju gozdnega rezervata Udornice v logaškem Ravniku (62A08F, 62A13B, F62A16D, F62A14C, 62A14D, 62A16D, 62A33C, 62A33D, 62D25C) in zavarovanega območja Jelka na Ravniku, s statusom naravnega spomenika, v delu odseka 62A19C, opravljajo gozdovi lesnoproizvodno funkcijo 0. stopnje. Na celotnem območju GGE je naravnemu razvoju prepuščenih 28,85 ha gozdov.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin 1. stopnje poudarjenosti opravljajo gozdovi na območju 18 stojišč za čebelnjake, ki se nahajajo v odsekih: 62A32A, 62B01A (2 stojišči), 62D24C (2 stojišči), 62D24B, 62D25D (3 stojišča), 62D28A, 62D28B, 62D28C, 62D28D (3 stojišča), 62D29A, 62D30D, 62D30A.

Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarsko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti opravljajo površine gozdnega prostora, ki so namenjene izboljšanju prehranskih razmer divjadi na površini 54,47 ha. Gre za gozdove oziroma za gozdni prostor na vplivnih območjih oziroma v okolici:

- Vzdrževanih gozdnih jasa: Riba (v odseku 62A12C), Dolga njiva (v odseku 62B03C), Zvezda (v odseku 62A21C) in na območju gozdne jase v odseku 62D20B.
- Krmišč: V GGE je evidentiranih 9 krmišč, ki se nahajajo na območju dela odsekov: 62A11B, 62A12C, 62A22E, 62A33E, 62A35D, 62B01B, 62B04A, 62D20A in 62D25D.
- Predeli okrog 15 kalov v odsekih: 62B01A, 62B01B, 62B02A, 62A06B, 62A08E, 62A11B, 62A22E, 62A23B, 62A33E, 62D20A (2x), 62D24A, 62D25D, 62D30B, 62D30C. Kale so osnovali lovci, ki jih tudi redno vzdržujejo.

Karta 7: Lega gozdnogospodarske enote

3 Opis stanja gozdov

Podatki so pridobljeni iz opisov sestojev na terenu ter meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah (v nadaljevanju SVP). Kot pomoč pri izločanju sestojev so služili digitalni ortofoto načrti in gozdnogojitveni načrti. Sestoji se izločajo glede na enako zgradbo in drevesno sestavo, enako poudarjenost funkcij ter enak gozdnogojitveni ukrep. Velikost sestoja naj praviloma ne bi bila manjša od 0,5 ha.

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Vecnamenski gozdovi	8,06	1.491,90	1.499,96
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	0,00	28,17	28,17
Skupaj	8,06	1.520,07	1.528,13

Po lastniški kategoriji v GGE močno prevladujejo državni gozdovi na 99,5 % površine gozdov. Le 8,1 ha gozdov je v zasebni lasti. Gozdov v lasti lokalnih skupnosti v GGE ni.

Prevladuje kategorija večnamenskih gozdov, ki se razprostirajo na 98,2 % površine gozdov GGE. V teh gozdovih je način gospodarjenja skupinsko postopen.

Kategorije gozdov s posebnim namenom brez ukrepanja (NR) je 28,17 ha. Za gozd s posebnim namenom brez ukrepanja je bil z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št.01/2013, št. 39/2015 in št.191/2020) določen gozd na 1,8 % površine gozdov. Nahaja se v odsekih 62A08F, 62A13B, 62A14C, 62A14D, 62A16D, 62A33C, 62A33D, 62D25C.

Znotraj kategorije večnamenski gozdovi sta izoblikovana dva RGR, ki imata enotne rastiščne razmere, razvojne težnje in funkcije ter enoten dolgoročni gozdnogojitveni cilj in enotne gozdno gojitvene usmeritve. Gospodarska kategorije gozdov GPN-ukrepi niso dovoljeni, je tretji RGR v GGE.

Preglednica 14/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Staro latinsko ime gozdne združbe	Površina (ha)	Delež (%)
13112-Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (omph., clem., hacq.)	641-Dinarsko jelovo bukovje	<i>Abieti-Fagetum dinaricum clematidotosum</i>	82,91	9,3
	641- Dinarsko jelovo bukovje	<i>Abieti-Fagetum dinaricum omphalodetosum</i>	380,13	42,6
	641- Dinarsko jelovo bukovje	<i>Abieti-Fagetum dinaricum dentarietosum</i>	425,93	47,8
	651- Gorsko zgornjegorsko javorje z brestom	<i>Ulmo-Aceretum</i>	2,83	0,3
Supaj RGR			891,80	100,0
13312-Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi	641-Dinarsko jelovo bukovje	<i>Abieti-Fagetum dinaricum clematidotosum</i>	328,79	54,1
	641-Dinarsko jelovo bukovje	<i>Abieti-Fagetum dinaricum omphalodetosum</i>	87,20	14,3
	641-Dinarsko jelovo bukovje	<i>Abieti-Fagetum dinaricum dentarietosum</i>	192,18	31,6
Skupaj RGR			608,16	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI			1.499,46	100,0
60000-Gozdni rezervati	641-Dinarsko jelovo bukovje	<i>Abieti-Fagetum dinaricum omphalodetosum</i>	5,42	19,2
	641-Dinarsko jelovo bukovje	<i>Abieti-Fagetum dinaricum dentarietosum</i>	19,43	69,0
	651- Gorsko zgornjegorsko javorje z brestom	<i>Ulmo-Aceretum</i>	3,31	11,8
Skupaj RGR			28,17	100,0
GOZDNI REZERVATI			28,17	100,0
Skupaj vsi gozdovi			1.528,13	

Karta 04: Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov**3.2 Lesna zaloga***Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih*

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	13,1	16,2	9,9	13,9	46,9	13,6	6,4
Jelka	1,2	4,5	8,2	18,5	67,6	90,4	43,0
Macesen	43,3	42,5	10,6	3,6	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	1,1	5,2	10,2	19,6	63,9	0,7	0,3
Bukev	5,7	15,7	23,2	28,3	27,1	79,1	37,4
Hrast	5,2	0,0	15,9	36,5	42,4	0,0	0,0
Pl. lst.	8,0	16,4	22,8	27,0	25,8	27,2	12,9
Dr. tr. lst.	31,8	35,0	17,5	9,0	6,7	0,1	0,0
Meh. lst.	15,4	36,0	17,9	17,9	12,8	0,1	0,0
Iglavci	2,8	6,1	8,4	17,9	64,8	104,7	49,6
Listavci	6,3	15,9	23,1	27,9	26,8	106,5	50,4
Skupaj	4,5	11,0	15,8	22,9	45,8	211,2	100,0

Povprečna LZ je 211,2 m³/ha in se je v zadnjem desetletju zaradi obsežnih ujm znižala za 138 m³/ha oz. za 40 %. V primerjavi z LZ celotnega ljubljanskega območja, ki v povprečju meri 279 m³/ha, je za 24,4 % pod povprečjem. Delež iglavcev se je zmanjšal za 17,2 % in za toliko povečal delež listavcev. Delež smreke se je zaradi napada podlubnikov znižal iz 32,8 % na 6,4 % in na ta račun se je povečal predvsem delež jelke in bukke, ki sta zdaj obe zastopani močneje od smreke. Danes je v GGE 49,6 % iglavcev in 50,4 % listavcev. Razmerja v prid listavcem, v možnem času sledljivosti tega podatka, v GGE še ni bilo.

Pri iglavcih je največji delež LZ v petem debelinskem razredu. Največja deleža LZ pri listavcih sta v četrtem in petem debelinskem razredu, nedaleč za njima je delež listavcev v tretjem debelinskem razredu.

V sestojih sta zdaj najmočneje zastopani jelka (43,0 %) in bukev (37,4 %). Delež LZ večji od 1 % imajo še plemeniti listavci, skupno 12,9 %. Prevladuje gorski javor, manjši je še delež velikega jesena, gorskega bresta, lipe, češnje. Delež smreke znaša le še 6,4 %. Delež mehkih in trdih listavcev in ostalih iglavcev predstavlja zanemarljiv delež v LZ (manj kot 1%).

Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	160.050	279	159.771	0
	m ³ /ha	104,7	34,6	105,1	0,0
Listavci	m ³	162.655	664	161.991	0
	m ³ /ha	106,5	82,4	106,6	0,0
Skupaj	m³	322.705	943	321.762	0
	m³/ha	211,2	117,0	211,7	0,0

Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	13110 – Dinarsko jelovo-bukovi gozdovi	891,78	277	145	10,1
	6000 – Gozd s posebnim namenom	28,17	353	4	
	13310 Degradirani (dinarsko jelovo-bukovi) gozdovi	608,18	108	94	

LZ smo ugotavljali z meritvami na SVP na mreži 250 m X 250 m in z dodatnim okularnim ocenjevanjem pri popisovanju sestojev. Evidentirali smo 243 SVP. Od tega smo na 239 SVP izvedli ponovitev meritev (med njimi sta bili 2 ploskvi v mladovju in kar 22 jih je bilo na poseki). Opuščene so bile 4 pretekle ploskve.

LZ sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih LZ sestojev v posameznem odseku predstavlja LZ odseka. Seštevek okularno ocenjenjenih LZ sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskim faktorjem po stratumu iz preglednice 15/D-LZU tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih LZ vseh odsekov stratuma enaki LZ stratuma, ki je bila ugotovljena s SVP;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v LZ stratuma zastopane z več kot 10%, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na SVP) enak.

V GGE so trije RGR, ki so vsi na podobnem rastišču in so se v preteklosti razlikovali po načinu gospodarjenja in zastopanosti drevesnih vrst. Tako je v preteklem RGR Smrekovi nasadi na rastiščih jelovij na karbonatih močno prevladovala smreka, ki pa je danes, po vseh ujmah, ni več v sestojih.

RGR –gozd s posebnim namenom ima malo površino in je po zgradbi podoben preostalima RGR.

Znotraj GGE je mreža SVP, ki je 2x gostejša, kot v ostalih GGE OE Ljubljana in združevanje RGR v dodatne stratume ne zmanjšuje vzorčne napake po posameznih RGR. Zato smo vse tri RGR združili v en sam stratum, kjer je vzorčna napaka ugotavljanja LZ pri 5 % tveganju pod dovoljeno mejo (pod 15 %).

Vzorčna napaka na nivoju GGE (kjer so bile izvedene meritve na SVP) znaša 10,1 %.

Tarife za izračun LZ so prevzete iz GGN GGE Ravnik (2001– 2010). Seznam tarif po odsekih je v Prilogi 1.

3.3 Prirastek

Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,30	0,33	0,28	0,40	0,84	2,14	51,2
Listavci	0,46	0,54	0,46	0,38	0,21	2,05	48,8
Skupaj:	0,76	0,87	0,74	0,78	1,05	4,19	100,0

Skupni tekoči letni prirastek meri 4,2 m³/ha in se je v primerjavi s prejšnjim načrtom zmanjšal za 4,5 m³/ha. Prirastek je tudi za 1,9 m³/ha manjši, kot je povprečni prirastek ljubljanskega območja, ki meri 6,4 m³/ha. Prirastek iglavcev predstavlja 51,2 % prirastka, prirastek listavcev 48,8 %. Največji prirastek je pri iglavcih v petem debelinskem razredu, pri listavcih v drugem.

Za območje GGE Ravnik je bila izvedena četrta ponovitev meritev na SVP in s tem tudi pridobljeni podatki o prirastnih nizih.

Krivulje prirastnih nizov smo določili z regresijsko analizo. Uporabili smo eksponentno, potenčno, inverzno ali pa logaritemsko funkcijo. Nove prirastne nize po RGR smo določili za tiste drevesne vrste, katerih število dreves je bilo za izračun vrednosti prirastnih nizov dovolj veliko. Za drevesne vrste, pri katerih je bilo število dreves na vzorčnih ploskvah za izračun vrednosti prirastnih nizov premajhno in vzorčna napaka prevelika smo prirastek prevzeli od primerljivega RGR ali pa iz podatkov za celo GGE.

Prirastni nizi po RGR so navedeni v Prilogi 1.

Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	3.277	6	3.271	0
	m ³ /ha	2,14	0,78	2,15	0,00
Listavci	m ³	3.125	20	3.105	0
	m ³ /ha	2,05	2,49	2,04	0,00
Skupaj	m³	6.402	26	6.376	0
	m ³ /ha	4,19	3,27	4,19	0,00

Zaradi male površine gozdov v zasebni lasti, njihov prirastek in LZ ne vplivata na skupno vrednost teh fondov v GGE.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatki po razvojnih fazah so bili zbrani s pomočjo opisov sestojev na terenu in digitalizacije sestojev na osnovi DOF.

V GGE je podoben delež debeljakov, ki jih je 34,0 % in sestojev v obnovi s 33,6 % deležem. Delež drogovnjakov in mladovij je nižji in povsem enak. Vsaka od teh razvojnih faza je zastopana s 16,2 % deležem.

Primerjava razvojnih faz med preteklim in sedanjim načrtom ni povsem objektivna, ker je bila v preteklem načrtu evidentirana tudi razvojna faza dvoslojni sestoj jelke in bukve in sicer na kar 21,5 % površine GGE. Danes so to po ujmah močno poškodovani sestoji, bodisi debeljaki ali drogovnjaki. V presvetljenih sestojih z zadostnim deležem pomladka pa tudi sestoji v obnovi.

Opazno in tudi na terenu najbolj vidno, se je najmočneje spremenil delež mladovij in sicer za 8,8 %. Dejansko je njihova površina še nekaj večja, vendar gre pri tem pogosto za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v presvetljenih debeljakih in drogovnjakih. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah. Ta se sicer pojavlja na 29,7 % gozdnih površin, od tega ga je 53,3 % v sestojih v obnovi, 26,2 % v debeljakih in 17,7 % v drogovnjakih.

Čeprav po spodnji tabeli sodeč, ni prišlo do večjih sprememb razvojnih faz, so spremembe očitnejše v stanju teh sestojev.

Sanacija po ujmah poškodovanih gozdov, predvsem sanacija žarišč podlubnikov, je povzročila razredčenje sklepa in tudi nastanek praznih površin, v katerih še ni dovolj pomladka, da bi lahko presegli razvojno fazo in postali sestoji v obnovi ali razvojna faza mladovij. In to so danes poškodovani, vrzelasti debeljaki in drogovnjaki.

Predvsem v preteklih smrekovih sestojih so nastale prazne površine, ki so danes večinoma že novo osnovani sestoji mladja bukve in smreke.

Pri vsaki razvojni fazi je bila ocenjena sestojna zasnova podmladka, ki se pojavlja v njej. Zasnove pomladka v debeljakih in sestojih v obnovi so v večini bogate in dobre, kar je pozitivno za nadaljni oz. ponovni razvoj sestojev.

Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm	
Mladovje	246,80	16,2										
Drogovnjak	247,13	16,2	43,85	17,7	9,7	62,0	27,8	0,5	112,7	38	25,1	18
Debeljak	520,84	34,0	136,25	26,2	44,3	51,1	4,6	0,0	308,2	116	10,6	30
Sestoj v obnovi	513,36	33,6	273,49	53,3	47,3	46,1	6,6	0,0	261,8	61	17,3	25
Skupaj	1.528,13	100,0	453,59	29,7						243	10,1	25

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

V sestavi podmladka po drevesnih vrstah prevladuje bukev z 72,1 %. Delež plemenitih listavcev je 14,3 % in delež smreke 9,0 %.

V podmladku so v manjših deležih evidentirani še jelka ter drugi mehki in drugi trdi listavci.

Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	40,99	10,34	0,00	0,00	0,02	327,10	0,00	64,68	1,97	8,49	453,59
%	9,04	2,28	0,00	0,00	0,00	72,11	0,00	14,26	0,43	1,87	100,00

Zasnova, negovanost in sklep sestojev so danes v veliki meri odraz preteklih ujm.

V mladovjih prevladuje dobra zasnova s 60,9 %, kar pomeni od 60 % do 80 % površinskega deleža ustrezne drevesne sestave in kakovosti. So pa to po ujmah, v večini umetno osnovani sestoji bukve in smreke. Pomanjkljivo sestojno zasnovo ima 20,1 % mladovij. Le 15,4 % je mladovij z bogato zasnovo in 3,6 % s slabo. Prevladujejo negovana mladovja (54,5 %). Pomanjkljivo negovanih je 23,0 % in 21,3 % negovanih mladovij. V mladovjih s 43,4 %, predvsem v nasadih bukve in smreke, prevladujejo sestoji z normalnim sklepom in 23,9 % mladovij ima tesen sklep. Je pa tudi 25,1 % mladovij z vrzelastim do pretrganim sklepom. Pri slednjih gre predvsem za sestoje, kjer je bila v preteklih letih sanacijska sečnja in še niso dovolj pomlajeni. Rahel sklep ima 7,6 % mladovij.

Zaradi nove oblike zajemanja podatkov površina mladovij ni povsem točna. Manjše površine mladovij (manj od 0,5 ha) niso bile izločene kot sestoji. Zajete so v drugih razvojnih fazah, predvsem v sestojih v obnovi. Nega mladja, gošče in letvenjaka se nanaša na površino mladovij in deloma tudi na površino podmladka v posameznih razvojnih fazah.

V drogovnjakih prevladujejo sestoji s pomanjkljivo sestojno zasnovo (68,8 %). Drogovnjakov z dobro sestojno zasnovo je 16,0 %, 7,3 % ima bogato in 8,1 % površine drogovnjakov slabo sestojno zasnovo. Kar 73,3 % drogovnjakov je nenegovanih in 22,5 % pomanjkljivo negovanih. Ogroženih je 4,2 % drogovnjakov. V teh sestojih je načrtovana priprava setojev na umetno obnovo. Negovanih drogovnjakov v GGE ni. Kar 70,6 % drogovnjakov ima vrzelast do pretrgan sklep. Tu gre za sanirane sestoje po napadu podlubnikov, v katerih so ostali le še posamezni tanjši listavci. Drogovnjakov z normalnim sklepom je 20,2 %, z rahlim 8,8 % in le 0,4 % jih takih s tesnim sklepom. Na 17,7 % površine se pojavlja podmladek, pri katerem prevladuje dobra sestojna zasnova (62,0 %).

Pomanjkljivo negovanih je 64,8 % debeljakov in 29,2 % je nenegovanih. Negovanih je 4,8 % in ogroženih je 1,2 % debeljakov. Prevladuje rahel sklep (48,7 %) in zaradi preteklih ujm je kar 45,3 % debeljakov z vrzelastim do pretrganim sklepom. Debeljakov s tesnim sklepom ni, je pa 6 % takih z normalnim sklepom. Na 26,2 % površine se pojavlja podmladek in dobra polovica podmladka ima dobro zasnovo in slaba polovica bogato zasnovo. Le 4,6 % podmladka ima pomanjkljivo zasnovo.

V sestojih v obnovi je pomlajene 53,3 % površine sestojev. Prevladuje bogata (47,3 %) zasnova in skoraj enak je delež sestojev z dobro zasnovo (47,3 %). Pomanjkljivo zasnovo ima le 6,6 % podmladka v sestojih v obnovi in podmladka s slabo zasnovo v njih ni. Sestoji v obnovi so pomanjkljivo negovani (76,0 %). Negovanih je 13,1 % in nenegovanih 10,9 % sestojev v obnovi. Ni pa ogroženih sestojev pomlajencev.

Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	246,80	15,4	60,9	20,1	3,6	21,3	54,5	23,0	1,2	23,9	43,4	7,6	25,1
Drogovnjak	247,13	7,3	16,0	68,6	8,1	0,0	22,5	73,3	4,2	0,4	20,2	8,8	70,6
Debeljak	520,84					4,8	64,8	29,2	1,2	0,0	6,0	48,7	45,3
Sestoj v obnovi	513,36					13,1	76,0	10,9	0,0				
Skupaj	1.528,13												

3.5 Tipi sestojev

Sestojni tipi so opredeljeni na osnovi razvojne faze, drevesne sestave in načrtovanih gozdnogojitvenih smernic ter ukrepov. Vpliv na oblikovanje sestojev imajo tudi zasnova, sklep, negovanost, zastopanost pomladka in včasih tudi funkcije gozdov. Sestoje mladovij smo uvrstili v sestojne tipe glede na površinske deleže drevesnih vrst. Pri ostalih razvojnih fazah smo upoštevali deleže drevesnih vrst v sestavi LZ sestoja.

Meje sestojev so določene na terenu. Sestoji manjši od 0,5 ha načeloma niso izločeni. Sestoji so izrisani na digitalne ortofoto načrte v merilu 1:5000 (DOF5).

V GGE smo izločili 300 sestojev. V povprečju sestoj meri 5,1 ha.

Tipi sestojev so nadalje razdeljeni glede na razvojno fazo posameznih opisanih sestojev, na podlagi katerih so se sestojni tipi oblikovali (mladovja, drogovnjaki, debeljaki in sestoji v obnovi).

Prevladujejo gozdovi bukve in jelke s 27,7 % deležem. Podoben je delež drugih gozdov iglavcev in listavcev (26,4 %). Večji je še delež drugih pretežno listnatih gozdov (19,5 %). Z manjšim deležem (9,0 %) so prisotni gozdovi bukve in smreke in s 7,9 % bukovi gozdovi. Še z manjšim pa jelovi gozdovi (3,5 %), smrekovi gozdovi (3,2 %) in drugi pretežno iglasti gozdovi (2,8 %).

Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	120,52	7,9
Drugi pretežno listnati gozdovi	298,52	19,5
Gozdovi bukve in jelke	423,26	27,7
Gozdovi bukve in smreke	137,87	9,0
Jelovi gozdovi	53,32	3,5
Smrekovi gozdovi	48,80	3,2
Drugi pretežno iglasti gozdovi	42,43	2,8
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	403,41	26,4
Skupaj	1.528,13	100,0

Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov

3.6 Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov je določena na podlagi deleža drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdno rastiščnega tipa tuje ali v njej redko prisotne. Ohranjeni gozdovi imajo največ 30 % tujih ali redko prisotnih drevesnih vrst. V spremenjenih gozdovih je tujih drevesnih vrst 31 do 70 %, v močno spremenjenih jih je 71 do 90 % ter v izmenjenih več kot 90 %.

V GGE Ravnik se je po preteklem napadu podlubnikov močno spremenila drevesna sestava gozdov in s tem tudi ohranjenost. Prizadevanje po nižanju deleža smreke se je uresničilo v trenutku, ko je po ujmah v gozdovih ostalo le še 3,2 % smrekovih gozdov oz. 6,4 % smreke v LZ.

Zaradi spremembe drevesne sestave gozdov in občutnega znižanja deleža smreke, je v GGE Ravnik le še 2,3 % izmenjenih gozdov, 1,5 % je močno spremenjenih in 10,9 % je spremenjenih gozdov. Spremenjeni, močno spremenjeni in izmenjeni gozdovi so še vedno posledica prevelikega deleža smreke. Čeprav se je

stanje gozdov po ujmah poslabšalo, je danes v GGN po kriterijih za določitev ohranjenosti gozdov kar 85,3 % gozdov ohranjenih oz. je v njih delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste nižji od 30 %.

Preglednica 24/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	802,11	53,5	315,02	21,0	283,89	18,9	98,94	6,6	1.499,96	98,2
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	28,17	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	28,17	1,8
Skupaj vsi gozdovi	830,28	54,3	315,02	20,6	283,89	18,6	98,94	6,5	1.528,13	100,0

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila ocenjena na SVP pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Dobro kakovost ima 59,3 % ocenjenih dreves. Pri teh je v spodnjem delu debla prevladujoča kakovost lesa L (luščenc) in ŽII (žagovec II. kakovosti), v zgornjem delu pa ŽIII (žagovec III. kakovosti) ali P (prostorninski les).

Večina (57,7 %) iglavcev je v dobrem kakovostnem razredu, 32,7% v prav dobrem, 5,6 % v zadovoljivem in 4,0 % iglavcev je odlične kakovosti. Tudi pri listavcih prevladuje dobra kakovost (60,4 %). Prav dobro kakovost ima 23,4 % dreves, zadovoljivo 13,1 % dreves in le 2,7 % odlično kakovost. Evidentiranih je tudi 0,4 % listavcev s slabo kakovostjo.

Preglednica 25/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	60	1,7	13,3	68,3	16,7	0,0
Jelka	316	4,4	36,4	55,7	3,5	0,0
Bukev	402	1,7	21,4	61,0	15,4	0,5
Pl. lst.	146	5,5	28,8	58,9	6,8	0,0
Skupaj iglavci	376	4,0	32,7	57,7	5,6	0,0
Skupaj listavci	548	2,7	23,4	60,4	13,1	0,4
Skupaj	924	3,2	27,2	59,3	10,1	0,2

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodovanost drevja se ugotavlja na SVP. Določena je z deležem dreves s hujšo poškodbo. Pri popisih poškodovanosti do leta 2014 se je popisovalo poškodovanost debel, vej in krošenj ter osutost drevja, od takrat dalje pa se zaradi žledoloma v letu 2014 posebej popisuje poškodbe, ki so posledice ujme. Na levi strani preglednice so zato navedene poškodbe, ki niso bile povzročene v žledolomu (v stolpcih pod Poškodovanost), na desni strani pa so navedene poškodbe zaradi žledoloma (v stolpcih pod Ujma).

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej pa, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini. Pri osutosti krošnje se za hujšo poškodbo šteje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Pri poškodbah vej gre največkrat za odlomljene veje listavcev in odlomljene vrhove iglavcev kot posledica naravnih ujm (snegolom, vetrolom, žled). Poškodbe debla so največkrat posledica spravila ali udara strele, poškodbe koreničnika pa so največkrat zabeležene v bližini gozdnih vlak in spravnih poti kot posledica spravila lesa. Osutost krošnje se največkrat pojavlja pri iglavcih kot posledica insektov ali sušenja jelke.

Delež poškodovanosti drevja je 16,6 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Pri normalni poškodovanosti je največji delež poškodb na deblu ali koreničniku (7,9 %). Delež evidentiranih poškodb vej je 7,5 % in osutost vej 0,1 %. Zaradi ujme, pri čemer gre predvsem za žledolom v letu 2014, je v gozdu ostalo le še malo poškodovanih dreves. Delež močno poškodovanih dreves je 0,7 % in srednje poškodovanih je 0,4 %.

Glede na delež močno poškodovanih dreves pri normalni poškodovanosti je najmočneje poškodovana bukev. Po ujmah pa je v gozdu ostalo največ poškodovanih drugih trdih listavcev.

Kljub preteklim ujmam, ki so močno poškodovale gozdove GGE Ravnik, je delež evidentiranih poškodb nizek in v primerjavi s poškodbami v drugih GGE ne izstopa, kar kaže na uspešno sanacijo poškodovanih gozdov.

Preglednica 26/PSD: Poškodovanost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Poškodovanost (%)			Ujma (%)				Vse skupaj
		deblo	veje/krošnja	osutost	malo	srednje	močno	skupaj	
Smreka	154	22,1	3,6						25,7
Jelka	340	10,8	2,6	0,7					14,1
Bukev	909	5,6	9,0	0,1	0,1	1,0	1,2		15,8
Hrasti	1		100,0						100,0
Plemeniti listavci	255	4,8	7,7		1,2	0,6	1,8		14,3
Drugi trdi listavci	9		21,6		10,8		10,8		32,3
Mehki listavci	1								
Iglavci	495	15,7	3,0	0,4					19,1
Listavci	1175	5,3	9,0		0,5	0,9	1,4		15,8
Skupaj	1670	7,9	7,5	0,1	0,4	0,7	1,1		16,6

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2010, 2014, 2017 in 2020 je ZGS opravil štiri popise poškodovanosti (objedenosti) gozdnega mladja po prenovljeni sistematični in enotni metodologiji za območje celotne Slovenije. Metoda popisa poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi sloni na razdelitvi Slovenije na 35 popisnih enot (v nadaljevanju: PE), ki predstavljajo osnovne celice spremljanja objedenosti in drugih kazalnikov stanja mladja. PE so bile oblikovane upoštevaje zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd., upoštevaje meje gozdnogospodarskih enot, meje populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi (predvsem navadne jelenjadi) in težko prehodne ovire, kot so večje reke in avtoceste. Velikost PE je praviloma med 30.000 in 100.000 ha.

V vsaki PE je bilo popisanih 51 oz. 52 ploskev, na katerih je bil ugotavljan vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Na ploskvah površine 20 m², so bila evidentirana vsa drevesca višine od 15 do 150 cm, ter ugotavljana poškodovanost terminalnega poganjka. Podatki so bili v nadaljevanju analizirani, statistično obdelani ter primerjani z rezultati do sedaj izvedenih popisov po prenovljeni metodi (2010, 2014 in 2017) s poudarkom na popisu izvedenem v letu 2020.

Stopnje objedenosti so odvisne od številnih dejavnikov, o čemer pričajo praktično vse znane raziskave s tega področja. Ne glede na to, pa so gostote rastlinojedih parkljarjev tiste, ki najpomembneje vplivajo na stopnje poškodovanosti, zato nam ta podatek nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti oz. gostot.

Pri interpretaciji rezultatov moramo upoštevati lastnosti posameznega kazalnika. Objedenost v prehrani priljubljenih drevesnih vrst (mehki listavci, plemeniti listavci) je visoka že pri nizkih gostotah divjadi. Na drugi strani je objedenost v prehrani manj priljubljenih vrst (smreka) tudi pri visokih gostotah divjadi lahko nizka. Bukkev je srednje priljubljena vrsta in se na spreminjane gostoto divjadi odziva pri nizkih in visokih gostotah.

Površino GGE Ravnik v celoti pokriva PE Ljubljanski vrh, zato v nadaljevanju prikazujemo analizo rezultatov popisa za to PE.

Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	49.368	Se ne gotavlja
1. 16-30 cm	22.917	41,7
2. 31-60 cm	11.744	36,1
3. 61-100 cm	4.812	34,2
4. 101-150 cm	2.347	31,2
Skupaj 1 – 4	41.818	38,7

Po rezultatih podrobnega popisa je bila skupna objedenost mladja v letu 2020 za višinske razrede 1 – 4 v tej PE 38,7 %. Višinski razredi 1 - 4 zajamejo mladje visoko od 16 do 150 cm.

Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	24	1	506	6	1.442	0,7	14	1.647	0,7	17	807		11	258		10	4.155	0,5
Jelka	26	9	4.654	2	570	20,8	2	226	28,6	2	75	57,1	1	22		2	893	25,3
Bukev	48	5	2.529	21	4.855	11,1	43	4.995	20,7	60	2.906	34,1	77	1.808	33,9	35	14.564	21,8
Hrasti	6	1	607	1	237	13,6		43	75,0		11					1	291	22,2
Plemeniti listavci	49	79	38.847	63	14.327	59,0	32	3.810	70,3	10	495	78,3	4	97	66,7	45	18.729	61,8
Drugi trdi listavci	27	4	2.124	5	1.216	25,7	8	915	38,8	9	420	35,9	5	118	27,3	6	2.669	31,9
Mehki listavci	14		101	1	269	32,0	1	108	60,0	2	97	77,8	2	43	50,0	1	517	47,9
Iglavci	38	10	5.159	9	2.013	6,4	16	1.873	4,0	18	883	4,9	12	280		12	5.048	4,9
Listavci	51	90	44.208	91	20.904	45,1	84	9.871	42,2	82	3.929	40,8	88	2.067	35,4	88	36.770	43,3
Skupaj	51	100	49.368	100	22.917	41,7	100	11.744	36,1	100	4.812	34,2	100	2.347	31,2	100	41.818	38,7

Vrednost objedenosti v PE Ljubljanski vrh je od vseh PE v Sloveniji med višjimi, kar je posledica sinergističnega vpliva srnjadi in jelenjadi, pri čemer ima jelenjad bistven vpliv na objedenost ključnih drevesnih vrst, predvsem jelke, ki naj bi bila ena od bistvenih graditeljic sestojev v enoti.

Na ploskvah so bili med vrstami najbolj objedeni plemeniti, trdi in mehki listavci. Na visoko skupno objedenost najbolj vpliva visoka objedenost gorskega javorja. Od iglavcev je visoko objedena jelka, pri čemer je tudi njen delež med drevesnimi vrstami izrazito nizek. Najmanj je, povsem neznačajno, objedena smreka.

Najpomembnejša ugotovitev popisa 2020 sicer je, da se je stopnja objedanja statistično značilno zmanjšala, tako v skupnem, primarno pri listavcih, katerih je v GGE 88 %, pri iglavcih pa neznačajno skače, saj je delež iglavcev nizek. Pri bukvi kot nepreferenčni drevesni vrsti za objedanje, je delež objedenosti nekoliko (statistično neznačajno) višji od prejšnjega popisa. Podrobneje so primerjave analize popisov prikazane v nadaljevanju.

Preglednica 29: Primerjava skupne poškodovanosti in poškodovanosti bukve v PE po popisih 2010 - 2020

Popisna enota	Delež skupne objedenosti				Delež objedenosti bukve			
	2010	2014	2017	2020	2010	2014	2017	2020
Ljubljanski vrh	41,9	46,9	45,4	38,7	15,9	30,6	20,9	21,8

Preglednica 30: Primerjava poškodovanosti iglavcev in listavcev v PE po popisih 2010- 2020

Popisna enota	Delež objedenosti iglavcev				Delež objedenosti listavcev			
	2010	2014	2017	2020	2010	2014	2017	2020
Ljubljanski vrh	6,1	4,0	5,5	4,9	49,2	59,2	52,7	43,3

3.10 Odmrlo drevje

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 92/2000,56/2006 in št. 114/09) predpisuje, da je treba zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa zagotoviti, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostanejo v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na LZ v RGR. Odmrli les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.

Preglednica 31/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	2,55	3,54	6,09	9,38	16,30	25,68	11,93	19,84	31,77
	m ³ /ha	0,99	1,28	2,27	3,69	6,08	9,77	4,68	7,36	12,04
30 - 49 cm	št./ha	0,66	0,49	1,15	2,80	1,65	4,45	3,46	2,14	5,60
	m ³ /ha	1,20	0,81	2,01	5,29	2,70	7,99	6,49	3,51	10,00
50 in več cm	št./ha	0,41	0,08	0,49	0,41	0,08	0,49	0,82	0,16	0,98
	m ³ /ha	1,52	0,28	1,80	1,55	0,28	1,83	3,07	0,56	3,63
Skupaj	št./ha	3,62	4,11	7,73	12,59	18,03	30,62	16,21	22,14	38,35
	m³/ha	3,71	2,37	6,08	10,53	9,06	19,59	14,24	11,43	25,67

Podatki o odmrlem drevju so bili pridobljeni na SVP, pri čemer se ni upoštevalo podrtje, a še živo drevje.

Odmrta lesna masa znaša 25,7 m³/ha in v povprečju je na enem hektarju 38,4 odmrlih dreves. Kar 82,8 % odmrlega drevja po številu in 46,9% po masi dreves je v prvem razširjenem debelinskem razredu. Delež odmrlega drevja z rastjo debelinskega razreda pada. Tako je v debelinskem razredu 50 cm in več 2,6 % odmrlega drevja po številu in 14,1 % po masi.

Z vidika zagotavljanja biološke stabilnosti gozdov in ohranjanja biotske raznovrstnosti, ter glede na okvir določen v Pravilniku o varstvu gozdov (3% od LZ) je odmrlega drevja količinsko celo preveč, predvsem zaradi nepopolne sanacije naravnih ujm.

Večina drevja je odmrlo zaradi žleda, del pa tudi zaradi podlubnikov in sušenja (jelka).

Po priporočilih iz članka (DIACI, PERUŠEK, 2004) so minimalne količine, ki so potrebne za preživetje mnogih ogroženih vrst žuželk in ptic, okvirno od 1–3 debelejša drevesa na ha. Povprečno je v GGE eno odmrlo drevo na hektar, ki spada v tretji razširjeni debelinski razred, v drugem razširjenem debelinskem razredu je povprečno šest drevesa. Predvsem razmere za gnezdenje večjih duplarjev (sov) bi se z večjim deležem stoječega odmrlega drevja še izboljšale. Ker so prav sove zelo pomemben plenilec malih glodalcev, tudi to prispeva k težavam pri naravnem pomlajevanju predvsem jelovo – bukovih gozdov.

Glede na preteklo obdobje se je količina odmrlega drevja občutno povečala in sicer za 17,0 m³/ha. Gledano za celotno GGE skupaj, je količina odmrlega drevja zadostna. Tudi analiza po posameznih RGR kaže, da je odmrlega drevja dovolj.

Z upoštevanjem panjevine, ki jo je 1,1 m³/ha, je odmrle lesne mase v GGE v povprečju 26,8 m³/ha.

Količina panjevine je določena na osnovi predpostavke, da ta predstavlja 5% volumna posekanega drevja v zadnjem desetletnem obdobju.

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratak opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Gozdovi današnje GGE Ravnik niso bili nikoli v zasebni lasti, oz. kot drobnoposestniška lastnina. V prejšnjih stoletjih so bili v lasti Logaške graščine, kasneje pa vse do konca druge svetovne vojne v lasti graščine Planina (Haasberg) s princji Windischgrätzji. Po nacionalizaciji gozdov po l. 1945 je s temi gozdovi gospodarila gozdna uprava Snežnik, oz. Gozdno gospodarstvo Postojna. Kasneje, aprila l. 1956 je te gozdove prevzelo Gozdno gospodarstvo Ljubljana in je z njimi gospodaril gozdni obrat Logatec oz. TOZD Gozdarstvo Logatec. Od uveljavitve Zakona o gozdovih (1993) so ti gozdovi v državni lasti, z njimi je do l. 2016 upravljala SKZGRS in od tu dalje SIDG - Slovenski državni gozdovi, d.o.o.. Z ustanovitvijo ZGS pa usmerja gospodarjenje v teh gozdovih OE Ljubljana, KE Logatec v okviru revirja Ravnik.

Kot večina veleposestniških gozdov so bili tudi gozdovi na Ravniku v preteklem stoletju obremenjeni s služnostnimi pravicami okoliških vasi (servituti), kjer se je drevje sekalo brez vsakega reda in načrta, seveda predvsem v bližini naselij. Tako so odmaknjeni predeli ostali neizkoriščani in so ohranili naravno zgradbo in mešanost. Po kmečki odvezi (l. 1872) in odkupu služnostnih pravic, se je kmalu začelo načrtno gospodarjenje s temi gozdovi. Že l. 1883 je bil sestavljen prvi okvirni načrt, kjer so sestoje razdelili v več 100 ha velike površine (oddelke), LZ določili s primerjalnimi ploskvami in okularno, letni etat pa po avstrijski kameralni taksii. Pravi, desetletni GGN pa je bil sestavljen l. 1908, ko so izločili oddelke in odseke današnjih velikosti (meje med oddelki so naredili s presekami in jih označili z rdečo barvo), narisali sestojne in katastrske karte, polno premerili vse drevje debelejše od 15 cm (naslednja takšna izmera je bila l. 1935), sestavili deblovnice za iglavce in listavce ter določili etat glede na prirastek, stanje sestojev in razmere na tržišču. Les so porabili za predelavo na lastni parni žagi (ob železnici v odd. 62A27), ki je delovala od prve svetovne vojne do svetovne gospodarske krize l.1934. Ves čas se je les prodajal tudi trgovcem, vendar izključno na panju. Sečnje so bile prebiralne v povezavi z oplodnimi, kjer je prevladovalo debelo drevje, tako da so ponekod prehitro in premočno odpirali sestoje. Kjer ni bilo naravnega mladja, so sadili smreko. Zanimivo je tudi, da so v tistem času beležili dohodek od prodaje stranskih gozdnih proizvodov in sicer leskovih obročev, malin, zdravilnih zelišč, uporabe cest in za pašo.

V gozdovih Ravnika se je sekalo ves čas, tudi med obema svetovnjima vojnama. Italijani so v obdobju 1942/43 posekali širok pas drevja ob celotni trasi železnice. Po koncu vojne so tu posadili smreko, ki se je l. 2014, ko je GGE prizadel močan žled, že nagibala k razvojni fazi debeljak. Žledu je sledil napad podlubnikov in ta pas je bil ponovno skoraj v celoti posekan. V prejšnjem stoletju se je povprečni letni posek gibal v intervalu od 7.500 do 10.500 m³/ha, razen v povojnem obdobju (1945 – 1949), v času »planskih let«, ko so samo iglavcev letno posekali skoraj 16.000 m³.

Leta 1960 se je začelo načrtno urejanje in gospodarjenje z gozdovi GGE Ravnik. Gozdnogospodarski načrti so si redno sledili vsakih deset let, tako da je ta načrt šesti po vrsti. Za obdobje pred žledolomom l. 2014 je bil v GGE značilen pojav sušenja jelke, ki je bila celo stoletje osnovna graditeljica sestojev. Sušenje jelke omenja že prvi načrt (1960), vse naslednje obnove so ta pojav še posebej poudarjale kot izredno žgoč problem. Dejstvo je, da se je v tem stoletju delež jelke v skupni LZ več kot prepolovil (l. 1927 je bil delež jelke 87.6 %) zaradi načina gospodarjenja in onesnaževanja ozračja. Poleg sušenja jelke so vsi pretekli načrti omenjali tudi drug velik problem pri gospodarjenju s temi gozdovi, ki je še vedno aktualen – namreč prekomerno objedanje mladja s strani rastlinojede parkljaste divjadi, kar je še dodatno pripomoglo k izginjanju jelke iz teh gozdov. Za obdobje od l. 1960 je značilno tudi zelo intenzivno in obsežno izvajanje gozdnogojitvenih del, pospeševanje čistih, umetno osnovanih smrekovih sestojev (tudi z izsekavanjem listavcev) ter pridobivanje največje možne količine najbolj kakovostnih sortimentov.

In to je trajalo do l. 2014, ko so po skoraj šestih desetletjih, danes lahko rečemo dokaj mirnega in uspešnega gospodarjenja z gozdovi v GGE Ravnik, ujme močno spremenile tako izgled kot stanje teh gozdov. GGE Ravnik je bila najprej po žledu in potem napadu podlubnikov, najmočnejše prizadeta GGE v GGO Ljubljana. Z numeričnimi podatki smo se vrnili v leto 1910, ko je po nam dostopnih podatkih LZ v gozdovih znašala 211 m³/ha (iglavci 179 m³/ha in listavci 32 m³/ha). Enako višino LZ (v obrnjenem razmerju igl/list), navajamo ponovno v tem načrtu.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Naravne ujme v preteklem ureditvenem obdobju (od l. 2014 dalje) so GGE Ravnik prizadele do mere, ko smo na skoraj polovici njene površine, ponovno na začetku osnovanja GGE. Prednost pri novem začetku, v primerjavi z načrtnim gospodarjenjem pred 100 leti je pridobljeno znanje, doseg in uporabnost tehnologije, zavest o ohranjanju narave in druge priučene ter pridobljene veščine vseh, ki s temi gozdovi upravljajo in gospodarijo.

ZGS v vseh gozdovih, ne glede na lastništvo, načrtuje, usmerja in nadzira dela v gozdovih, ter izobražuje lastnike in javnost o gozdu. Za izvajanje del v gozdovih je odgovoren lastnik gozda, država pa nekatera dela sofinancira. Kar 99,5 % vseh gozdov v GGE Ravnik je v državni lasti in s temi gozdovi je do leta 2016 upravljala SKZG RS. Na območju GGE je imelo koncesijsko pravico izkoriščanja državnih gozdov gozdarsko podjetje Gozd Ljubljana d.d., ki je sredi leta 2016 potekla. Marca leta 2016 je bilo ustanovljeno podjetje SiDG, ki je v drugi polovici leta 2016 prevzelo gospodarjenje s temi gozdovi. Izvajalce del v državnih gozdovih se sedaj, za izdane odločbe ZGS, izbira prek javnih razpisov.

Pri analizi preteklega gospodarjenja prikazujemo podatke po stanju lastništva za površine sedanje GGE in po RGR preteklega ureditvenega obdobja (RGR Dinarski jelovo- bukovi sestoji, RGR Smrekovi nasadi na rastiščih jelovij na karbonatih, RGR Gozdovi s posebnim namenom (Gozdni rezervat)).

GGE Ravnik je v preteklem ureditvenem obdobju najprej prizadel žledolom, ki je v času od 30. 1. do 10. 2. 2014 prizadel pretežni del Slovenije. Že sama sanacija žledoloma je zahtevala obseg potrebnih varstvenih sečenj in gojitveno varstvenih del, ki so že na polovici ureditvenega obdobja preseglja načrtovani ukrep določen z GGN GGE Ravnik (2011-2020). Žledolomu je sledil še napad podlubnikov, ki je GGE prizadel še močnejše kot žled. Najvišji možni posek, določen v osnovnem GGN GGE Ravnik (2011-2020), je bil tako že na polovici ureditvenega obdobja na nivoju GGE močno presežen. Posek v obdobju 2011 – 2015 je znašal 150.257 m³, kar pomeni 126 % najvišjega možnega poseka, načrtovanega za desetletno obdobje 2011 – 2020, ki je znašal 118.968 m³. V RGR 10032 – Smrekovi nasadi na rastiščih jelovij na karbonatih je posek znašal 55.359 m³, kar pomeni 189 % možnega poseka za celo desetletno ureditveno obdobje, v RGR 13112 – Dinarski jelovo-bukovi gozdovi pa 94.898 m³ ali 106 % možnega poseka za deset let. Izvedene sanitarne sečnje so prekoračile dopustna odstopanja od najvišjega možnega poseka, dovoljena po 56. členu Pravilnika. Zaradi velike prekoračitve vseh načrtovanih ukrepov, je bila l. 2017 na podlagi odločbe ministrstva (št. 3400-4/2010/11 z dne 24. 3. 2016), izdelana sprememba GGN GGE Ravnik (2011-2020). V spremembi je bila zajeta evidenca poseka in opravljena gojitvena ter varstvena dela za šestletno obdobje (2011-2016). Novi ukrepi so bili določeni za štiri leta (2017-2020), ko so se izredne razmere v GGE že umirjale in se je posek drevja do izteka ureditvenega obdobja l. 2020 močno zmanjšal. V tej spremembi je bil novo določen najvišji možni posek. Od poseka določenega za GGN GGE 2011 – 2020 se je zvišal za 102 %, oziroma iz 118.968 m³ na 240.017 m³. Najvišji možni posek se je povečal predvsem za iglavce in to za 136 %, oziroma s prvotnih 85.368 m³ na 201.129 m³. Pri listavcih se je možni posek povečal za 16 %.

V spremenjenem GGN se je povečal in spremenil tudi obseg gojitvenih in varstvenih del. Dela za obnovo so bila v spremembi GGN načrtovana na 246 ha, dela za nego na 339 ha, dela za varstvo pa v obsegu 1656 dni. V primerjavi z načrtovanimi deli v prvotnem GGN se je povečal predvsem obseg del na obnovi gozdov (prej 51 ha), na negi gozdov (prej 242 ha) in nekoliko na varstvu (prej 1.472 dni).

Po podatkih iz evidence poseka je bilo do leta 2017 pospravljenih 73.345,07 m³ v žledolomu poškodovanega lesa. Posledica v žledolomu poškodovanih dreves in toplih poletij, ki so sledila, pa je bil napad podlubnikov, ki so GGE še močnejše prizadeli. Zaradi sanacije po podlubnikih napadenih dreves je bilo do l. 2017 posekano 117.117,24 m³ drevja.

Prikaz tabel in analiza preteklega gospodarjenja v nadaljevanju prikazuje primerjave med stanjem gozdov l. 2020 in podatki oz. ukrepi navedenimi v spremembi GGN GGE iz l. 2017. Za jasnejšo predstavo, kaj se je v zadnjih 10 letih dogajalo v gozdovih GGE Ravnik, mestoma prikazujemo in komentiramo še primerjavo s podatki preteklega desetletnega načrta (2011-2020).

4.2.1 Posek

Posek na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP) je bil izračunan iz ploskev, na katerih je bila izvedena dvojna meritev (n = 239). Ploskve, kjer je bila opravljena le prva meritev, smo iz analize izločili.

Posek iz evidence poseka je v desetletnem obdobju izven intervala zaupanja ocene poseka na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 32/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2011 - 2020	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	201.129	219.062	108,9	274.749	42.757	136,6
Listavci	38.888	37.675	96,9	54.732	10.629	140,7
Skupaj	240.017	256.737	107,0	329.481	43.579	137,3

Podatke o poseku iz evidenc smo primerjali s posekom ugotovljenim na SVP. Letni posek na SVP znaša 21,98 m³/ha z intervalom zaupanja (ob 5 % tveganju) 2,908 m³/ha /leto (13,2 %). Posek po evidencah pa znaša 17,13 m³/ha /leto in odstopa od poseka iz SVP za 22,1 % ter je izven intervala zaupanja. Zato v vseh naslednjih preglednicah, razen pri tisti, ki prikazuje posek po vrstah poseka, prikazujemo posek iz SVP.

Poglaviten vzrok za odstopanje med realizacijo poseka po evidencah in stalnih vzorčnih ploskvah je obsežnost del v času najhujšega napada smrekovih podlubnikov, ko se je z odpravo posledic hitelo. Kljub vestnemu delu evidentiranje ni zajelo vsega poseka, popolni prevzemi sečišč niso bili izvedljivi zaradi ogromnega obsega sečenj – najprej zaradi žledoloma, v naslednjih treh letih pa še zaradi gradacij podlubnikov. Tako lastniki, kot tudi revirni gozdarji na tem območju so bili prekomerno obremenjeni in zato evidence niso bile tako natančne, kot so v času normalnega gospodarjenja z gozdovi.

Preglednica 33: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum	Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP					
			Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)	
GGE	Iglavci	1.498,78	14,62	239	18,332	22,501	2,853	15,6
	Listavci	1.498,78	2,51	239	3,652	5,594	0,709	19,4
	Skupaj	1.498,78	17,13	239	21,983	22,934	2,908	13,2
Državni gozdovi	1.496,49	17,16	239	21,983	22,934	2,908	13,2	
Ostali gozdovi	0,00	0,00	0	0,000	0,000	0,000	0,0	

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Ker zasebni gozdovi predstavljajo le 0,5% vseh gozdov v GGE Ravnik, analize poseka iz SVP po lastništvu ne prikazujemo, ker je le ta obremenjena s preveliko statistično napako. V spodnji preglednici podatke za te gozdove predstavljamo kot ostali gozdovi in to zgolj informativno.

Preglednica 34: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	124	57	181	201.005	38.831	239.836	201.129	38.888	240.017
Izveden SVP - m ³	420	83	503	274.329	54.649	328.978	274.749	54.732	329.481
Realizacija - SVP %	0,0	0,0	0,0	136,5	140,7	137,2	136,6	140,7	137,3
Povp. drevo - m ³	0,00	0,00	0,00	0,92	0,47	0,81	0,92	0,47	0,81

V preteklem ureditvenem obdobju (2011-2020) je bilo po podatkih iz SVP na območju GGE Ravnik posekanega 329.481 m³ lesa in sicer 274.749 m³ iglavcev ter 54.732 m³ listavcev. Delež iglavcev v poseku je bil 83,4 % in listavcev 16,6 %.

Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 137,3 %. Pri iglavcih je bila realizacija po SVP s 136,6 % nižja kot pri listavcih, kjer je znašala 140,7 %. V kolikor ne bi bilo l. 2017 izvedene spremembe načrta, bi po načrtu iz l. 2011 bila skupna izvedba načrtovanega poseka 215,8 % (iglavci 256,6 % in listavci 112,1 %). Izvedba načrtovanega poseka je bila pri iglavcih višja zaradi bistveno višjega obsega sanitarnega poseka po napadu podlubnikov. Tako je pri iglavcih dosegal sanitarni posek in posek oslabelega drevja skupaj kar 96,5 % vsega poseka iglavcev (88,1 % sanitarnega poseka in 8,4 % poseka oslabelega drevja). Tudi pri listavcih sanitarni posek in posek oslabelega drevja predstavljata kar 75,8 % poseka.

Pri poseku drevja iglavcev prevladuje posek smreke zaradi napadov podlubnikov. Negovalnega poseka iglavcev je bilo le 3,3 % in pri listavcih 24,2 % vsega poseka.

S spremembo GGN se je najvišji možni posek zvišal za 102 % to je s prvotnih 118.968 m³ na 240.017 m³. Najvišji možni posek se je povečal predvsem za iglavce in to za 136 %, oziroma s prvotnih 85.368 m³ na 201.129 m³. Pri listavcih se je povišal za 16 %. Predviden posek oslabelega drevja in sanitarni posek sta v prvotnem GGN predstavljala le 0,2 % od celotnega najvišjega možnega poseka, saj ujem v takem obsegu, kot sta se zgodili, ni bilo moč pričakovati. Možni posek v letu 2010 smo načrtovali v smislu normalnega

gospodarjenja z gozdovi (55 % pomladitvenih sečenj in 45 % redčenj). Pri spremembi GGN pa posek oslabelega drevja in sanitarni posek predstavljata skupaj kar 91 % celotnega možnega poseka.

Analiza realizacije poseka po rastiščnogojitvenih razredih (RGR) je bila opravljena za obdobje 2011 – 2020, glede na RGR, ki so bili oblikovani v GGN GGE Ravnik z obdobjem veljavnosti 2011 – 2020.

Zaradi spremembe načrta je realizacija poseka tako po RGR kot za GGE skupaj zelo sprejemljiva in presega načrtovan posek v RGR Smrekovi nasadi le za 4,4 % in v RGR Dinarski-jelovo bukovi gozdovi za 8,0 %. V kolikor ne bi bilo spremembe načrta, bi bila realizacija načrtovanega poseka v RGR Smrekovi nasadi 332,9 % in v RGR Dinarski-jelovo bukovi gozdovi 176,2 %.

Preglednica 35/D-PGR: Posek po gospodarskih razredih in primerjava z načrtovanim

Ureditveno obdobje od 2011 do 2020 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
10032-Smrekovi nasadi na rastiščih jelovij na karbonatih	Iglavci	91.062	118.720	130,4	49,5
	Listavci	3.041	4.767	156,7	2,0
	Skupaj	94.103	123.487	131,2	51,4
13112-Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (omph., clem., hacq.)	Iglavci	110.067	156.134	141,8	65,0
	Listavci	35.847	49.860	139,1	20,8
	Skupaj	145.914	205.994	141,2	85,8
60000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0	0,0
	Listavci	0	0	0	0,0
	Skupaj	0	0	0	0,0
skupaj	Iglavci	201.175	274.749	136,6	114,4
	Listavci	38.888	54.732	140,7	22,8
	Skupaj	240.063	329.481	137,2	137,2

Ker vrste poseka iz podatkov na SVP ni mogoče ugotovljati, podatki o vrsti poseka v spodnjih preglednicah temeljijo na evidenci poseka. Zato so prikazani samo deleži (%) vrst poseka skupaj za GGE in po lastništvu.

Sanitarni posek in posek oslabelega drevja skupaj predstavljata 93,5 % realiziranega poseka. V sanitarnem poseku iglavcev prevladuje posek smreke zaradi napadov podlubnikov, pri poseku oslabelega drevja listavcev pa posek zaradi žledoloma.

Negovalni posek skupaj predstavlja le 6,4 % realiziranega poseka. Več je bilo pomladitvene sečnje, a spet le 4,7 % poseka skupaj. Redčenj je bilo za 1,7 % skupnega poseka.

Negovalni posek (redčenja in pomladitveni posek) dosega pri iglavcih 3,3 % načrtovanega poseka in pri listavcih 24,2 % celotnega načrtovanega poseka.

Kot je bilo načrtovano v prejšnjem obnovitvenem načrtu, se je s posekom pomlajevalo pred letom 2014, kasneje je bil pomladitveni posek izveden le še l. 2020 v obsegu 346,2 m³. Ta posek lahko razumemo tudi kot znamenje, da se razmere v GGE umirjajo in vračajo nazaj na načrtno gospodarjenje.

Pri listavcih je največ pomladitvenih sečenj in sicer 17,2 % vseh sečenj listavcev oz 6.478 m³, nekaj več je pri listavcih tudi redčenj in sicer 7 % ali 2.639 m³, a zaradi nizkega deleža listavcev v preteklem načrtu ta negovalni posek ne prispeva bistveno k skupnemu poseku GGE.

Poseka za gozdno infrastrukturo je bilo le 242 m³ za potrebe gradnje vlake v Medvednici oddelek 62A15B.

Poseka na panj, poseka za umetno obnovo in poseka zaradi krčitev v GGE ni bilo evidentiranega. Bilo pa je uvedenih le še 13 m³ nedovoljenega poseka.

Skupno je bilo v preteklem desetletju v GGE posekano 193,0 % prirastka in 48,2 % LZ.

V preteklih 10 letih je bilo v zasebnih gozdovih posekano le 181 m³ lesa listavcev (po sanaciji žledoloma) in ves ostali posek je bil izveden v gozdovih v državni lasti, zato prikazujemo posek po vrstah poseka le skupaj za GGE.

Preglednica 36/VP: Posek po vrstah poseka

Skupaj GGE

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	%	0,7	2,6	0	0	0	8,4	88,1	0,2	0	0	100		
Listavci	%	7	17,2	0	0	0	1,7	74,1	0	0	0	100		
Skupaj	%	1,7	4,7	0	0	0	7	86,5	0,1	0	0	100		

Med drevesnimi vrstami je glede na že večkrat zapisane ugotovitve o preteklih ujmah, razumljivo bilo zaradi podlubnikov posekano največ smreke. Posek smreke predstavlja 66,2 % vsega poseka. Z 19,2 % od celotnega poseka je na drugem mestu jelka. Žled je bil glavni vzrok za posek buke, ki znaša 12,6 % celotnega poseka in nato še 2,0 % poseka plemenitih listavcev, večina gorski javor. Nobena druga drevesna vrsta, kar je sicer pogojeno z deležem v LZ, nima nad 1 % velik delež v skupnem poseku.

Preglednica 37/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	66,2	90,4	31,8
Jelka	19,2	29,9	9,2
Bukev	12,6	23,7	6,1
Pl. lst.	2,0	11,5	0,9
Skupaj iglavci	85,4	62,2	41,1
Skupaj listavci	14,6	20,8	7,1
Skupaj	100,0	48,2	48,2

Intenziteta poseka je bila pri iglavcih sicer najvišja v IV. debelinskem razredu, a je skoraj enaka v III. in takoj za njim še v V. debelinskem razredu. Nižja, a skoraj povsem enaka je intenziteta poseka v I. in II. debelinskem razredu. Sklepamo, da je to posledica velikega deleža sanitarnega poseka, ki se je dogajal v višjih debelinskih razredih, predvsem v debeljakih, le delno tudi v drogovnjakih.

Pri listavcih je intenziteta poseka po debelinskih razredih rezultat žledoloma, ki je močnejše poškodoval tanjše drevje. Tako je bilo največ posekanih listavcev iz I. debelinskega razreda in takoj za njim je II. in nato še III. debelinski razred. Nekaj manj je poseka listavcev iz V. debelinskega razreda in še najmanj iz IV.

Preglednica 38/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	53,5	53,3	67,5	67,9	61,6	62,2	143,5
Listavci	27,2	26,4	23,9	11,8	18,2	20,8	24,7
Skupaj	41,7	39,5	48,6	46,1	54,3	48,2	168,2

Veliko večjo škodo od žledoloma, ki je v večji meri poškodoval listavce, so naredili podlubniki. Pri analizi poseka je jasno razvidno, da bi bil realizirani posek bistveno nižji, če ne bi bilo žledoloma v letu 2014 in posledično izjemnih napadov podlubnikov.

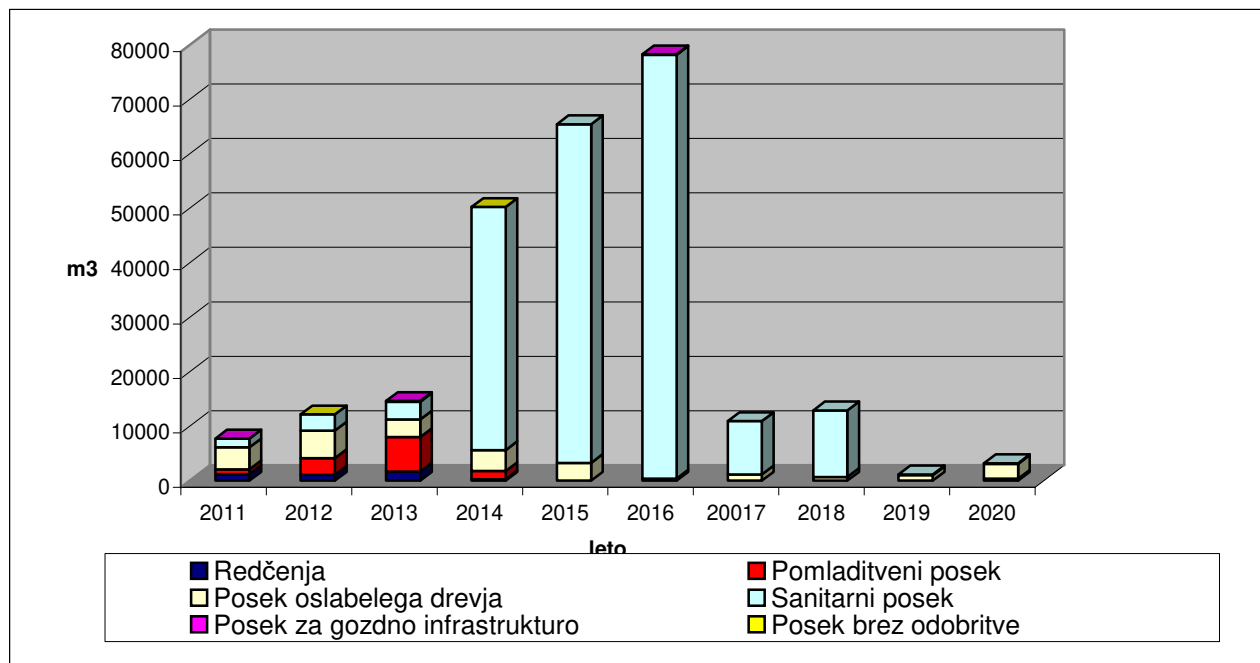
Posek po letih in vrstah poseka prikazan v spodnjem grafikonu temelji na (neustrezni) evidenci poseka, ker teh podatkov ni mogoče pridobiti iz meritev na SVP. Oba grafikona jasno prikazujeta, da se je posek močno povečal po žledu l. 2014 in nato še močnejše po napadu podlubnikov in je bil visok vse dokler je potekala sanacija po ujmah. V zadnjih štirih letih količina posekanega drevja upada in se je posek približal tistemu v začetku ureditvenega obdobja. Vseeno pa se je izvajal samo sanitarni posek in posek oslabelega drevja.

Že v prvih treh letih preteklega ureditvenega obdobja je imel posek oslabelega drevja in sanitarni posek sicer visok delež v skupnem poseku, a se je povečeval tudi delež pomladitvenega poseka in izbiralnega redčenja. L. 2014 pa se je situacija drastično spremenila in primerjava realiziranega poseka z načrtovanim izgubi vsak pomen. Skupno je bilo v treh najhujših letih (l. 2014, l. 2015, l. 2016) posekano 194.007 m³ drevja oz. 76 % preteklega poseka. V tem času je bila narejena tudi sprememba načrta, ki se je poskušala prilagoditi novim razmeram. Zaradi žleda je bilo posekanega 29,0% vsega drevja in zaradi insektov 49,5 %. Kar pomeni, da je bilo samo zaradi teh dveh dejavnikov posekano 201.646 m³ oz. 78,5 %. Z redčenji in pomladitvenim posekom, ki sta v bila v preteklem desetletnem načrtu predvidena v obsegu 99,8 % je bilo realiziranega le 6,4 % poseka. Če pogledamo spremembo načrta l. 2017 je bilo izbiralno redčenje, ki je bilo planirano le v

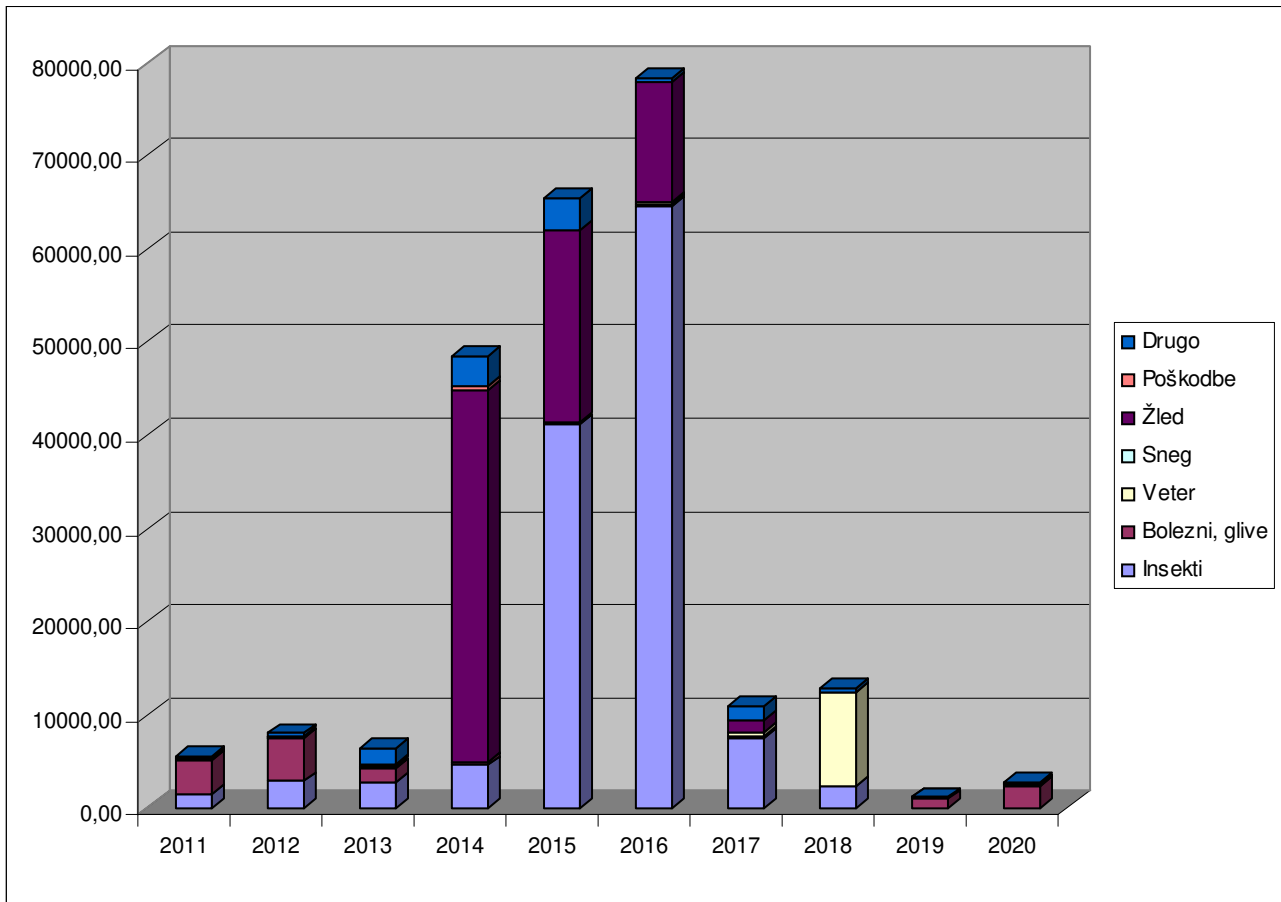
višini 5.928 m³, realizirano 71,7 % in pomladitveni posek v načrtovani višini 15.674 m³ je bil celo prekoračen za 29 %.

In če podatki realizacije poseka s spremembo načrta nekako ne prikazujejo realne situacije v GGE Ravnik, sta spodaj prikazana grafa zelo jasen in očiten pokazatelj, kaj se je v GGE Ravnik v preteklem desetletju resnično dogajalo.

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Grafikon 2: Pregled sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja po vzrokih poseka in po letih ured. obdobja

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

V vseh preglednicah tega poglavja prikazujemo opravljena gojitvena, varstvena, biomeliorativna dela in dela za funkcije z načrtovanimi ukrepi navedenimi v spremembi GGN Ravnik iz l. 2017. To pomeni, da v analizi upoštevamo do l. 2016 izvedena gojitvena in varstvena dela navedena v preteklem desetletnem GGN in od l. 2017 do 2020 s spremembo GGN določena gojitvena in varstvena dela.

Gojitvena in varstvena dela so bila načrtovana in izvedena samo v državnih gozdovih in so pridobljena iz letnih poročil Odseka za gojenje in varstvo gozdov OE Ljubljana.

Tako kot za posek, tudi za gojitvena dela velja, da se je njihova realizacija približevala oz. celo prekoračila načrtovana dela navedena v spremembi načrta l. 2017 in se bistveno oddaljila od preteklega desetletnega načrta. V 6 letih ureditvenega obdobja, pred izdelavo spremembe načrta so opravljena gojitvena in varstvena dela dokaj dobro sledila načrtu. Naravne ujme in njihove posledice v letu 2014 in v letih za njim so bistveno vplivale na izvajanje teh del. Zmanjšal se je obseg izvedene nege letvenjakov in mlajših drogovnjakov, saj je precej teh bilo polomljenih zaradi žledoloma ali posekanih zaradi podlubnikov.

Če je bil v preteklem načrtu poudarek na negi gozda, je v spremembi načrta postala najpomembnejša obnova gozda in nega novih, umetno osnovanih nasadov mladja. Nega gozda v celoti, se je izvajala le do žledoloma l.2014. Kasneje, ko so se stanje po ujmah umirilo, se je izvajala le priprava sestoja, priprava tal, sadnja in kasneje z njo povezana obžetev novo osnovanega mladja in zaščita le tega.

V primerjavi z načrtovanimi deli v prvotnem GGN se je s spremembo GGN povečal predvsem obseg del na obnovi gozdov in sicer priprava sestoja (prej 34,42 ha, s spremembo 111,9 ha), priprava tal (prej 8,30 ha, s spremembo 64,44 ha), sadnja (prej 8,56 ha, s spremembo 69,94 ha). Posledično se je povečal tudi načrtovani obseg obžetve (prej 66,09 ha, s spremembo 209,5 ha). Obeleževanja sadik, zaščite s premazom

in vzdrževanja vodnih površin v prvotnem GGN ni bilo. Znižal se je načrtovani obseg nege letvenjaka (za 44 %), nege mlajšega drogovnjaka (za 75 %) in zaščite mladja z ograjo (za 42 %).

Za varstvo pred žuželkami je bilo predvideno postavitvev in vzdrževanje devetih kontrolno lovnih pasti za podlubnike letno.

S spremembo načrta je bila predvidena tudi zaščita mladja s postavitvijo ene ograje letno v velikosti med 1 in 1,5 ha.

Preglednica 39/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupno GGE =Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	111,90	96,53	86,3
Priprava tal	ha	64,44	97,17	150,8
Sadnja	ha	69,94	110,32	157,7
Obžetev	ha	209,50	255,30	121,9
Nega mladja	ha	41,88	30,60	73,1
Nega gošče	ha	52,12	37,36	71,7
Nega letvenjaka	ha	24,47	23,25	95,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,80	10,80	100,0
Varstvo pred žuželkami	dni	80,52	107,99	134,1
Zaščita s premazom	ha	77,70	237,74	306,0
Zaščita z ograjo	m	5.997,00	9.797,00	163,4
Vzdrževanje zaščitnih ograd	m	7.680,00	7.130,00	92,8
Vzdrževanje travinj	ha	5,73	2,40	41,9
Vzdrževanje vodnih površin	dni	33,00	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	518,14	54,34	10,5
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	75,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,00	115,00	0,0

Skupna realizacija del za obnovo gozda je bila 123,4 %. Realizacija priprave sestoja za naravno obnovo je bila s 86,3 % malo pod načrtovano, sta pa priprava tal in sadnja prekoračila načrtovana dela za polovico načrtovanih del. Povprečna gostota sadnje je bila 4.025 sadik/ha. Posajeno je bilo 118.850 sadik smreke in 162.700 bukve. Posamezno je bilo posajenih še 25 lesnik, 25 sadik divje hruške in 25 češnje.

Realizacija negovalnih del je zaostajala za realizacijo del za obnovo. Izjema je obžetev, ki je posledično zaradi povečane sadje s 121,9 % realizacijo prekoračila načrtovano. Realizacija nege mladja je bila 73,1 % in gošče 71,7 %. Nega letvenjaka in drogovnjaka, sicer na manjših načrtovanih površinah, je bila zadovoljivo realizirana. Nega letvenjaka s 95 % realizacijo in nega drogovnjaka s 100,0 %.

Vsled preteklim dogajanjem se je veliko delalo na varstvu gozdov. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 108,0 dni. Močno nad načrtovano je bila tudi zaščita s premazi in tudi zaščita mladja z ograjo je preseгла načrtovano površino ograj, ki so bile tudi zadovoljivo vzdrževane. Zaradi preteklih razmer v GGE pa je bila manj zadovoljiva realizacija ostalih varstvenih del, vzdrževanje vodnih površin in travinj.

Redno so se vzdrževale tudi vse letno obstoječe gnezdnice.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste

V GGE Ravnik v preteklem desetletju (2011 – 2020) ni bilo načrtovane gradnje novih gozdnih cest in ne prednostnih območij, kjer bi bilo v daljšem časovnem obdobju potrebno zgraditi gozdne ceste. So se pa vse gozdne ceste redno letno vzdrževale.

Vlake

V preteklem načrtu zaradi dobre odprtosti gozdov, tudi ni bilo načrtovane gradnje gozdnih vlak. Načrtovana je bila rekonstrukcija vlak v odsekih: 62A19C, 62A23A in B, 62A34A, 62A32C, 62A35A, 62B01A, 62A21A, C in D, 62A26B in D v okvirni dolžini 20.000 m. Tako je v začetku ureditvenega obdobja, l. 2011 bila izvedena priprava gozdnih vlak v odsekih:

- 62A23B v dolžini 366 m;
- 62A23D v dolžini 706 m;
- 62A23E v dolžini 366 m.

Kasneje so ujme imele vpliv tudi na izvedbo teh načrtovanih del. L. 2014 so na osnovi »Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014 (ZUOPŽ)« (Ur.l.RS, št. 17/2014) izvedene novogradnje vlak v:

- Modrijanovi dolini, v odseku 62A09C v dolžini 327 m;
- Lekanovem vrhu v odseku 62A23F, dolžini 56 m;
- Medvednica v odseku 62A15E v dolžini 109 m in kasneje še l. 2019 priprava v istem odseku na dolžini 87 m;
- Na območju Lanskega vrha, v odseku 62A34A so bila izvedena dela za prevoznost obstoječih vlak v skupni dolžini 2.343 m.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru ostalih načrtovanih ukrepov v skladu z usmeritvami za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, vendar niso bila posebej evidentirana.

Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote in objekte kulturne dediščine ter drugih vrednot okolja.

Trajnost funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je zagotavljala z upoštevanjem zahtev za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poleganja mladičev in prezimovanja. V sestojih so se ohranjale in pospeševale plodonosne ter manjšinske drevesne in grmovne vrste. Posadilo se je po 25 sadik lesnike, divje hruške in češnje. H krepitvi biotopske funkcije gozdov je pripomogla vzpostavitev mirnih con in vzdrževanje gnezdnic.

Za krepitev vseh evidentiranih ekoloških in socialnih funkcij je pomembno ohranjanje stanja v osmih udornic v GGE. Kljub ujmam, ki so prizadele tudi gozdove v udornicah, se je njihovo stanje ohranilo in je ostalo stabilno.

H krepitvi socialnih funkcij so svoje prispevali tudi način izbire drevja za posek, izvajanje gozdnega reda, skrbno vzdrževanje gozdnih prometnic.

V evidenci opravljenih del in aktivnosti je bilo evidentirano 2,4 ha vzdrževanja travinj in 115 krat so bile vzdrževane gnezdnice.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2011-2020

V preteklem ureditvenem obdobju nismo zabeležili nobenih posegov v gozd ali gozdni prostor.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2011-2020

Doseganje postavljenih ciljev v GGN Ravnik za obdobje 2011-2020 so močno otežile, če že ne onemogočile, pretekle ujme. Le te so GGE spremenile do mere, ko je bilo potrebno na dobri polovici preteklega ureditvenega obdobja načrt spremeniti in postaviti nove usmeritve in cilje. Vse do leta 2014 je bilo gospodarjenje v okviru načrtovanih del in načrtovanih vrst poseka GGN za obdobje 2011-2020. Po žledolomu l. 2014 in kasneje še sanitarnem poseku smreke zaradi podlubnikov, se je do l. 2020 izvajal samo sanitarni posek. Samo v l. 2014, l. 2015 in l. 2016 je sanitarni posek in posek oslabelega drevja za 62 % prekoračil načrtovan možni posek. Tako je bila l. 2017 narejena sprememba GGN GGE Ravnik (2011-2020), v kateri je bil na novo določen najvišji možni posek in novo načrtovana gojitvena in varstvena dela. Vsi načrtovani ukrepi v spremembi načrta so prilagojeni posledicam preteklih ujm, kar pa tudi pomeni, da so vse, v nadaljevanju opisane ocene doseganja preteklih ciljev, cilji, ki nam jih je tako rekoč »zapisala« narava.

Izvedeni ukrepi - posek

Najpomembnejši cilj v osnovnem preteklem načrtu je bila lesnoproizvodna funkcija, katere vloga se je s spremembo načrta bistveno zmanjšala, saj so naravne katastrofe v preteklih letih to funkcijo najmočneje prizadele.

Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 137,3 %. Pri iglavcih je bila realizacija 136,6 % in pri listavcih 140,7 %. V kolikor ne bi bilo l. 2017 izvedene spremembe načrta, bi po načrtu iz l. 2011 bila skupna izvedba načrtovanega poseka 215,8 % (iglavci 256,6 % in listavci 112,1 %). Izvedba načrtovanega poseka je bila pri iglavcih višja zaradi bistveno višjega obsega sanitarnega poseka po napadu podlubnikov. Tako je pri iglavcih dosegal sanitarni posek in posek oslabelega drevja skupaj kar 96,5 % vsega poseka iglavcev. Tudi pri listavcih sanitarni posek in posek oslabelega drevja predstavljata kar 75,8 % poseka.

Realiziran posek presega načrtovanega v vseh RGR preteklega ureditvenega obdobja. V RGR Smrekovi nasadi realiziran posek presega načrtovanega za 4,4 % in v RGR Dinarski-jelovo bukovi gozdovi za 8,0 %. V kolikor ne bi bilo spremembe načrta, bi bila realizacija načrtovanega poseka v RGR Smrekovi nasadi 332,9 % in v RGR Dinarski-jelovo bukovi gozdovi 176,2 %.

Posek v RGR Gozdni rezervati je izključno zaradi nujnih sanitarnih sečenj v rezervatih, ki niso bile načrtovane, a je bila njihova izvedba, predvsem zaradi polomljenih smrek v udornicah, nujna.

V preteklem desetletju se je zaradi ujm delalo predvsem na sanaciji in obnovi gozdov. Do l. 2014, ko se je gospodarilo še normalno, je prevladoval pomladitveni posek, ki so mu sledila redčenja. Od l. 2014 naprej teh vrst sečenj skoraj ni več evidentiranih. V mnogih sestojih redčenja niso več potrebna, saj so sestoje preredčili podlubniki, žledolom ali pa kar vsi skupaj. Ko se bodo sestoji pomladili, bo potreben le še končni pomladitveni posek.

Razmerje razvojnih faz

Razmerje razvojnih faz se je glede na modelno razmerje razvojnih faz v GGE približalo modelnemu stanju razvojnih faz po površini, a se je po stanju, kvaliteti in negovanosti od njega močno oddaljilo. Če gledamo površino posamezne faze je delež mladovij, ki danes znaša 14,2 % za 2,2 % prekoračil modelno stanje preteklega načrta. Delež mladovij sicer presega modelno stanje, a so to v večini umetno osnovana mladja smreke in bukve, ki v prihodnje zahtevajo dosledno nego. Z natančnejšim izločevanjem manjših sestojev (pod 0,5 ha) bi bil delež mladovij še višji. Tako kot se je zaradi preteklih ujm povečal delež mladovij, se je povečal tudi delež sestojev v obnovi, ki je zdaj za 13,6 % nad modelno površino določeno v preteklem načrtu. Že tako nizek delež drogovnjakov se je še zmanjšal za 3,4 % in skupaj s slabim stanjem obstoječih drogovnjakov, se v prihodnje pričakuje še nižji delež le teh. Za 2 % nad modelno stanje se je povzpел delež debeljakov in gledano po njihovi površini, je tako rekoč doseženo ciljno stanje. A njihov rahel in vrzelast sklep in njihova poškodovanost žal pričata o velikem odmiku od ciljnega stanja.

Lesna zaloga in prirastek

LZ se je znižala za kar 138,0 m³/ha oz. za 40 % in znaša 211,2 m³/ha.

V LZ tokrat prvič prevladujejo listavci s 50,4 %. Njihov delež se je povečal za 17,2 %. Delež iglavcev se je zmanjšal za 17,2 % in znaša 49,6 %. Delež smreke se je zaradi napada podlubnikov znižal iz 32,8 % na 6,4 % in na ta račun se je povečal predvsem delež jelke in bukve, ki sta zdaj obe zastopani močneje od smreke.

Predvsem zaradi nepričakovanih ukrepov narave se je uresničil cilj približevanja drevesne sestave k bolj naravni sestavi. Se pa posledice ujm odražajo v slabi zasnovi, nenegovanosti in rahlem sklepu sestojev.

Še najbolj pozitiven kazalec je povečanje deleža pomlajene površine in dobra ali celo bogata zasnova pomladka v sestojih v obnovi.

Prirastek je izračunan na osnovi podatkov ponovitve meritev na SVP in s tem pridobljenimi podatki o prirastnih nizih. Skupni tekoči letni prirastek je 4,2 m³/ha in se je v primerjavi s prejšnjim načrtom zmanjšal za 4,5 m³/ha.

Realizacija možnega poseka

Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 137,3 %. Pri iglavcih je bila realizacija po SVP s 136,6 % nižja kot pri listavcih, kjer je znašala 140,7 %.

Delež iglavcev v poseku je bil 83,4 % in listavcev 16,6 %.

Sanitarni posek in posek oslabelega drevja skupaj predstavljata 93,5 % realiziranega poseka, negovalni posek le 6,4 %.

Realizacija gojitvenih in varstvenih del

Tudi izvedba gojitvenih in varstvenih del je povezana s preteklimi ujmami. Če pogledamo realizacijo gojitvenih in varstvenih del skupaj, se je glede na indeks najuspešneje in nad načrtovanim obsegom realiziralo pripravo tal, sadnjo in obžetev in skoraj vsa varstvena dela .

Nega gozda v celoti se je izvajala le do žledoloma I. 2014. Po njem so bila izvedena še obnovitvena dela po ujmi, ki so prekoračila načrtovana dela za obnovo in so bila skupno realizirana 123,4 %.

Negovalna dela skupaj dosegajo 105,5 % realizacijo in to v večini na račun močno presežene obžetve novo nastalih nasadov mladja. Obseg drugih izvedenih negovalnih del dosega načrtovana dela le še na manjši površini nege mlajšega drogovnjaka. Vsa ostala gojitvena dela niso dosegla načrtovanih del. Po I. 2014 je realizacija vseh negovalnih del, razen obžetve, močno upadla.

Posledice tako nizkih realizacij negovalnih del se odražajo v poslabšani stabilnosti mlajših sestojev, slabši kakovosti drevja in posledično slabšemu ekonomskemu rezultatu gospodarjenja z gozdovi.

Veliko se je delalo na varstvu gozdov. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 107,99 dni. Povečan obseg izvedenih varstvenih del je posledica večjega obsega varstva pred žuželkami in odziv na povečan obseg sanitarnih sečenj zaradi podlubnikov.

Izvedba gojitvenih in varstvenih del je tudi v tej GGE, ki je skoraj v celoti v državni lasti, povezana z obsegom subvencij, tako državnih kot evropskih.

Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem ureditvenem obdobju ni bilo zgrajenih novih gozdnih cest. Stalno so bile vzdrževane obstoječe gozdne ceste.

Novo zgrajenih je bilo 492 m novih vlak, na 1.495 m je bila izvedena priprava vlak in na 2.343 m so bila izvedena dela za prevoznost vlak.

Odnos gozd - divjad

Usmeritve za urejanje odnosov med gozdom in divjadjo so bile ustrezno postavljene. Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali zastavljeni ukrepi.

Funkcije gozdov

Zaradi naravnih katastrof je bilo potrebno poskrbeti za izjemno obsežno sanacijo gozdov, pri čemer je bilo ukrepanje za zagotavljanje neproizvodnih funkcij gozdov oteženo. Zaradi nujnih sanitarnih in varstvenih del se je morda kdaj zanemarilo usmeritve za krepitev posameznih funkcij, a kljub temu ocenjujemo, da so se usmeritve za krepitev ekoloških in socialnih funkcij gozdov v veliki meri upoštevale. In prav tako je bil zaradi nujnih varstvenih in sanitarnih del v udornicah izveden nujen posek poškodovanih smrek. Ocenjujemo, da izvedena dela v ničemer niso ogrozila posameznih funkcij v udornicah.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozdov v GGE Ravnik se vse od začetka merjenja ni bistveno spreminjala. V prvi polovici prejšnjega stoletja se je površina gozdov gibala v intervalu od 1.492,10 (meritev l. 1943) do 1.537,22 ha (meritev l. 1918). Kasneje, z uvedbo načrtnega in rednega urejanja gozdov (po letu 1960), se površina gozdov še bolj ustali. Razlike v površinah izhajajo deloma zaradi načina izmere površin, deloma zaradi manjših izločitev oz. priključitev delov parcel GGE.

Površina gozdov, ugotovljena v prejšnjem ureditvenem načrtu je bila 1.526,95 ha. V zadnjih desetih letih se je površina gozdov povečala za le 1,18 ha in sicer zaradi metodologije zajemanja podatkov, uporabe digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov za ugotavljanje gozdnega roba.

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Preglednica 40/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1909 do 2021

Leto (obdobje)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1909 - 1918	179	32	211	-	-	-	7,2	2,9	10,1
1919 - 1920	-	-	-	-	-	-	4,1	0,8	4,9
1921 - 1927	Ni nobenih podatkov			-	-	-	-	-	-
1928 - 1934	208	29	237	5,7	0,6	6,3	5,8	0,5	6,3
1935 - 1944	203	32	235	6,5	0,7	7,2	5,0	1,0	6,0
1945 - 1950	203	32	235	6,5	0,7	7,2	10,4	1,2	11,6
1951 - 1960	196	32	228	6,5	0,7	7,2	3,1	1,3	4,4
Obdobje rednega gozdnogospodarskega načrtovanja in spremljanja razvoja gozdov									
1961 - 1970	245	47	292	7,3	1,2	8,5	4,8	0,9	5,7
1971 - 1980	256	56	312	5,0	1,2	6,2	5,0	0,7	5,7
1981 - 1990	259	67	326	4,8	1,4	6,2	5,7	0,7	6,4
1991 - 2000	231	82	314	3,8	2,4	6,2	5,5	0,7	6,2
2001 - 2010	227	97	324	4,2	2,8	7,0	4,0	1,1	5,1
2011 - 2020	230,6	118,6	349,1	5,21	3,51	8,72	5,6	2,2	7,8
2021 - 2030	104,7	106,4	211,2	2,14	2,05	4,19	2,5	2,2	4,7

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovan oz. možni posek (in ne realiziran posek)

V preglednici so zbrani vsi dosegljivi podatki o LZ, prirastku in poseku v GGE Ravnik po letu 1909. Le za obdobje 1921 – 1927 ni nobenih podatkov o gozdnih fondih, za vsa druga leta smo našli vsaj delne podatke. To velja za obdobje do leta 1960, po tem času, z rednim in doslednim gozdnogospodarskim načrtovanjem, so v desetletnih ciklih (ureditveno obdobje) na voljo vsi podatki o gozdnih fondih. Do leta 1960 pa so obdobja, predstavljena v preglednici, določena na osnovi sumarnih podatkov o poseku in ne vedno glede na ureditvena obdobja, ki so bila zelo stihijska, nepovezana ali pa načrt sploh ni bil potrjen. Podatki o LZ in prirastku v teh obdobjih so povzeti po načrtih, ki so nastali v teh obdobjih.

Zaradi različnih metod ugotavljanja gozdnih fondov podatki sicer niso povsem primerljivi (predvsem pri prirastku, LZ se je velikokrat ugotavljala s polno premerbo), so pa dovolj reprezentativni za ugotavljanje trendov razvoja gozdov v GGE. LZ so se pred 2. svetovno vojno spreminjale, oz. izpričujejo težnjo po rasti, v povojnem obdobju je LZ, vse do tokratnega GGN, stalno naraščala. Izjema je bil še čas »planskih let«, ko je LZ zmanjšal prekomerni posek. Po letu 1950 LZ skokovito naraste in se po letu 1960 ustali na dobrih 300 m³/ha. V tem času je tudi značilna sprememba razmerja med iglavci in listavci v skupni LZ; delež iglavcev je v upadanju, delež listavcev vztrajno narašča. Ves porast LZ v drugi polovici 20. stoletja gre izključno na račun listavcev. Do občutne in največje spremembe je prišlo ravno v preteklih 10 letih, ko so se, zaradi obsežnih ujm (najprej žedolom l.2014 in nato še močna gradacija podlubnikov), vsi fondi močno znižali. Nekateri med njimi so najnižji v vsej zgodovini opravljenih meritev. LZ je enaka prvi izmerjeni LZ v l.1909. Glede na preteklo ureditveno obdobje se je LZ zmanjšala za 137,9 m³/ha oz. za 39,5 % in to

predvsem na račun poseka iglavcev, katerih delež v LZ se je zmanjšal za 54,6, 1 %. Kot posledica žleda je za 10,3 % nižja LZ listavcev.

Letni prirastek je od vseh preteklih opravljenih meritev najnižji in med najnižjimi je tudi načrtovan letni posek.

V prejšnjem načrtu (za obdobje 2011 – 2020) je najvišji možni posek predstavljal 90,0 % prirastka, a posekanega je bilo kar 192,8 % prirastka. Prirastek se je zmanjšal za 52 % in posledično se je zmanjšal tudi možni posek in sicer za 40,0 %.

Preglednica 41/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2001	34,0	36,0	0,0	0,0	0,0	21,7	0,0	7,5	0,8	0,0
2011	32,8	33,4	0,0	0,0	0,0	25,2	0,0	8,6	0,0	0,0
2021	6,4	43,0	0,0	0,0	0,3	37,4	0,0	12,9	0,0	0,0

V zadnjem desetletju je se je bistveno zmanjšal delež smreke za 26,4 %. Povečal se je delež bukke za 12,2 %, delež jelke za 9,6 % in delež plemenitih listavcev za 4,3 %.

Preglednica 42/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	20,0	23,6	25,7	41,0	62,9	45,4	24,4	33,7	30,8	44,4	70,6	41,1	19,0
Listavci	50,0	59,3	93,3	101,9	129,9	89,8	54,1	47,0	65,7	69,1	77,8	58,4	87,1
Skupaj	30,0	42,0	55,0	64,7	74,3	60,5	36,5	40,8	46,0	53,8	71,9	48,1	30,0

Indeksi razvoja LZ, prirastka in možnega poseka tako pri iglavcih kot listavcih kažejo na padec vseh parametrov. Razlog so že tolikokrat omenjene ujme. Padec pri iglavcih je močnejši, ker so bile posledice napada podlubnikov močnejše kot posledica žledoloma, ki pa je vendar glavni krivec za padec parametrov pri listavcih. Indeksi razvoja, čeprav beležijo padec, so boljši pri listavcih. Kljub žledu se je LZ listavcev povečala v četrtem in petem debelinskemu razredu.

Najvišji možni posek za naslednje desetletje znaša 72.187 m³, kar pomeni 22,4 % preostale LZ oz kar 112,8 % prirastka. V preteklem načrtu je bil predviden najvišji možni posek 22,3 % od LZ, realizacija je bila kar 48,1 % od LZ in možni posek je predstavljal 70,0 % prirastka, posekalo pa se je 185 % prirastka.

Preglednica 43/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

Skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	352.084	181.032	533.116
Vrast	535	2.336	2.871
Prirastek (letni*10)	79.567	53.603	133.170
Sečnje po SVP	274.749	54.732	329.481
Pričakovana zaloga	156.902	179.903	336.805
Ugotovljena zaloga	160.050	162.655	322.705
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	102,00	90,41	95,81

Pri kontrolnem izračunu LZ smo upoštevali posek ugotovljen na SVP. Iz meritev na SVP izhaja, da je bilo v GGE Ravnik v obdobju 2011 – 2020 posekano 329.481 m³ lesa (274.749 m³ iglavcev in 54.732 m³ listavcev). Z upoštevanjem dejanskega obsega sečnje je razkorak med ugotovljeno LZ in pričakovano LZ minimalen, saj ugotovljena LZ presega pričakovano LZ pri iglavcih za 2 % in 90,41 % dosega pričakovano LZ pri listavcih, kar skupaj za GGE znaša 96,8 % dosega pričakovane LZ. Nizko odstopanje ugotovljene LZ od pričakovane potrjuje pravilnost poseka ugotovljenega na SVP.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Vsi sestoji, ki so danes na območju GGE Ravnik so v pogledu biološke stabilnosti, kakovosti, zasnov in zdravstvenega stanja gozdov ogroženi. Presoja stanja in razvoja gozdov v GGE Ravnik je po dogodkih v prejšnjem desetletju resnično otežena, če ne morda celo nesmiselna. Biološka stabilnost je na tretjini GGE

popolno porušena, saj so po ujmah ostale velike gole površine, ki so sicer v večini že umetno obnovljene. In ravno ti veliki nasadi predstavljajo nov začetek razvoja gozdov v GGE Ravnik. Drugod je biološka stabilnost ogrožena, saj so ostali v gozdu po ujmah poškodovani in oslabljeni sestoji, z rahlim oz. vrzelastim sklepom in nezadostnim deležem naravnega mladja. Motnje v povsem naravnem pomlajevanju se še vedno pojavljajo zaradi rastlinojede parkljaste divjadi in tudi zaradi razraščanja grmovnega ter zeliščnega sloja v teh presvetljenih sestojih.

Pri presoji stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev smo podatke za določitev modelov pridobili iz naslednjih virov:

- Veselič: Izhodiščni optimalni modeli gozdov (interno gradivo ZGS, Ljubljana, 2000) – za pripravo območnih gozdnogospodarskih načrtov (2001-2010);
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2011 – 2020).

Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz je bila opravljena za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja, torej brez gozdov RGR Gozdni rezervati.

Čeprav primerjava dejanskega stanja in modelnega razmerja razvojnih faz kaže na neusklajenost med dejanskim in modelnim stanjem, pa vendar to nikakor ni poglobljen problem v GGE. Zatečeno stanje nam je tokrat oblikovala narava, kjer smo bili brez moči za preprečitev nastalih dogodkov. Vsa energija, znanje, strokovnost, kakor tudi vsa razpoložljiva sredstva in delovna sila so se usmerila v ublažitev in sanacijo povzročene škode po ujmah.

Neusklajenost razvojnih faz in še bolj njihovo stanje ruši uravnoteženost in funkcioniranje gozdov v smislu trajnosti. Razmerje razvojnih faz najbolj odstopa od normalnega z velikim deležem sestojev v obnovi, ki bi v normalnih razmerah nudili možnost zadostne obnove in zadosten delež naravnega mladja. Vendar je v teh sestojih pogosto nezadovoljiv delež pomladka, ki je pomanjkljivo negovan in nenegovan in tudi zasnova pomladka je nezadovoljiva. V povprečju je v sestojih v obnovi 53 % pomladka. Že v teh sestojih je treba nameniti skrb pomladku. Kjer je mogoče, naj se čaka na pomladek ustrežnejše kakovosti in zasnov.

Problem biološke stabilnosti predstavljajo tudi motnje v naravnem pomlajevanju, ki so najmočnejše v RGR Dinarski jelovo - bukovi gozdovi (omph., clem., hacq.) zaradi pritiskov parkljaste divjadi. Motnje v naravnem pomlajevanju se pojavljajo tudi zaradi razraščanja grmovnega ter zeliščnega sloja v presvetljenih sestojih, nastalih po ujmah.

Delež mladovij je po obsežnih sadnjah sicer zadosten in se bo v prihodnje še povečal s pospešeno obnovo in končnimi poseki v sestojih v obnovi, kot tudi s pripravo drogovnjakov in debeljakov na naravno obnovo. Ostaja pa problem zasnova, negovanost in sklep mladovij, ki se je s preteklimi ujamami drastično poslabšal. Izboljšanje stanja te razvojne faze bo potrebno v prihodnje nameniti vso skrb in energijo. Poudarjena je potreba po negi in krepitvi stabilnosti mlajših sestojev.

Še vedno je velik manjko drogovnjakov, ki se je v zadnjem desetletju še povečal in stanje teh drogovnjakov se je še poslabšalo, saj je bila ta razvojna faza najmočnejše prizadeta v žledolomu. Zato je v prihodnje v velikem deležu teh drogovnjakov načrtovana priprava sestoja, kjer se bodo odstranili poškodovani, vrzelasti drogovnjaki s slabo zasnov.

Pri debeljakih dejansko stanje sicer kaže na manjši presežek, a ti debeljaki so zaželjeni, saj so v teh izrednih razmerah tvorniki preostale LZ v GGE. Njihova skupna površina se je povečala zaradi, v preteklem načrtu, evidentiranih dvoslojnih sestojev. Ti so danes po večini poškodovani, vrzelasti debeljaki, z nizko LZ brez možnosti poseka oz. z le sanitarnim posekom.

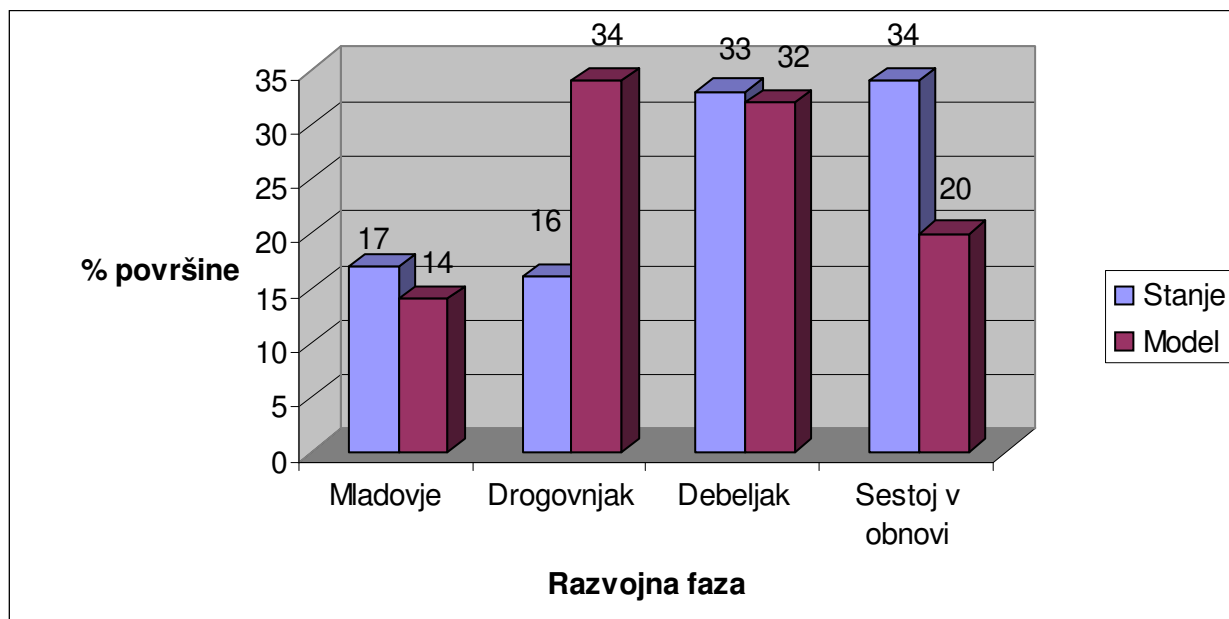
Velik delež zrelih debeljakov ima rahel, vrzelast do pretrgan sklep in niso uvrščeni v razvojno fazo sestojev v obnovi zaradi manjka pomladka v njih.

Tudi v prihodnje bodo cilji usmerjeni k uravnavanju pomanjkljivega stanja in k izboljšanju kakovosti, vitalnosti, zasnovi in zdravstvenemu stanju obstoječih razvojnih faz. Pri uresničevanju cilja bosta potrebna potrpljenje in čas.

Zaradi pogostega pojavljanja ujm je potreben stalen nadzor gozdov in takojšnja, sprotna sanacija poškodovanih gozdov.

Preglednica 44/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	246,80	16,5	16,8	24	14	209,95	20
Drogovnjak	242,67	16,2	16,4	35	34	509,88	-52
Debeljak	497,12	33,1	33,0	38	32	479,88	3
Sestoj v obnovi	513,36	34,2	33,8	25	20	299,93	69
Skupaj	1.499,96	100	100,0	122	100	1.499,96	

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V GGN za obdobje 2001-2010 so bile opredeljene smernice za ravnanje z naslednjimi funkcijami gozdov: varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, hidrolška funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, raziskovalna funkcija, rekreacijska funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot in funkcija varovanja kulturne dediščine, estetska funkcija, lesnoproizvodna funkcija, lovnogospodarska funkcija in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Krčitve gozdnih površin v preteklosti ni bilo. Ohranja se naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih in živalskih vrst.

Zagotavljanje ekoloških in socialnih funkcij gozdov je odvisno tudi od abiotičnih in biotičnih dejavnikov, ki vplivajo na stanje gozdov. Zlasti zaradi večjih poškodb, ki so posledica naravnih ujm je vitalnost gozdov v posameznih območjih oslabiljena, posledice pa se odražajo tudi v zmanjšani možnosti zagotavljanja funkcij gozdov. Ujme (žled in podlubniki), z izjemo biotske in lovno gospodarske funkcije, negativno vplivajo na vse tri sklope funkcij gozdov.

Za zagotavljanje trajnosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti so se ohranjali in varovali habitatni tipi ter habitatni redkih živalskih in rastlinskih vrst.

Za doseganje ciljev gospodarjenja z gozdovi, predvsem uspešnosti pomlajevanja rastiščem primernih drevesnih vrst, je zlasti pomembna usklajenost med gozdom in rastlinojedo parkljasno divjadjo. Čeprav se stanje pri usklajenosti gozd – divjad izboljšuje, divjad še vedno bistveno vpliva (ovira) na naravno obnovo, predvsem obnovo jelke in plemenitih listavcev.

V sestojih so se pospeševale plodonosne ter manjšinske drevesne in grmovne vrste.

Gozdovi na območjih Natura 2000 in EPO so gospodarjeni na način, da se za vse kvalifikacijske habitatne tipe in za večino vrst zagotavlja ohranitev ugodnega stanja. Dosedanje gospodarjenje je zagotavljalo ohranitev primerne stanja biotopov za večino živalskih in rastlinskih vrst, kar dokazuje ocena stanja na območju habitatnih tipov območja Natura 2000, ki so vezani na gozdne površine znotraj GGE.

Gozdovi GGE so dom številnim živalskim vrstam, med katerimi je treba posebej izpostaviti vrste velike divjadi in zveri, ki najdejo svoj dom le v obsežnih strnjenih gozdovih. Dosedanje gospodarjenje je zagotavljalo ohranitev primerne stanja biotopov za vse živalske vrste.

Pri delih v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poleganja mladičev in prezimovanja. V sestojih so se pospeševale plodonosne ter manjšinske drevesne in grmovne vrste.

Na območju objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot se je trajnost funkcij zagotavljala z upoštevanjem varstvenih režimov pri gospodarjenju z gozdovi. Revirni gozdarji so bili seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot in so na teh področjih gospodarjenje usmerjali skladno z njimi.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

V GGE Ravnik so na osnovi specifičnih naravnih, gozdnogospodarskih in družbeno-ekonomskih razmer, valoriziranih funkcij gozdov v GGE in ciljev iz Resolucije o nacionalnem gozdnem programu, opredeljeni dolgoročni cilji gospodarjenja z gozdovi z naslednjimi prioriteta:

Po ujmah saniran gozd

Prvi in najpomembnejši cilj je v čim večji možni meri po ujmah saniran gozd, v smislu obnove gozdov, varstva gozdov in okrepitve teh gozdov v najširšem pomenu. Tu je mišljena večja odpornost teh gozdov na naravne ujme in boljše funkcioniranje gozda za opravljanje vseh funkcij gozdov, ki se bo zagotavljalo z akumulacijo prirastka in dvigom LZ, rastiščnim razmeram bolj prilagojene (naravne) drevesne sestave in ustrezne zgradbe gozda (čim bolj malopovršinska in čim bolj mozaično strukturirana).

Dolgoročen gozdnogospodarski cilj je naraven, biološko in statično stabilen večnamenski gozd, ki trajno in optimalno opravlja vse vloge gozdov in zadovoljuje vse druge potrebe souporabnikov gozdnega prostora.

Cilj je ekološko stabilen gozd, z rastišču primernimi drevesnimi vrstami in z malopovršinsko razgibano zgradbo sestojev, odporen na biotske in abiotske dejavnike.

Dohodek od lesa za trg

Lesnoproizvodna funkcija je na prvi stopnji še vedno poudarjena na 63,5 % površine gozdov. V naslednjem desetletju je glavni cilj sanacija po ujmah poškodovanih gozdov. Čeprav se bo še vedno prvenstveno sekalo sušeče jelke, poškodovane in oslabiljene smreke in polomljene listavce, ostaja cilj prodaja večine sortimentov iglavcev, tudi boljše kvalitete. Listavci predstavljajo zanimivo možnost v smislu prodaje posameznih zelo kvalitetnih sortimentov na licitacijah, predvsem pa v zadovoljevanju potreb trga po lesu kot energentu.

Cilj je trajno koriščenje lesnih potencialov v meji načrtovanega.

Ohranjanje vloge gozda za zagotavljanje biotske raznovrstnosti, habitatov in varstva naravnih vrednot

Cilj je ohranjati biotsko raznovrstnost gozdov na ekosistemski, vrstni in genski ravni, ki vključuje ohranjanje ugodnega stanja redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Natura 2000. Na 1. stopnji funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjeno 6,3 % gozdnega prostora v GGE, 2. stopnjo pa ima 93,7 % gozdnega prostora. Pri 2. stopnji gre večinoma za območja Natura 2000 in EPO. Pomen te vloge gozdov je tudi v tem, da gozd sam ali njegov del predstavlja naravno vrednoto, ali pa da pomeni za naravno vrednoto okolje, ki to vrednoto varuje in ohranja. Funkcija varovanja naravnih vrednot je poudarjena na 1. stopnji na 1,9 % gozdnega prostora oz. 3,2 % površine gozda.

Na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti se nanaša tudi cilj ohranitve manjših gozdnih površin, redkih ekosistemov, prehodov divjadi pod avtocesto, železnico in ohranitve ter pospeševanja visoke stopnje vrstne in strukturne raznolikosti gozda in gozdnega prostora ter vseh rastlinskih in živalskih vrst z njihovimi habitatami, kot so drevesna dupla, brlogi, gnezdišča, kali, obrežna vegetacija, odmrlo drevje, travniški lazi sredi gozda, razgiban gozdni rob, plodonošno drevje in manjšinske drevesne vrste...

Lov in vitalne in z okoljem usklajene populacije prostoživečih živali v gozdu

Cilj je ohranjati in izboljševati življenjske razmere prostoživečih živali.

Cilj so zdrave in vitalne populacije posameznih vrst prostoživečih živali, naravne spolne in starostne strukture ter v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev vrst samih, ravnovesje med njimi in njihovim okoljem ter njihovo trajnostno rabo.

Cilj je oblikovati oziroma vzdrževati čim bolj naravno okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prostoživečih živali, in ki bo prav tako zagotavlja ravnovesje med temi živalskimi vrstami in njihovim okoljem.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv parkljaste divjadi.

Socialni cilji

Cilj je trajna vloga gozda kot zračnega filtra.

Cilj je omogočanje kakovostne rekreacije in raba gozda, ki ne bodo imela za posledico preobremenjenosti ali celo poškodovanosti gozdov.

Cilj so ohranjeni naravni gozdovi z ohranjenimi naravnimi vrednotami in kulturno dediščino, okoli objektov pa gozd kot estetska kulisa.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Najpomembnejša usmeritev je zaključek sanacije od podlubnikov napadenih dreves in zaključek sanacije posledic žledoloma.

Vsa bolna, oslabeledjena in poškodovana drevesa je potrebno hitro posekati in odstraniti iz gozda. Vso skrb je treba nameniti gozdnemu redu in nanj opozarjati lastnike in izvajalce del v gozdovih.

Da preprečimo nadaljne napade podlubnikov je potrebno dosledno in vztrajno izvajanje vseh gozdnogojitvenih in gozdnovarstvenih ukrepov. Dosledno je potrebno nadzorovati gostoto populacije podlubnikov. Gozdove iglavcev je treba redno pregledovati in sprotno odkrivati novo napadeno drevje. Vsa novo odkrita žarišča podlubnikov je potrebno hitro ter pravilno sanirati.

Naravna obnova ima v vseh gozdovih prednost pred obnovo s sadnjo. Ker pa je obnova v gozdovih, ki so ostali še nesansirani od preteklih ujm, otežena, je potrebno vse večje gole površine umetno obnoviti. Umetna obnova naj poteka z vsemi avtohtonimi drevesnimi vrstami primernih provenienc, odvisno od rastišča in zelene mešanosti drevesnih vrst. Tujerodnih drevesnih vrst ne vnašamo v gozdove. Sadjna smreke naj velja kot predkultura za osnovanje pogojev uspešnejšega osnovanja naravnega mladja.

Pri obnovi je potrebna potrpežljivost in vztrajnost. Zaradi problemov pri pomlajevanju hitrost obnove prilagajamo konkretni uspešnosti pomlajevanja. V jelovo bukovih gozdovih so pomladitvene dobe lahko dolge tudi 30 let in več.

Pri načrtovanju razvoja gozdov naj se upošteva naraven sukcesijski razvoj gozdne vegetacije, posebej na območjih, kjer prihaja do naravnih motenj (ujme).

V sestojih v obnovi z ustrezno zasnovano mladjo pospešeno nadaljujemo z obnovo.

S strokovno nego mladostne razvojne faze moramo doseči čimvečjo bioekološko in statično stabilnost mladovij in kasnejših drogovnjakov.

Naravna mladovja je potrebno negovati in sicer predvsem v smislu čiščenja (selektiven posek leske, ki ovira mladje, drugje pomladitveni posek leske za hrano rastlinojede divjadi), odstranjevanja predrastkov, če je dovolj pomladitvenega potenciala, uravnavanja zmesi v prid večji mešanosti in ponekod rahljanja zaradi stojnosti (bukev).

Silaki imajo zaradi zagotavljanja stojnosti lahko pomembno vlogo v razvoju sestoja, zato jih ne odstranjemo, če ni nujno.

Dosledno in redno je potrebno zaradi agresivnega grmovnega sloja (leska, malina, robida) izvajati obžetev vseh novonastalih mladij.

Na rastišču Dinarsko jelovo bukovje s srobotom v smrekovih goščah in letvenjakih odstranjujemo vzpenjalke – srobot.

V smrekovih nasadih dajemo prednost vsem naravno vraslim osebkom, zlasti bukvi in g. javorju, včasih tudi na račun kvalitete, da povečamo delež listavcev.

V nasadih listavcev v novonastajajoči sestoj vključujemo tudi naravno vrasle osebkke.

V vseh mladovjih ohranjamo minoritetne in plodonosne drevesne vrste.

Pri vseh negovalnih delih ima prioriteto čim večja mešanost drevesnih vrst in krepitev stojnosti.

Negovanost in statično stabilnost drogovnjakov in mladovij bomo dosegli s čim prejšnjim začetkom redčenj in njihovo večjo intenzivnostjo v letvenjakih ter z intenzivnimi redčenji v drogovnjakih.

Pri naravnih bukovich drogovnjakih nadaljujemo s pogostimi in zmernimi redčenji v smislu krepitve stojnosti, kvalitete in povečevanja deleža drugih drevesnih vrst, predvsem gorskega javorja.

V sestojih v obnovi, kjer je naravni podmladek prisoten, četudi je skromen, nadaljujemo z naravno obnovo. Hitrost obnove naj se prilagaja pomlajevanju, naravnemu mladju pomagamo tudi z negovalnimi deli (največkrat z odstranjevanjem motečega grmovnega sloja).

Ohranjati, krepiti in predvsem usklajevati je treba vse tri sklope funkcij.

Na območjih Natura 2000 naj se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

Ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst.

Zagotovi naj se nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali, z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema. V ta namen naj se časovno opredeli mirne predele v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.).

S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se glede na biološke kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravna spolna in starostna struktura v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij posameznih vrst in uskladitev odnosov med njimi in okoljem.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Splošne usmeritve za ohranjanje oziroma vzpostavitve naravne sestave gozdnih življenjskih združb ter razmerja med prosto živečimi živalmi in njihovim okoljem:

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.

S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se glede na kazalnike v samih populacijah in njihovem okolju zagotovi čim bolj naravna spolna in starostna struktura sestava populacij, v številčnosti ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev samih populacij in usklajene odnose med njimi in okoljem.

Z namenom zagotavljanja dnevnih in sezonskih potreb po kritju in ustrezni hrani naj bo gospodarjenje z gozdovi trajnostno in naj se zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu, torej z večjim deležem mladovij in sestojev v obnovi, kot je sedanje dejansko stanje. Pomlajevanje gozda naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živalim tako, da opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja. In rastlinam se prilagodi tako, da se omogoči semenjenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Dosledno naj se izvajajo načrtovana biomeliorativna dela v gozdu oz. izvajajo smernice in ukrepi za biotopsko in lovnogospodarsko funkcijo.

Pri krepitvi ekoloških in socialnih funkcij gozdov je treba upoštevati zahteve in potrebe obiskovalcev gozdov. Pri sečnji in spravilu naj se zato po opravljenih delih vzpostavi predhodno stanje poti in vlak. Obiskovalce

gozda in širšo javnost naj se s primernim obveščanjem seznanja o delu v gozdu in gospodarjenju z njim. V ta namen naj se v največji možni meri sodeluje z društvi na območju GGE ter preko javnih medijev osvešča javnost o primerni rabi gozda in gozdnega prostora.

V gozdovih je treba z nego ter preventivnimi, profilaktičnimi in kurativnimi ukrepi varstva gozdov vzpostavljati in vzdrževati ravnotežje v gozdnem ekosistemu. Poudarek je treba dajati predvsem preventivnim ukrepom (naravna drevesna sestava in način mešanja, ohranjanje biološke pestrosti, malopovršinsko gospodarjenje, dosledno izvajanje gozdne higijene ter usklajenost rastlinske in živalske komponente gozda).

Profilaktični ukrepi so stalno spremljanje populacij podlubnikov z nastavljanjem kontrolnih pasti, kar omogoča takojšnje ukrepanje ob prekomernem povečanju njihove gostote.

Pri kurativnih ukrepih imajo prednost mehanske in bioregulacijske metode (pravočasen posek, izdelava lubadark) pred uporabo kemičnih sredstev. V primeru naravnih ujm pravočasno in dosledno sanirati poškodovane sestoje, da ne pride do sekundarnih posledic (gradacije podlubnikov, razvoj bolezni gozdnega rastišča, ...).

V primeru gozdnih požarov, predvsem ob železniški progi, hitro in učinkovito ukrepati.

Pri težnji k modelnemu razmerju razvojnih faz je pomembna postopnost in sonaravnost zaradi občutljivosti ekosistema in kompleksnosti gozdnogospodarskih problemov.

Za doseg postavljenih splošnih ciljev mora gospodarjenje z gozdom potekati na podlagi sproščene tehnike gojenja gozdov, ki se prilagaja rastiščni in sestojni pestrosti ter upošteva večnamensko vlogo gozda. Razvoj gozdov se usmerja k usklajenemu razmerju razvojnih faz in približevanju naravni drevesni sestavi.

Zavod za gozdove Slovenije mora kot javna gozdarska služba povezovati gospodarske (pridobitne) dejavnosti z ohranjanjem narave.

Na podlagi kriterijev za določitev sestojev za poenostavljeno izbiro drevja za posek, ki so navedeni v publikaciji »Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot«, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana 2009, v GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna in zato karta, ki je namenjena prikazu območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek ni izdelana.

Usmeritve za zagotavljanje ekoloških ciljev

V čim večji meri je treba ohraniti raznodobno zgradbo sestojev na vseh rastiščih ter prostorsko in strukturno raznolikost gozdov.

Pri gospodarjenju z gozdovi naj se za krepitev bitopske funkcije upošteva usmeritve napisane v poglavju 6.2.2. Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov- Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Usmeritve za zagotavljanje socialnih ciljev

Pri vseh delih naj se dosledno upošteva podrobne usmeritve za posamezne socialne funkcije gozda.

Pri načrtovanju gospodarjenja in izvajanju ukrepov je potrebno sodelovati z mnogimi deležniki, tudi nelastniki gozdov (zavodi, občine, društva, ...), ki imajo tudi svoje zahteve, potrebe in mnenja glede rabe gozda.

Z javnostjo je treba vseskozi aktivno komunicirati, kar še posebej velja za obveščanje o nameravanih delih sečnje in spravila. Izobraževati in informirati jo je treba o gozdu in gozdarstvu, med drugim tudi o vseh vidikih t. i. rabe gozda.

Usmeritve za zagotavljanje proizvodnih ciljev

Porušeno razmerje razvojnih faz je treba približati modelnemu stanju. V delu sestojev v obnovi je treba realizirati končni posek. Pri tem je treba upoštevati razpršenost različnih razvojnih faz po prostoru.

Povečati je treba intenzivnost izvajanja gojitvenih del.

Sestoje je treba obnavljati po naravni poti, s sadnjo pa pomagati tam, kjer je gozd opustošen zaradi naravnih ujm, naravno pomlajevanje pa je iz različnih vzrokov oteženo. Po potrebi je treba izvajati pripravo sestojev na naravno pomlajevanje.

Pri varstvu gozdov naj bo poudarek na preventivi, v primeru ogroženosti oziroma poškodovanosti pa je treba čimprej ukrepati (če je potrebno, tudi s pomočjo sanacijskih načrtov).

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 1. stopnje poudarjenosti je evidentirana na območju petih udornic (Ivanjska kukava, Kukavica, Laška kukava, Mala in Velika Smrečnica) na površini 18,19 ha in 2. stopnje poudarjenosti na območju treh udornic (Rakovska kukava, Veliki in Mali Dovc), na površini 9,98 ha, ki se vse nahajajo znotraj gozdnega rezervata Udornice v Logaškem ravniku, kjer ukrepi niso dovoljeni (Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št.01/2013, št. 39/2015 in št.191/2020).

Na območju udornic naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic ali drugih poti.

Rekonstrukcije obstoječih vlak in drugih poti ali vzpostavitve prevoznosti naj se izvajajo po predhodnem posvetovanju z ZRSVN.

V udornicah se glede na podatke Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije najverjetneje nahaja gnezdišče velike uharice (*Bubo bubo*). Ker je to zavarovana vrsta, ki je izjemno občutljiva na motnje v okolici gnezdišč, je v vseh udornicah določena 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Udornicam naj se določi status mirnih con.

Hidrološka funkcija

Na celotni površini GGE je hidrološka funkcija poudarjena na 2.stopnji zaradi karbonatne matične podlage. Izstopa pa pomen te funkcije predvsem zaradi velikega števila jam in brezen, ki so razporedene po gozdnem prostoru celotne GGE. Zanje veljajo usmeritve:

Na območju vhoda v jame naj se ne posega v vegetacijski gozdni rastiščni tip, ohranja naj se naravno vrstno sestavo. Načeloma se drevje prepusti naravnemu razkroju. V bližini jam naj se ne skladišči lesa in naj se ne odlaga drugega materiala. Upošteva naj se varstveni režim v jami, naveden v Zakonu o varstvu podzemnih jam (2004).

V neposredni bližini jame in brezen naj se ne gradi gozdnih prometnic ali drugih objektov in naj se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala. Upošteva naj se varstveni režim v jami, naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam (Ur.l.RS, št.2/04).

Stabilnost sestojev naj se povečuje s pravočasno izvedbo načrtovane nege.

Prednost se daje naravni obnovi. Le tam, kjer nastanejo večje odprte površine in hitra naravna obnova ni mogoča (poškodovanost zaradi vremenskih ujm ali/in prenamnožitve smrekovih podlubnikov), je treba stanje takoj sanirati. Takrat se poslužujemo obnove s sadnjo, pri čemer izbiramo rastišču primerne drevesne vrste in pazimo na provenienco semen in sadik. Zaradi pomena genetske pestrosti za razvoj novega gozda je priporočljiva tudi dopolnilna sadnja dodatnih drevesnih vrst v naravna pomladitvena jedra. Umetna obnova naj ne bo omejena zgolj na območja kalamitet, ujm in drugih naravnih katastrof, pač pa na vse sestoje, ki so bili poškodovani in v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti.

Pri vseh gozdarskih delih na območju GGE se smejo uporabljati le tehnično brezhlebna vozila. Pri delu v gozdu, na območjih s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja tako za mazanje motornih žag, kot tudi v hidravličnih sistemih strojev.

Mesta za skladiščenje morebitnega goriva in olja naj bodo stran od jam, brezen in drugih vodnih teles. Prepovedano je odlaganje vseh ekološko oporečnih odpadkov (topnih in netopnih).

V primeru, da pride do izlita nafte in naftnih derivatov v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode.

Pranje gozdarske mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.

Sečnjo, izdelavo in spravilo naj se opravlja v suhem vremenu, po možnosti v zimskem času, po zmrznjenih tleh. Izgibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest.

V predelih kjer so zaradi poškodb sestojev nastale večje odprte površine in hitra naravna obnova ni mogoča, je treba stanje sestojev sanirati s sadnjo. Obnova s sadnjo se izvaja v sestojih, ki so bili poškodovani in v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti.

V gozdovih z 2. stopnjo poudarjenosti je potrebno težiti k visoki končni LZ.

Celotno območje GGE Ravnik gradijo karbonatne kamnine zato obstaja velika možnost novih najdb jam in brezen. Za celotno območje velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam. V skladu z 22. členom Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04) in 74. členom ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – ZON-UPB2 in 61/06 – Zdru-1) je lastnik zemljišča, na katerem je bila med gradnjo objektov odkrita jama, ali fizična ali pravna oseba, ki izvaja dejavnost med katero je prišlo do najdbe, dolžan omogočiti raziskavo jame. Najdbo mora najditelj prijaviti ministrstvu (MOP). Hkrati mora jama zaščititi pred uničenjem, poškodbo ali krajo. Na tem območju je potrebno upoštevati priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot pred odkritjem. Pri posegih, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic, se investitorja seznanjajo z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V primeru, da ZGS razpolaga s takšnimi podatki jih je potrebno sporočiti Inštitutu za raziskovanje krása Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Ker potek rogov jam ni natančno znan, je v izogib morebitnega uničenja med večjimi gradbenimi deli (gradnja gozdnih cest) in v primeru večjih odkopov treba pred začetkom del pridobiti dokumentacijo stanja jame oz. potek njenih rogov. Nad znanimi rovi naj se prilagodi potek trase (naj se jim izogne) oz. potrebna globina izkopa.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Pri gospodarjenju z gozdovi naj se za krepitev biotopske funkcije:

- Na območju udornic naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic ali drugih poti. Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja cest in vlak ni dovoljena na rastiščih redkih in ogroženih rastlinskih ter glivnih vrst, kakor tudi čez habitate redkih in ogroženih živalskih vrst (kaluže, izviri, brlogi itd.) ali drugih naravnih vrednot. Prav tako se mora gozdna infrastruktura načrtovati in graditi najmanj 50 m stran od najpomembnejših delov teh rastišč in habitatov.
- Rekonstrukcije obstoječih vlak in drugih poti ali vzpostavitve prevoznosti naj se izvajajo po predhodnem posvetovanju z ZRSVN.
- Pri sečnji in izdelavi je treba dosledno vzdrževati skrben gozdni red zaradi zahtev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Pospešuje se naravno drevesno sestavo in pestrost drevesne sestave ter sestojnih zgradb na majhnih površinah.
- Na spremenjenih rastiščih naj se pospešuje vzpostavitev potencialne naravne sestave drevesnih vrst gozdno rastiščnih tipov.
- Ne odstranjevati obvladanih in podstojnih dreves, ki niso neposredni konkurenti izbranim nosilcem funkcij. Pav tako ne odstranjevati grmovnih in zeliščnih vrst, ki ne ovirajo razvoja novonastajajočega sestaja.
- Nasadi monokultur, vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter goloseki niso dopustni, zaradi varovanja avtohtonih življenjskih združb in krajinsko estetskih kvalitet prostora.
- Zagotavlja ohranitev in razvoj manjšinskih ekosistemov in življenjskih okolij ter vseh zaščiteneh in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst. Posebna skrb velja vsem plodonosnim vrstam drevja in grmovja.
- Skrbi za ugodne pogoje za obstoj ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

- V sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.
- Naravnemu razvoju in razkroju prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj od 0,5 % do 3 % odmrle lesne mase.
- Ohranja votla drevesa in posamezne sušice kot življenjski prostor duplarjev.
- Po potrebi namesti in redno vzdržuje gnezdilnice za ptice, primarno sove.
- Del sečnje z bršljanom obraslih dreves in jelke se opravi v zimskem času, tudi z namenom prehrane rastlinojede divjadi.
- Skrbi za neokrnjen gozdni rob. Pri sečnji in spravilu lesa prek gozdnega roba se hkrati izvede ukrep vzdrževanje gozdnega roba. Ukrep pomeni tudi, da se del naravnega gozdnega roba obvaruje pred uničenjem.
- Mravljišča identificira, varuje in ohranja v naravnem stanju.
- Skrbi za ohranitev in nego jas v strnjenih gozdnih kompleksih, pri čemer se preprečuje zaraščanje in pogozdovanje.
- Izloči del ogoljenih površin po snegolomih/žledolomih/vetrolomih in se jih preoblikuje v travnato-pašniške površine.
- Izloči mrežo ekocelic prepuščenih naravnemu razvoju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljakih, ob morebitnih vodnih in mokrotnih ekosistemih ali drugje, posebej tam kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes.
- V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije se ne gradi infrastrukturnih (tudi gozdne prometnice) in drugih objektov, oz. se te gradi le izjemoma.
- V pomladanskih mesecih v mladju, gošči in pomlajencih ni dopustno nikakršno poseganje (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa, gradbena dela) zaradi reprodukcijske dobe živali. Čas dela v gozdu se prilagodi tako, da to ne moti ptic pri gnezdenju, drugih živali pa pri paritvi in vzreji mladičev, t.j. zlasti v času od 1. marca do 30. junija. Prav tako niso dopustna dela v zimovališčih rastlinojede divjadi od 1. decembra do 31. marca. Pri izvedbi takih del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena.
- Izvaja naj se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS 56/99 in spremembe), vključno z določili s katerimi se ureja vožnja z vozili v naravnem okolju.

Gozdovi, kjer je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 2. stopnje, so hkrati tudi gozdovi, ki so vključeni v območje Nature 2000 in EPO. Za te gozdove so predpisane splošne in konkretne varstvene usmeritve za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov v Naravovarstvenih smernicah za gozdnogospodarski načrt GGE Ravnik (2011-2020), (ZRSVN, OE Ljubljana, september 2010), ki so na razpolago na ZGS, OE Ljubljana.

Splošne varstvene usmeritve na Natura območjih

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- Ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst.
- Ohranja ustrezne lastnosti abiotkih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo.
- Ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali.
- Ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- Živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja.
- Rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne varstvene usmeritve na Natura območjih:

Podrobnejše varstvene usmeritve na območjih Natura 2000 izhajajo iz Operativnega programa – programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje od 2015 do 2020.

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor znotraj območij Natura 2000 (SI3000232 Notranjski trikotnik in SI3000256 Krimsko hribovje-Menišija), ki se prekrivajo tudi z EPO območji (31300 Notranjski trikotnik in 31300 Krimsko hribovje-Menišija in 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri):

- Ohranja naj se rastišču primerna sestava drevesnih vrst gozdnih rastiščnih tipov. V spremenjenih ali izmenjenih sestojih naj se vzpostavlja rastišču primernejše sestave gozdnih združb.*

- Stremi naj se k uravnoteženemu razmerju razvojnih faz in zgradbe gozdov.

- Ohranja naj se gozd z najmanj 30 % sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).

- Ohranja naj se vsaj 3 % od celotne LZ mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.

- V gozdu na mestih z visoko (stalno) vlago naj se pušča čim večje število ležečega odmrlega drevja (mah Buxbaumia).

- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje.

- Kjer je delež jelke zelo majhen, naj se skrbno ohranja jelove semenjake in pomaga pri pomlajevanju.

- Ohranjajo naj se gozdne jase in strukturirani gozdni robovi.

- Ohranja naj se površine brez aktivnega gospodarjenja (gozdni rezervati).

- V gozdu in gozdnem robu naj se ohranja mokrotne habitate (v oddelkih A23B, A08E, D20A, D30B) in izdeluje nove (sektorska ukrepa 616 – Vzdrževanje vodnih virov v gozdu in 617 – Izdelava vodnih virov v gozdu). V njihovo neposredno bližino naj se ne postavlja solnic. Obstoječe solnice naj se odstrani. Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles. Pri spravilu lesa naj se v mokrotne habitate ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov. Vodnih kotanj, ki so ponekod prisotne ob vlakah, naj se ne zasipava.

- Ohranita naj se 1 do 2 habitatni drevesi na ha, debelejši od 30 cm (sektorski ukrep 670 – Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu). Habitatna drevesa so odmrta in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik. Habitatna drevesa naj se na terenu vidno označi.

- Ob vhodih v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (vsaj ena drevesna višina) naj se ohranja gozd.

- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic. Rekonstrukcije obstoječih vlak ali vzpostavitev prevoznosti naj se izvajajo po predhodnem posvetovanju z ZRSVN.

- Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- Z namenom omejene in nadzorovane izgube populacij bukovega in alpskega kozlička naj se bukov les, posekan v času od 15. maja do 15. avgusta, iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku.
- Medved, volk, ris:
 - Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
 - V razdalji najmanj 200 m od aktivnih medvedjih brlogov, se vsaj v obdobju 15. 12. do 30. 4. dela v gozdu ne izvajajo. Okrog brlogov naj se vzpostavi mirno cono.
 - V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se vsaj v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo*. Okrog brlogov naj se vzpostavi mirno cono.
 - V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se vsaj v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Okrog brlogov naj se vzpostavi mirno cono.

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone:

30103 Najdena jama (EPO); Cona A –naravovarstveno pomembna jama:

- Cona A vsebuje lokacijo biološko pomembne jame, kjer je bila ugotovljena prisotnost netopirjev (*Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus ferrumequinum*), hrošča drobnovratnika, človeške ribice, nevretenčarjev (40259 Najdena jama).
Konkretne usmeritve:
- V območju vhoda v jama (odsek 62A34D) (do 50 m – razdalja se prilagodi poteku rogov jame) naj se ohranja ekocelica z ukrepanjem. Sečnje v neposredni okolici jamskih vhodov naj se ne izvajajo. V primeru nujnih posegov naj se bistveno ne spreminja osvetljenosti jamskega vhoda ali mikroklimatskih razmer. Zaradi zagotavljanja stalne zastrtosti naj bo sečnja usmerjena v posek posameznih dreves.
- V jamski vhod naj se ne odmetava sečnih ostankov.
- Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:
- Ekocelica z ukrepanjem naj se ohranja še naprej.

Varstvene usmeritve za EPO se določajo za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na EPO se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Na EPO, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Za EPO 31200 Krimsko hribovje – Menišija naj se upoštevajo usmeritve navedene za območje Natura 2000 SI3000256 Krimsko hribovje – Menišija.

Za EPO 31300 Notranjski trikotnik se upoštevajo usmeritve navedene za območje Natura 2000 SI3000232 Notranjski trikotnik.

Za EPO 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri se upoštevajo usmeritve navedene za območje Natura 2000 SI3000232 Notranjski trikotnik in SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija, ki se nanašajo na velike zveri.

Za EPO 30103 Najdena jama se upoštevajo usmeritve navedene za območje upravljavske cone A – naravovarstveno pomembne jame - Najdena jama.

(vir: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ravnik (2020-2029), ZRSVN, 2020)

Rekreacijska funkcija

Zaželena je raznodobna in malopovršinska zgradba sestojev, popestrena s kombinacijo različnih zgradb, z nekoliko večjim deležem starejših razvojnih faz, z visokimi lesnimi zalogami, s čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst. Posebna pozornost velja gozdnemu robu. Ta naj bo horizontalno in vertikalno razgiban, z naravno oziroma pronaravno zgradbo.

Predvsem ob poteh in stezah ter drugih rekreacijskih objektih pa tudi drugje naj se kot nosilce izbira estetsko zanimiva drevesa, drevesa, drevesa plodonosnih vrst, lepo cvetoča drevesa.

Gozdne prometnice se po možnosti načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji.

Pri načrtovanju in izvajanju vseh del naj se upošteva povečano prisotnost ljudi v gozdu.

Pri izvajanju del, še posebej pri podiranju drevja, naj se z izvedbo popolnega gozdnega reda tik ob poteh oziroma gozdnih prometnicah olajša prehodnost gozdov, večja pozornost velja tudi zložitvi gozdnih lesnih sortimentov ob poteh.

V primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, naj se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del). Dosledno naj se izvaja gozdni red.

O stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture ter drugem pomembnejšem dogajanju naj se preko medijev obvešča javnost.

Z inšpektorsko službo naj se intenzivno sodeluje glede nadzora prepovedanega odlaganja odpadkov.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Pri načrtovanju in opravljanju gozdnogospodarskih opravil je potrebno upoštevati veljavne pravne predpise v zvezi z varovanjem rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih življenjskih prostorov. Za vse naravne vrednote na območju gozdov GGE Ravnik se upoštevajo usmeritve, ki veljajo za gospodarjenje s hidrološko funkcijo in s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. V splošnem velja, da se vse posege in dejavnosti v neposredni okolici in v vplivnem območju naravnih vrednot izvaja tako, da se ne uničijo, poškodujejo ali spremenijo lastnosti naravne vrednote.

Varstveni režimi in konkretne varstvene usmeritve za zavarovana območja

Preglednica 45 : Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN *
1	Jelka na Ravniku	NS	Odlok o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti, Uradni list SRS 3/1990	<i>Pripisan spodaj</i>	/
2	Notranjski regijski park	RP	Odlok o Notranjskem regijskem parku, Uradni list RS 75/2002	<i>Pripisan spodaj</i>	/

*Predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).

Pri gospodarjenju z gozdovi se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju:

Odlok o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti, Uradni list SRS 3/1990.

Varstveni režim je naveden v 3. členu:

Na dendrološkem naravnem spomeniku je prepovedano:

- Sekati, obsekavati, lomiti oziroma drugače nasilno uničevati ali poškodovati drevesa.
- Spreminjati rastiščne pogoje z odstranjevanjem zemlje, odkrivanjem korenin, zasipavanjem debla in površine nad koreninami, spreminjati višino talne vode in kislosti oziroma bazičnosti tal, spuščati škodljive tekočine ali plinaste snovi na območje rastišča ter odlagati odpadne snovi.
- Obešati, pritrjevati, postavljati ali naslanjati tuja telesa na deblo, korenine ali veje.
- Zgraditi večje stalne objekte ali zgradbe na območju neposrednega rastišča.

Po predhodnem soglasju pooblaščenice organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine (s sprejetjem Zakona o ohranjanju narave leta 2004 je pristojna institucija s področja varstva narave Zavod RS za varstvo narave) je možno:

- Postopno spreminjati osončenost dreves (sečnja drevja v neposredni okolici).
- Izvajati sanitarne ukrepe.
- Znanstveno-raziskovalno poseganje, ki ne škoduje bistveno zdravstvenemu stanju drevesa.

Odlok o Notranjskem regijskem parku, Uradni list RS 75/2002 (izpisane so le vsebine, ki se nanašajo na gozdarstvo)

Varstveni režim je naveden v 14. členu:

Na območju parka je prepovedano izvajati posege, opravljati dejavnosti ali ravnati na način, ki bi lahko škodljivo vplival na naravne vrednote, biotsko ali krajinsko raznovrstnost v parku in ogrožal regijsko značilne ekosisteme, zlasti pa:

- Prepovedano je iztrebiti avtohtone in endemične rastlinske ali živalske vrste.
- Prepovedano je zniževati število rastlin ali živali posameznih populacij ter slabšati njihove življenjske razmere do take mere, da je vrsta ogrožena.
- Habitata populacij rastlinskih ali živalskih vrst je prepovedano namerno, brez opravičljivega razloga uničiti ali poškodovati.
- Postavljati nova mrhovišča in krmišča za medvede v zračni razdalji manj od 2 km od naselij.
- Graditi gozdne prometnice, če graditev ne pomeni bistvenega izboljšanja možnosti gospodarjenja z gozdovi.
- Naseljevati rastline ali živali tujerodne vrste v naravo; ministrstvo lahko izjemoma dovoli naselitev rastlin ali živali tujerodne vrste, če se v postopku presoje tveganja za naravo ugotovi, da poseg v naravo ne bo ogrozil naravnega ravnovesja ali sestavin biotske raznovrstnosti.

17. člen se nanaša ribolov, lov, kmetijstvo, gozdarstvo:

- Na področju RP je dovoljeno opravljati kmetijsko in gozdarsko dejavnost v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo in gozdarstvo ter odvzemati iz narave rastline ali živali za namene, dovoljene z zakonom.

25. člen se nanaša na varstveno območje strnjjenih gozdov:

- V varstvenem območju strnjjenih gozdov je poleg prepovedi iz 14. člena tega odloka prepovedano še:
- Graditi nove objekte razen, če je to predvideno v načrtu upravljanja; prepoved ne velja za objekte za potrebe mobilnih telefonskih omrežij ter drugih telekomunikacijskih omrežij.
- Zasajevati plantaže neavtohtonega gozdnega drevja večje od 10 ha.
- Namenoma zasajati obstoječa kmetijska zemljišča znotraj strnjjenih gozdov.

32. člen – prepovedi na območju jam kot naravnih vrednot:

- V jamah je prepovedano odlagati v jame vsakršni odpadni material organskega in anorganskega izvora.

Splošne varstvene usmeritve za naravne vrednote:

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- Na površinski in podzemeljski geomorfološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

- Na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.

- Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- Za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo.
- Za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali.
- Naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitve ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve za naravne vrednote:

Za površinske geomorfološke naravne vrednote:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopskim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Za podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- V skladu s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot, izdanim na podlagi 6. odstavka 37. člena ZON in 10. člena Zakona o varstvu podzemnih

jam, so za naravne vrednote državnega pomena (geomorfološka podzemeljska zvrst) določene tudi vse znane jame.

- Sigastih tvorb in drugega jamskega inventarja se ne poškoduje, uničuje, odstranjuje, odnaša.
- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- V jamah se praviloma ne gradi objektov ali namešča naprav, v primeru ureditve jame za ogledovanje in obiskovanje ter v primeru potreb za znanstveno-raziskovalno delo, pa se jih gradi oziroma namešča tako, da se ne poškoduje sigastih tvorb ter drugega jamskega inventarja.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.
- Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo se upošteva naslednje usmeritve
- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.
- Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- V zadnjih letih se pojavlja nelegalni odlov jamskih živali, predvsem hroščev. V kolikor se v okolici jam pojavljajo sumljive osebe ali avtomobil ali se najde ostanke pasti, je potrebno opažanja nemudoma sporočiti pristojnim institucijam – ZRSVN ali policiji.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Za drevesne naravne vrednote:

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote

Konkretne varstvene usmeritve so podane za naravne vrednote, ki se nahajajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Ravnik in za naravne vrednote, katerih vplivno območje sega v območje gozda oziroma gozdnega prostora in za katere je bilo ocenjeno, da bi gospodarjenje z gozdovi lahko vplivalo na njih.

Preglednica 46: Konkretna varstvena usmeritve za naravne vrednote v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Ravnik

IDENT. ŠT.	IME	Oddelek oz. odseka v katerem se nahaja NV	ZVRST	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
1493	Laška kukava		geomorf	- Na območju udornic naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic ali drugih poti. - Rekonstrukcije obstoječih vlak in drugih poti ali vzpostavitve prevoznosti naj se izvajajo po predhodnem posvetovanju z ZRSVN. - V udornicah se glede na podatke Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije najverjetneje nahaja gnezdišče velike uharice (<i>Bubo bubo</i>). Ker je to zavarovana vrsta, ki je izjemno občutljiva na motnje v okolici gnezdišč, predlagamo, da se v udornicah določi 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in mirno cono.
1494	Rakovska kukava		geomorf, bot	
1495	Ivanjska kukava		geomorf	
2480	Velika Smrečnica		geomorf	
2481	Mala Smrečnica		geomorf, (geomorfp)	
4459	Mali Dovc		geomorf	
4460	Veliki Dovc		geomorf	
3664	Ravnik – jelka		drev	Drevo je zavarovano kot NS, zato naj se upošteva varstveni režim iz akta o zavarovanju.

Vse naštetje udornice imajo status gozdnega rezervata z blažjim varstvenim režimom (površina 28 ha, v več delih).

Po trenutno veljavnih predpisih je na območju GGE Ravnik 227 jam, v katerih naj se upošteva varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Preglednica 47: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot

ZAP. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA
1	Idrijska prelomna cona	Območje prelomne cone s pojavljanjem različnih mineralizacij, fosilov, tektonskih in geomorfoloških pojavov
2	Karbonati	Območje pričakovanih geomorfoloških podzemnih naravnih vrednot

Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

Za celotno območje GGE velja, da se mora najditelj, v primeru najdbe mineralov ali fosilov, ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen Zakona o varstvu podzemnih jam).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot pred odkritjem

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic:

- Investitorja se seznanja z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno

območno enoto ZRSVN se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

- Za vsa zemeljska dela in posege v naravo se smiselno uporabljajo tudi splošne varstvene usmeritve, ki so določene v odstavku Varstvene usmeritve za varovanje naravnih vrednot, Splošne varstvene usmeritve.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju:

Če investitor oziroma izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto ZRSVN. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,
- oceno ogroženosti ter;
- predlog ukrepa varstva (in-situ ali ex-situ varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti in-situ niti ex-situ varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja

- v vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorsko integriteto, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posege in dejavnosti v prostoru se načrtuje in izvaja tako, da se arheološka najdišča ohranja. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varuje pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin

Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.

Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Usmeritve za posege v kulturno dediščino

V območjih kulturne dediščine in v njihovih vplivnih območjih, morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine.

Za vse posege v enote kulturne dediščine je obvezno predhodno pridobiti kulturnovarstveno soglasje:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izda Ministrstvo za kulturo RS.

Konkretne varstvene usmeritve

Pri gospodarjenju z gozdovi na varovanih območjih enot kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru ali v bližini gozdnega roba znotraj območja GGE Ravnik, naj se poleg splošnih usmeritev obvezno upošteva tudi konkretne varstvene usmeritve, ki so navedene v nadaljevanju.

Preglednica 48: Konkretne varstvene usmeritve za varovanje enot in območij kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru ali v bližini gozdnega roba znotraj območja GGE Ravnik

Zvrst	Ime	Oddelek oz. odsek v katerem se nahaja varovana enota kulturne dediščine	Konkretne varstvene usmeritve
ESD			
Arheološka dediščina /Režim:arheološko najdišče;Tip-arheološks dediščina)			
11099	Grčaravec-Arheološko območje	62A36B,C,D 62A35D in E	Upoštevanje varstvenega režima za arheološko dediščino.
449	Logatec-Zaporni zid in kastel	Na meji GGE (izven)	Gradnja gozdnih vlak preko arheoloških struktur (nasipi, terase ipd.)ni dopustne.Upoštevanje varstvenega režima enote.
25720	Logatec-Arheološko najdišče Brst	62A32B	Gradnja gozdnih vlak preko arheoloških struktur (nasipi,terase,ipd.) ni dopustna.Upoštevanje varstvenega režima enote.
23120	Jakovica-Arheološko najdišče Skednena jama –severni vhod	62A35D	Upoštevanje varstvenega režima za arheološko dediščino.

Vir: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za spremembe GGN GGE Ravnik (2021-2030), ZVKDS, Območna enota Ljubljana, št.: 6223-0002/2020-2, 28. 5. 2020.

Estetska funkcija

Pri oblikovanju gozdnogojitvenih ciljev je treba upoštevati naravno drevesno sestavo in način mešanja. Zaželena je raznodobna in malopovršinska zgradba sestojev s čim pestrejšo strukturo rastišču primernih vrst. Zaželen je večji delež starejših razvojnih faz, z visokimi LZ.

Pospešuje, ohranja in varuje se minoritetne in še posebej lepo cvetoče drevesne in grmovne vrste. Ohranja in po možnosti vzdržuje se estetsko zanimiva drevesa in grme oziroma skupine le-teh. Merila so izredne dimenzije drevja, izjemen habitus. Ta drevesa se ohranja do zrelosti za sanitarno sečnjo. Ohranja se vse do sedaj že vnesene tuje, vendar rastišču vsaj delno primerne drevesne vrste.

Posebna skrb velja negi mladovij in ohranjanju naravnih oziroma oblikovanju pronaravnih gozdnih robov.

Posebna pozornost velja gozdnim otokom, omejkom in posameznemu drevju ter skupinam drevja v gozdnem prostoru in izven gozda.

V primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del).

Na območjih gozdov oziroma gozdnih robov, ki predstavljajo vedute naravnim vrednotam, objektom kulturne dediščine ali drugim objektom, ki so pogosteje cilj obiskovalcev je potrebno pri izvedbi sečnje izvajati popoln gozdni red. Potrebno je tudi dosledno izvajanje sanacijskih sečenj.

Informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake ter počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Lovnogospodarska funkcija

Pri načrtovanju in izvedbi del za krepitev lovnogospodarske funkcije naj se upošteva tudi usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcije varovanja naravnih vrednot, ki so navede v poglavju 6.2.2..

Poudarek velja vzdrževanju pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanju grmišč, vzdrževanju zaraščajočih pasišč. Ohranja in pospešuje se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste. Izdeluje in vzdržuje se vse vodne vire. Lovski objekti in naprave (preže, solnice, krmišča ...) naj se izdelujejo izključno iz naravnih materialov ter se po preteku življenjske dobe odstranijo ali nadomestijo z novimi.

Številčnost populacij se usmerja tako, da je usklajena s prehransko nosilnostjo okolja. Višina in struktura odvzema se uravnava glede na številčnost, starostno in spolno strukturo ter zdravstveno stanje populacij in glede na stanje prehranskega in bivalnega okolja divjadi.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Na območju čebelnjakov se funkcijo krepiti z nego in varstvom zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst. Jelka je v Sloveniji najpomembnejša domača medonosna vrsta, zato velja za zagotavljanje funkcije ohranjanje čimvečjega deleža jelke. V gozdu naj se ohranja zdrava, vitalna jelka. Funkcija se zagotavlja tudi s prisotnostjo in ohranjanjem zdrave in vitalne smreke, ki prav tako velja za pomembno medonosno vrsto. V sestojih primernih za čebeljo pašo veljajo vsa načela sonaravnega gospodarjenja z gozdom, v času medenja in v okolici čebelnjakov sečnjo omejimo, če je to mogoče.

Javnost se usmerja, izobražuje in informira o omejitvah pri pridobivanju drugih gozdnih dobrin (vsebine iz Pravilnika o varstvu gozdov, aktov o zavarovanju naravnih vrednot in drugih pravnih aktov) s pomočjo informativnih, opozorilnih in usmerjevalnih tabel in markacij, zloženek, vodnikov in s pomočjo medijev.

Izvajajo se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave, zlasti glede nabiranja gob in mahu.

Lesnoproizvodna funkcija

Glej usmeritve za posamezne RGR.

Usmeritve za preprečevanje konfliktov pri gospodarjenju z gozdovi

Na območjih, kjer se konflikti pojavljajo zaradi istočasne poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti, se gospodarjenje za socialne funkcije prilagodi gospodarjenju za ekološke funkcije. Prav tako se na območjih, kjer se konflikti pojavljajo zaradi istočasne poudarjenosti ekoloških in proizvodnih funkcij, daje prednost ekološkim funkcijam, zlasti če so te poudarjene na 1. stopnji. Gospodarjenje na območjih, kjer so močno poudarjene le ekološke funkcije, načeloma ni konfliktno, ker se usmeritve med seboj prekrivajo in dopolnjujejo.

Na območjih, kjer se konflikti pojavljajo zaradi istočasne poudarjenosti socialnih in proizvodnih funkcij, se v primeru prekrivanja proizvodne funkcije s funkcijo varovanja naravnih vrednot in funkcijo varovanja kulturne dediščine socialnim funkcijam prilagodi aktivnosti za proizvodne funkcije. Estetska funkcija pa v glavnem s proizvodnimi ni v konfliktu.

Na območjih, kjer se konflikti pojavljajo med socialnimi funkcijami, se daje prednost funkciji varovanja naravnih vrednot in funkciji varovanja kulturne dediščine.

Na območjih, kjer se konflikti pojavljajo med proizvodnimi funkcijami, se načeloma daje prednost lesnoproizvodni funkciji, pri gospodarjenju zanjo pa se upošteva predvsem usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin, medtem ko se lovnogospodarsko funkcijo delno podredi, saj je možna njena krepitev le tam, kjer to dovoljuje stanje prehranskega in bivalnega okolja divjadi. Če bo lesnoproizvodna funkcija delovala optimalno, bo to v prid tudi lovnogospodarski funkciji.

Splošna usmeritev za preprečevanje konfliktov je izobraževanje in informiranje lastnikov gozdov in javnosti.

Sečnjo in spravilo se, če je le mogoče, opravlja izven sezone, v kateri je obisk gozdov največji (to je izven koncev tedna in praznikov ter časa počitnic in dopustov). Če to ni mogoče, se rekreacijo in turizem začasno preusmeri izven območij sečnje in spravila (obhod po drugih poteh).

V primerih povečanega obsega rabe gozdnih prometnic, zlasti gozdnih cest, s strani obiskovalcev gozda in drugih uporabnikov gozda, se lahko, zlasti v primerih možnosti nastanka konfliktnih situacij s primerno rabo prometnice (gozdnogospodarska dejavnost), določi poseben režim prometa oziroma uporabe prometnice z opozorilnimi tablamami oziroma znaki.

V primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in za druge posege, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del).

O večjih posegih v gozdove se preko medijev obvešča javnost.

Usmeritev za usklajevanje rekreacijske funkcije z lovogospodarsko funkcijo:

- Rekreacijo in turizem se vsaj v obdobjih, ko divjad potrebuje največ miru (gnezdenje, paritev, vzreja mladičev, zadrževanje v zimovališčih, idr.), začasno ali stalno preusmeri na predele izven območij s poudarjeno funkcijo 1. stopnje.

- Na poti, ki vodijo na te kraje, se postavi kupe vejevja, oziroma se zasadi grmovje s trni, tako da se obiskovalce preusmeri vsaj na meje krajev. Po potrebi se postavi table z opozorili in prepovedmi. Predvsem se na obzirnost opozarja obiskovalce s psi.

- Na gozdnih cestah, ki potekajo preko območij s poudarjeno funkcijo 1. stopnje oziroma v njihovi neposredni bližini, se lahko določi poseben režim prometa oziroma uporabe prometnice z opozorilnimi tablamami oziroma znaki.

- K preprečevanju oziroma reševanju konfliktov lahko pomembno vpliva tudi obveščanje v medijih in sodelovanje s turističnimi društvi in z drugimi, ki se ukvarjajo z organizacijo turizma in rekreacije.

- Na rob zavarovanih območij se postavi table z informacijami, opozorili in s prepovedmi oziroma s povzetkom varstvenega režima.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranjajo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora, v kolikor nastajajo zaradi sanitarnih sečenj večje ogolele površine, je smiselno vsaj del teh površin trajno preoblikovati v travniško-pašniške površine namenjene prostoživečim živalim. Te površine bi pomenile tudi omilitvene površine pred objedanjem mladja gozdnega drevja s strani rastlinojede parkljaste divjadi. Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema ter časovno in krajevno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, ekocelice), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane za prosto živeče živali naj se z gospodarjenjem z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje gozda naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi se namesti gnezdnice in le-te se redno vzdržuje.

V sestoji je potrebno puščati vsa drevesa z gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm. Ohranja naj se vsa dupla, votla drevesa.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (ptičev, malih sesalcev in glodalcev).

Vzpostavljamo, redno vzdržujemo ter ohranjamo pašnike in travnike v gozdnem prostoru.

Ohranjamo in pospešujemo plodonosne grmovne in drevesne vrste.

Ohranjamo grmišča in grmovje, kjer nima negativnega vpliva na razvoj gospodarskega gozda (ne ovira razvoj mladja). Grmovne vrste ohranjamo tako v gozdu kot na gozdnem robu.

Pri izbiri zaščitnih sredstev za zaščito mladovja pred divjadjo naj se upošteva sodobne metode ter ekonomičnost in naj se uporablja naravi prijazne materiale.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Gozdni rezervat Udornice v logaškem Ravniku je izločen kot gozd s posebnim namenom. V njem se upošteva omejitev in določila, ki jih vsebuje akt o razglasitvi gozdov s posebnim namenom (Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št.01/2013, št. 39/2015 in št.191/2020)).

Ukrepi v udornicah niso dovoljeni. V njih so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in ostale dejavnosti, ki bi kakorkoli spremenile obstoječo naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Gradnja gozdnih prometnic je prepovedana. Gozdovi v rezervatu se prepustijo naravnemu razvoju. V teh gozdovih je nujna redna spremljava stanja.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Gozdov z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo v GGE ni, le 7 % gozdov ima 3. stopnjo požarne ogroženosti in kar 93 % gozdov ima majhno požarno ogroženost. To pomeni, da so gozdovi ob železniški progi srednje ogroženi, povsod drugod z majhno ogroženostjo in zanje ni potreben načrt varstva pred požari. Vsebinsko načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe podrobno določa Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št.114/09).

V gozdovih s srednjo stopnjo požarne ogroženosti naj se obnova in nega sestojev izvaja v smeri pospeševanja mešanosti sestojev glede drevesne sestave. V drevesni sestavi zmanjševati delež smreke.

Intenziteto del v mladovjih je treba povečati, da se omogoča hitrejše preraščanje iz ene v drugo razvojno fazo. Potrebno je zagotoviti ostre prehode med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami.

Zaželene so krajše pomladitvene dobe.

Kurjenje oziroma sežiganje rastlinskih ostankov v bližini gozda se lahko izvaja le na način in v obdobju ko to ne ogroža gozda. Kurjenje sečnih ostankov v okviru zatiranja podlubnikov se mora izvajati v skladu s predpisi, potreben je nadzor.

Ogenj se lahko v skladu z Zakonom o gozdovih (čl. 33) v gozdu uporablja za zatiranje podlubnikov, vendar ne v času razglašene velike požarne ogroženosti.

Ob poteh in stezah v gozdu in gozdnem prostoru, kjer je poudarjena rekreacijska funkcija, naj se po potrebi postavi protipožarne table.

Širšo javnost (obiskovalce, lokalno prebivalstvo) je potrebno vseskozi ozaveščati in obveščati o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju, tudi preko lokalnih medijev.

Pri izdajanju soglasij za posege v prostor je treba od upravljavcev objektov, ki v gozdnem prostoru predstavljajo požarno nevarnost za gozdove, zahtevati, da se na razdalji ene do dveh drevesnih višin od objekta redno odstranjuje vse lahko vnetljive in hitro gorljive snovi.

Če se obnova požarišča izvaja s sadnjo, naj prevladujejo sadike listavcev. Obnova na večjih površinah za sanacijo se lahko izvede tudi s setvijo ali s sadnjo pionirskih in hitrorastočih drevesnih vrst.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Ravnik ni semenskih objektov.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati omejitve določene s posameznimi področnimi predpisi in tiste, ki so opredeljene v tem načrtu ter pogoje drugih deležnikov v prostoru.

Pri gozdni proizvodnji večjih tehnoloških sprememb ne pričakujemo. Sečnja se bo predvidoma še naprej izvajala z motorno žago. Dopušča se tudi možnost strojne sečnje (harvester in forwarder) v vseh odsekih, kjer se je le ta že izvajala. Stroji morajo biti ustrezni, prilagojeni sestojem in terenu. Zaradi manjših poškodb drevja je pomemben tudi letni čas – jesen in zima.

Pri sečnji in spravilu je za vse drevje najprimernejša sortimentna metoda in metoda mnogokratnikov, pri kateri se krojenje drevesa opravi v gozdu pri panju. Razmerje med učinkom in poškodbami zaradi sečnje na drevnini, mladovju ter pomladku je pri tej metodi najbolj ugodno. Najmanj je tudi poškodb zaradi spravila v sestojih in na drevju ob gozdnih vlakah.

Pri izvedbi sečnje in izdelave lesa je potrebno pozornost posvetiti zmanjševanju poškodb v gozdu, saj poškodbe na deblu oz. korenčniku, ki se pojavijo ob spravilu lesa, predstavljajo največji delež med poškodbami. Pri spravilu je treba paziti, da prihaja do čim manjših poškodb na drevju, mladju in gozdnih prometnicah. Ker sečnja poteka skozi vse leto, se vsaj v bukovih sestojih izognemo sečnji v času vegetacije.

Gozdne ceste, vlake in druge poti v območju gozdov, na katerih je možna tudi vožnja s kolesom brez motorja in ježa, morajo biti določene in označene v skladu s predpisi o gozdnih prometnicah, v sodelovanju lastnikov, ZGS in lokalno skupnostjo. Slednji sporazumno določijo tudi režime oziroma pogoje rabe zadevnih prometnic (39. in 40. člen ZOG). Poseben režim uporabe gozdnih cest se določi predvsem v primerih, ko bi promet na gozdni cesti povzročal motnje v delovanju gozda kot ekosistema in bi bile zaradi javnega prometa ogrožene ekološke in socialne funkcije gozda.

Pri gozdni proizvodnji in pri gradnji, rekonstrukcijah ter vzdrževanju gozdnih prometnic naj se uporablja tehnologija bagra z udarnim kladivom. Vsi ukrepi naj se izvajajo v največji možni meri izven vegetacijske dobe (v zimskem času) in v suhem vremenu.

Spravilo bo tudi v prihodnje večinoma temeljilo na traktorskem in kombiniranem spravilu.

Gozdne ceste in vlake je treba sanirati sproti po končani sečnji in spravilu, pri čemer je potrebno odvesti meteorne vode in preprečiti njihovo izlivanje na cestišče ter odstraniti sečne ostanke s cestišča in iz obcestnih jarkov.

Pri sanaciji preteklih ujrm se je na vsej površini GGE (razen odsek 62A34C), v smrekovih sestojih izvajala strojna sečnja, ki se je izkazala za najbolj primeren, hiter in varen način sečnje. V prihodnje zaradi spremenjene drevesne sestave in zgradbe sestojev - v GGE ni več strnjenih, mlajših sestojev iglavcev, strojne sečnje sicer ne načrtujemo. Ker pa terenske razmere omogočajo strojno sečnjo naj odseki in deli odsekov, kjer je možna strojna sečnja, ostanejo konkretno opredeljeni v tehnoloških delih gozdnogojitvenih načrtov.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri gozdni proizvodnji in pri gradnji, rekonstrukcijah ter vzdrževanju gozdnih prometnic naj se uporabljajo naravi prijazne tehnologije, kjer se v največji možni meri upošteva usmeritve za krepitev funkcij gozdov (poglavje 6.2.2).

Tehnologija dela mora biti prilagojena rastiščnim in sestojnim razmeram. Dela je potrebno izvajati v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem. Delovanje vseh strojev mora biti neoporečno. Dovoljena je uporaba takih strojev oziroma naprav, ki ne puščajo sledi olj in drugih maziv in imajo ustrezno opremo za preprečitev oziroma sanacijo morebitnega razlitja goriv in maziv. Pri načrtovanju gozdnih cest, gozdnih vlak, protipožarnih presek in poti ter drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, morajo biti zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje podzemnih voda.

Izgradnje in rekonstrukcije vlak načrtuje in trasira Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z lastnikom. Načrtovanje mora temeljiti na detaljnem gozdnogojitvenem načrtu (sečnospravilni del), ob upoštevanju zakonov o varovanju narave in gradenj gozdnih prometnic.

V kolikor se predvidijo posegi (vlake, trase, gozdne poti, infrastruktura ali podobni posegi) na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov, je potrebno (upoštevaje zakonodajo s področja varstva narave, kulturne dediščine in voda), za načrtovanje pridobiti ustrezne pogoje in soglasja k izvedbenim projektom.

Na območju gozdnega rezervata Udornice v logaškem Ravniku gozdnih prometnic ni dovoljeno graditi.

Ceste in vlake se sanira sproti po končani sečnji in spravilu, pri čemer je potrebno odvesti meteorne vode in preprečiti njihovo izlivanje na cestišče ter odstraniti sečne ostanke s cestišča in iz obcestnih jarkov.

Usmeritve za gozdne ceste

Glavna prioriteta je vzdrževanje obstoječega omrežja gozdnih cest. Ta cilj ima prednost pred gradnjami.

Potrebno je stalno in ustrezno vzdrževanje obstoječih gozdnih cest. Material naj bo primerno droben, utrdi in zravna naj se ga z grederjem.

Redno vzdrževanje gozdnih cest naj se izvaja v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Več pozornosti je potrebno posvetiti odvodnjavanju meteorne in talnih vod, ter s tem povezanemu rednemu čiščenju cevnih propustov. Na strmejših delih cest naj se več pozornosti nameni tudi komprimiranju vozišč.

Usmeritve za gozdne vlake

Prednost ima vzdrževanje obstoječe mreže vlak.

Ureditev vlak po sečnji je sestavni del urejanja sečišč, zato mora biti pozornost pri prevzemanju sečišč namenjena tudi sanaciji poškodb na vlakah po sečnji.

Dodatne usmeritve in omejitve za gradnjo gozdnih prometnic

- glej usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov-poglavje 6.2.2
- gradnja gozdnih vlak ni dovoljena na rastiščih redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ali drugih naravnih vrednot;
- prav tako se mora gozdna infrastruktura načrtovati in graditi najmanj 50 m stran od najpomembnejših delov teh rastišč in habitatov (Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 92/00);

Usmeritve za varovanje objektov in območij kulturne dediščine:

Na območjih arheoloških spomenikov navedenih v poglavju 2.2. Varovanje kulturne dediščine naj se ne gradi novih gozdnih prometnic. Dovoljuje se obstoječa raba prostora brez posegov v tla.

V kolikor se predvidijo posegi (vlake, elektrovi ali druga infrastruktura in podobni posegi) na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov, je glede na določila Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS št. 16/08) za načrtovanje potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter k načrtom kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine in spomenikov, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine, ki ga izda Ministrstvo za kulturo RS (ZVKD-1).

Varstvene usmeritve za varovanje rekreacijskih poti

Pri načrtovanju kolesarskih poti naj se v največji možni meri uporabi gozdne ceste in utrjene prometnice, ki so v javni lasti.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je potrebno upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja. Zakonska osnova za izdajo soglasja je 21. člen Zakona o gozdovih, kjer je navedeno, da je za graditev objektov in posege v gozd in gozdni prostor potrebno pridobiti soglasje ZGS. V letu 2017 sta bila sprejeta nova področna zakona: Gradbeni zakon (GZ; Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.) in Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2; Uradni list RS, št. 61/17), ki se pričneta uporabljati 1. junija 2018. Ob tem je potrebno poudariti, da se z dnem začetka uporabe Gradbenega zakona soglasja, izdana za potrebe postopka izdaje gradbenega dovoljenja, štejejo za mnenja.

ZGS s strokovnimi podlagami sodeluje pri izdelavi občinskih prostorskih načrtov občine Logatec, pri čemer naj se dosledno upošteva evidentirane funkcije gozdov. Vsi načrtovani posegi v gozdu in gozdnem prostoru naj bodo usklajeni z veljavnimi gozdnogospodarskimi načrti in z zakonskimi in podzakonskimi akti ter z ostalimi predpisi s področja gozdarstva ter z drugih področij, ki zadevajo splošne ali posamezne vidike prostorske problematike.

V gozdovih, ki opravljajo prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij, so posegi dovoljeni le v izjemnih primerih, ko so nujni in zanje ni druge rešitve. V takih primerih naj se ravna v smislu najmanjšega možnega vpliva na gozdno okolje. Posebej je potrebno ohraniti ravninske gozdove, gozdne otoke v kmetijski krajini in območja strnjjenih gozdnih kompleksov.

Krčitev gozda v kmetijske namene se lahko izvede na podlagi dovoljenja, ki ga izda ZGS. Dovoljenje se izda z odločbo, če načrtovana krčitev ni v nasprotju z občinskimi prostorskimi akti. ZGS lahko izda dovoljenje tudi za krčitev gozda oziroma gozdnega zemljišča, čeprav taka krčitev ni predvidena s prostorskim aktom, vendar samo, če površina gozda oziroma gozdnega zemljišča, na katerem naj bi se izvedla krčitev, ne presega 0,5 hektarja in če taka krčitev ni v gozdu, ki je v skladu s tem zakonom opredeljen kot varovalni gozd ali gozd s posebnim namenom. Smiselno je, da se v največji možni meri upošteva zahteve po ureditvi kmetijskih zemljišč na območju opustošenih gozdov (žled, podlubniki), ki ležijo ob kmetijskih zemljiščih in nimajo evidentiranih izjemno poudarjenih funkcij.

V skladu s prostorsko zakonodajo in občinskimi prostorskimi načrti je v gozdovih lahko dovoljeno postavljanje določenih enostavnih in manj zahtevnih objektov (čebelnjaki, priključki na obstoječo infrastrukturo,...). ZGS mora ohraniti aktivno vlogo, tako pri pripravi občinskih prostorskih aktov, kot pri presoji takih posegov. Po končani gradnji naj se preveri, ali objekt ustreza namenu, za katerega je bilo izdano soglasje. V kolikor je postavljen za druge namene (počitniške hišice,...), naj se obvesti pristojne inšpekcijske službe in naj se objekt odstrani.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor na območjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine:

- Zakon o varstvu kulturne dediščine predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen).

- Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

- Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Druga gozdna zemljišča (to so zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, na površini najmanj 0,25 hektarja, ki niso gozd in se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene) so v GGE Ravnik zemljišča pod daljnovodi s skupno površino 3,26 ha.

Pod daljnovodi naj se zaradi omejitve rasti drevja v višino drevje predčasno seka, možno pa je tudi gojenje okrasnih dreves. Vsi posegi in potrebna dela se morajo izvajati skladno z Navodili za izvajanje del pri urejanju površin pod daljnovodi v gozdu in gozdnem prostoru. (ZGS, ELES, Ljubljana, 2000).

6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna

V GGE Ravnik nismo opredelili območij na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna. Na območju GGE namreč ni sestojev, ki bi ustrezali kriterijem za izločitev tovrstnih območij gozdov, niti teh nismo opredelili na podlagi sestojnih razmer in načrtovanih gozdnogojitvenih ukrepov.

Karte št. 10 v merilu 1 : 10.000, ki je namenjena prikazu območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, zato nismo izdelali in je ne prikazujemo.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 49/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	7.523	25.945	0	0	0	4.821	38.289	23,9	116,8
	%	19,6	67,8	0,0	0,0	0,0	12,6	100,0		
Listavci	m ³	5.608	23.687	0	0	0	4.603	33.898	20,8	108,5
	%	16,5	69,9	0,0	0,0	0,0	13,6	100,0		
Skupaj	m³	13.131	49.632	0	0	0	9.424	72.187	22,4	112,8
	%	18,2	68,7	0,0	0,0	0,0	13,1	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	4	29	0	0	0	19	52	18,6	82,3
	%	7,7	55,8	0,0	0,0	0,0	36,5	100,0		
Listavci	m ³	0	4	0	0	0	46	50	7,5	24,9
	%	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	92,0	100,0		
Skupaj	m³	4	33	0	0	0	65	102	10,8	38,7
	%	3,9	32,4	0,0	0,0	0,0	63,7	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				Posek oslabelega drevja in sanitarni p.
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	7.519	25.916	0	0	0	4.802	38.237	23,9	116,9
	%	19,7	67,7	0,0	0,0	0,0	12,6	100,0		
Listavci	m ³	5.608	23.683	0	0	0	4.557	33.848	20,9	109,0
	%	16,6	69,9	0,0	0,0	0,0	13,5	100,0		
Skupaj	m³	13.127	49.599	0	0	0	9.359	72.085	22,4	113,1
	%	18,2	68,8	0,0	0,0	0,0	13,0	100,0		

Možni posek se je podrobno določal po sestojih glede na ugotovljeno stanje sestojev in gojitvene potrebe.

Najvišji možni posek za ureditveno obdobje 2020 - 2029 načrtujemo v višini 72.187 m³ (4,7 m³/ha/leto). Predstavlja 22,4 % skupne LZ ali 112,8 % prirastka.

Po oblikah lastništva je načrtovan posek v državnih gozdovih skoraj identičen možnemu poseku v GGE, saj je v zasebnih gozdovih načrtovano le 102 m³ poseka.

Največji delež poseka glede na vrsto poseka imajo pomladitvene sečnje z 68,7 %, ker imamo zelo velik delež sestojev v obnovi. Na drugem mestu so redčenja z 18,2 %. V GGE prevladujejo starejše razvojne faze (67 % gozdov GGE je debeljakov in sestojev v obnovi) in v njih debelo drevje. Tudi šibka ukrepanja v teh sestojih, ki pa so nujna, se na napadli lesni masi precej poznajo. Delež poseka oslabelega drevja in sanitarnih sečenj ocenjujemo na 13,1 % možnega poseka. Delež sanitarnega poseka se nanaša na še nesaniirane sestoje po ujmah in ne vključuje predvidevanj in možnih scenarijev večjih nepredvidenih sečenj zaradi ujma ali rastlinskih bolezni.

V tokratnem načrtovanem najvišjem možnem poseku predstavljajo iglavci 53 % poseka in listavci 47 % (v preteklem načrtu je bil predviden delež poseka iglavcev v višini 72 %) . Podobno velja pri pomladitvenih sečnjah, kjer je v poseku še vedno več iglavcev (52,0 %). Nekaj večji je delež poseka iglavcev tudi pri redčenjih (57 %). Pri poseku oslabelega drevja in sanitarnega poseka je delež načrtovanega poseka iglavcev v primerjavi z listavci zelo podoben. Večji delež iglavcev v načrtovanem skupnem možnem poseku in poseku po vrsti poseka je še vedno pogojen z drevesno sestavo gozdov.

Obseg in vrsta načrtovanega možnega poseka je posledica stanja sestojev, katerih del je bil leta 2014 močno poškodovan v žledolomu, kasneje pa so bili sestoji še močneje dodatno poškodovani ob prenamnožitvah smrekovih podlubnikov. Glede na stanje sestojev, se je v primerjavi s prejšnjim načrtom še povečal obseg načrtovanih pomladitvenih sečenj in sicer za 14 %, medtem ko se je obseg načrtovanih redčenj znižal za 26,4 %. V spremembi načrta (l. 2017) je glede na takratno situacijo z 91 % močno prevladoval sanitarni posek.

Načrtovani najvišji možni posek, ki je res bistveno nižji od preteklega, narekuje trenutno stanje sestojev in je razumljiva posledica občutnega padca LZ in prirastka.

Vse primerjave s preteklim načrtom, ki so ga po svoje uresničile ujme, nimajo pravega pomena, saj se pojasnilo vsake primerjave vedno konča z enakim vzrokom in to so ujme. Tako je vedno znova tudi potrjeno, da v GGE Ravnik začenjamo skoraj vsa dela na novo in še ta na bolj kot ne slabi podlagi trenutnega stanja gozdov. Za doseganje ciljev in postopnega izboljšanja stanja pa bo tudi z realizacijo najvišjega možnega poseka trend razmerja razvojnih faz mogoče vsaj delno približati modelnemu stanju.

Karta 8: Karta ukrepov

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 50/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	0,00	60,39	0,00	60,39
Priprava tal	ha	0,00	35,12	0,00	35,12
Sadnja	ha	0,00	35,12	0,00	35,12
Obžetev	ha	0,00	522,04	0,00	522,04
Nega mladja	ha	0,00	131,68	0,00	131,68
Nega gošče	ha	0,02	93,57	0,00	93,59
Nega letvenjaka	ha	0,00	28,58	0,00	28,58
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	7,94	0,00	7,94
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	13.760,00	0,00	13.760,00
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	0,00	1.800,00	0,00	1.800,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	4,40	0,00	4,40
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	412,50	0,00	412,50

Obnova

Pri usmerjanju razvoja gozdov je poudarek na obnovi po ujmah poškodovanih gozdov. V skladu s stanjem sestojev, njihovo negovanostjo in cilji načrtujemo pripravo sestoja na naravno obnovo na 60,39 ha. S tem ukrepom ustvarjamo ugodne pogoje za nasemenitev in razvoj pomladka. Pri ukrepu gre za nadaljevanje sanacije po ujmah, saj gre za poškodovane sestoje, ki se bodo brez ukrepanja težko uspešno pomladili ter za območja slabo pomlajenih saniranih žarišč podlubnikov. Nekaj priprave je načrtovane tudi v zrelih sestojih z oteženim pomlajevanjem. V teh sestojih naj se odstranjuje agresivna leska in vsa druga zelišča in grmovja, ki onemogočajo razvoj naravnega mladja.

Ker po sanitarnih sečnjah na posameznih poškodovanih površinah ostajajo neposajene in neobnovljene gole površine in naravno obnovo v njih preprečujejo različni faktorji (agresivni grmovni in zeliščni sloj, divjad,...), je na površini 35,12 ha načrtovana tudi priprava tal za umetno obnovo, s katero se naj odstranijo in zložijo sečni ostanki in odstrani naj se ves zeliščni in grmovni sloj. Na tej pripravljene površini se naj izvede sadnja. Sadnja je sicer najdražji, a v tej situaciji nujno potreben ukrep obnove. Obnova se bo izvajala predvsem s sadikami smreke in bukve. Ob upoštevanju preteklih (slabih) izkušenj s smreko, se naj ta ponovno sadi v manjših obsejih, kot neke vrste »predkultura«, z namenom ustvarjanja in izboljšanja pogojev za razvoj naravnega mladja. V teh nasadih se bo kasneje morebitno dopolnilno sadnjo in tudi nadaljnje ukrepe prilagajalo rezultatom naravnega pomlajevanja (ki pa je na določenih predelih izredno počasno).

Sadike smreke se bo zaščitilo z rednimi premazi s Kemakolom in sadike bukve s količki, po potrebi pa v primeru sadne posameznih drugih drevesnih vrst, tudi s tulci (odvisno od drevesne vrste).

Ker sanacija poškodovanih sestojev še vedno poteka, obstaja verjetnost, da se bodo v naslednjem ureditvenem obdobju pokazale potrebe po še dodatni sadnji, ki pa zdaj še ni načrtovana.

Manjša, nesanirana površina gozda naj se prepusti naravnemu razvoju. Te nesanirane površine naj bodo namenjene spremljavi procesa razvoja gozda v primeru prepuščanja naravi, napram površinam, kjer se bodo vršili intenzivni ukrepi umetne obnove in priprave na naravno obnovo.

Nega

Z nego želimo izboljšati trajnost vrednostnih donosov in pospešiti prehod mladovja v razvojno fazo drogovnjakov, ki jih v GGE najmočneje primanjkuje.

Obžetev načrtujemo kot ukrep nege že posajenih sadik kot tudi naravnega mladja. Skupaj s ponovitvami, naj bi se izvajala na kar 522,04 ha, kar tudi pomeni da to ni samo najboljše, ampak tudi najpomembnejši ukrep nege posajenih sadik in naravnega mladja. Obžetev se naj izvaja s 3x do 5x ponovitvijo, odvisno od starosti in razvoja mladij.

V novo osnovanih mladjih se načrtuje nega mladja na okoli 1/3 njihove površine. Predvsem v umetno osnovanih mladjih, kjer ni posredne nege s strani starega sestoja, naj se dosledno izvaja nega mladja.

V poškodovanih drogovnjakih s pretrganim sklepom, kjer se je izvajala umetna obnova je nega mladja načrtovana na 30 % do 50 % tega mladja.

Nega mladja se načrtuje tudi na manjših površinah naravnega mladja. Izvaja naj se čiščenje mladje (odstranjevanje leske).

Negovalna dela v mladovju naj se izvaja 2-3x, odvisno od vrste dela, intenzivnosti preraščanja nezaželenih vrst ter drevesne sestave in dinamike razvoja pospeševanega mladja.

Pri negi gošče naj se uravnava zmes v smeri naravnega razmerja drevesnih vrst. Ohranja naj se minoritetne in plodnosne drevesne vrste. Po večini zadošča ena izvedba.

Pri negi letvenjakov in drogovnjakov naj se teži k naravni drevesni sestavi. V umetno osnovanih letvenjakih in drogovnjakih naj se pospešujejo in ohranjajo listavci. Pri jakosti redčenj naj se upošteva stabilnost sestojev.

Varstvo

Varstvena dela za zatiranje žuželk so določena na podlagi analize preteklega načrta in predvidevanja glede na izkušnje.

Kljub bistvenemu znižanju deleža smreke in smrekovih sestojev je za preprečevanje nadaljnega širjenja napadov podlubnikov pomemben nadzor gozda, tudi zaradi preprečevanja širjenja v sosednje GGE. Sestoje iglavcev naj se redno pregleduje in sprotno odkriva nova žarišča podlubnikov, za katera se naj čimprej izvede sanitarna sečnja in nujna varstvena dela. Za nadzorovanje smrekovih podlubnikov naj se v GGE letno postavi in vzdržuje 2 kontrolni pasti, ki se jih vzdržuje do 20. junija. Ob morebitni gradaciji podlubnikov se v pomladanskem času uporabijo kontrolno-lovne nastave.

Potrebno je redno spremljanje zdravstvenega stanja in poškodb sestojev ter poročanje o ugotovitvah. Zelo pomembna je tudi komunikacija in sodelovanje gozdarjev in lastnikov gozdov.

Posajene sadike smreke naj se ščiti pred divjadjo s kemičnim premazom - kemakolom, največkrat štiri, po potrebi tudi pet let. Sadike jelke zaščitimo z individualnimi plastičnimi mrežami, kjer pritisk divjadi ni prehud, pa lahko tudi s kemakolom. Sadike bukve po izkušnjah sodeč ni potrebno ščititi, označimo jih le z markirnim količkom, kjer bo treba izvajati obzetev. V kolikor se pokaže, da je zaščita vendarle potrebna, jih zaščitimo z razredčeno suspenzijo kemakola, količki ali plastičnimi mrežami. Plemenite listavce, tako kot do sedaj, zaščitimo s plastičnimi tulci višine 1,80 m. Pomembno je, da se tulce redno pregleduje in vzdržuje, po opravljeni funkciji, ko zaščita ni več potrebna, se jih odstrani iz gozda.

Redno naj se vzdržujejo postavljene žične ograje, ki bodo še naprej ostale v gozdu. Skupaj je predvideno vzdrževanje 15 žičnih ograj v skupni dolžini 6.880 m, s ponovitvami 13.760 m in odstranitev ograj v dolžini 1.800m. Revirni gozdar in izvajalci del v gozdu naj spremljajo stanje obstoječih ograj in v primeru poškodb se ograje sprotno sanira.

Ograje, ki so odslužile namenu in so predvidene za odstranitev naj se čimprej pospravi. Za odstranitev so predvidene 4 ograje. Postavitve novih ograj se ne načrtuje.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali načrtujemo predvsem v okoljih kjer želimo izboljšati ali ohraniti življenjske razmere ogroženim, zavarovanim in ranljivim živalskim vrstam. Izvaja naj se jih tam, kjer bo prihajalo do morebitnih neusklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento. Preventivno naj se v skladu z možnostmi izvaja sledeče ukrepe izboljševanja življenjskih razmer divjadi, kot so:

- vzdrževanje zaraščujočih pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru,
- vzdrževanje grmišč,
- vzdrževanje gozdnega roba,
- sadnja in vzdrževanje plodnosnega drevja in grmovja,

- ohranjanje in nega dela biotopa pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst ter načrtno puščanje biomase v gozdu.

Ohranjajo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora. Smiselno je del ogolelih površin, nastalih zaradi sanitarnih sečenj, trajno preoblikovati v travniško-pašniške površine namenjene prostoživečim živalim. Te površine bi pomenile tudi omilitvene površine pred objedanjem mladja gozdnega drevja s strani rastlinojede parkljaste divjadi. Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.

Z vzdrževanjem travinj in pasišč želimo izboljšati življenjski prostor in prehranske razmere rastlinojedim vrstam divjadi. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje prekomerno objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje. Tu se tesno prekrivata funkcija ohranjanja biotopske raznovrstnosti in lovnogospodarska funkcija in tako z istim ukrepom vzdržujemo obe funkciji hkrati. Vzdrževanje travinj in pasišč se bo izvajalo v odsekih naštetih v spodnji preglednici.

Preglednica 51/D-FU: Načrtovani ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Lokacija	Ukrep	Enota	Dejansko	S pon.
62B03C	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	0,2	1,8
62A12C	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	0,13	1,17
62A21C	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	0,01	0,09
62D20B	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	0,1	0,9
62A33E	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62B02A	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62A11B	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62A22E	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62D20A 2X	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62D30C	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62D24A	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62D30B	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62D25D	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62A23B	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62A08E	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62A06B	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62B01B	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x
62B01A	Vzdrževanje kalov v gozdu		1kos	9x

Vzdrževalo se bo tudi 78 še aktivnih gnezdnic za ptice.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Posebni ukrepi za krepitev funkciji gozdov niso načrtovani, saj se njihova trajnost zagotavlja z upoštevanjem usmeritev za zagotavljanje funkcij in upoštevanjem drugih usmeritev.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gradnja gozdnih cest

V GGE Ravnik v naslednjem desetletju (2021 – 2030) ne načrtujemo gradnje novih gozdnih cest in v GGE tudi niso predvidena območja, kjer bi bilo v daljšem časovnem obdobju potrebno zgraditi gozdne ceste. V GGE ni oddelka, kjer bi bile spravilne razdalje večje od 600 m, kar je eden izmed kriterijev določive prednostnega območja Glavna prioriteta je vzdrževanje obsoječega omrežja gozdnih cest. Ta cilj ima prednost pred gradnjami.

Gradnja gozdnih vlak

Območja, kjer ima gradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak najvišjo prioriteto, so določena v tistih odsekih kjer je naklon manjši od 35 stopinj, delež odprtosti odseka manjši od 75 % in možni posek večji od 4m³/ha/letno.

V GGE Ravnik ni takih območij in zato tudi ni predvidenih prednostnih območij za gradnjo in ne za rekonstrukcijo gozdnih vlak. V primeru izkazane potrebe po rekonstrukciji vlak v prihodnjem obdobju, le to načrtuje in trasira Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z lastnikom. Načrtovanje mora temeljiti na detaljnem gozdnogojitvenem načrtu (sečnospravlilni del), ob upoštevanju zakonov o varovanju narave in gradenj gozdnih prometnic.

Karta št.11: Cestno omrežje in površine potencialno najugodnejših načinov spravila

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

Področje GGE Ravnik spada v gozdno krajino. V GGE so strnjeni kompleksi gozdov in ni naselij, kmetijskih površin ali vodotokov, zato tudi nimamo opravka s posamičnim gozdnim drevjem ali skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Preglednica 52/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	5.120	58,05	3.350.358	53,79
Strošek poseka in spravila	1.417	16,07	1.053.596	16,92
Razlika	3.703	41,98	2.296.763	36,87

Preglednica 53/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	3.355.478	53,79	100,0
Stroški sečnje in spravila	1.055.013	16,91	31,4
Stroški gojenja in varstva gozdov	810.066	12,99	24,1
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	314.849	5,05	9,4
vzdrževanje gozdnih cest	307.500	4,93	9,2
vzdrževanje vlak	7.349	0,12	0,2
Stroški skupaj	2.179.928,3	34,95	65,0
Dohodek	1.175.549	18,85	35,0
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	337.222	5,41	10,0
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	96.862	1,55	2,9
Skupaj predvidene spodbude	434.085	6,96	12,9
Stroški - spodbude	1.745.843	27,99	52,0
Dohodek - (stroški+spodbude)	1.609.635	25,81	48,0

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo GGE, saj državni gozdovi predstavljajo kar 99,5 % gozdov. Pregled vrednosti lesa na kamionski cesti ter stroškov poseka in spravila lesa pa je prikazan posebej tudi za državne in zasebne gozdove. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega poseka, ki temelji na strukturi LZ in drevesne sestave, ter glede na pričakovano sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdnih lesnih sortimentov (Vir: ZGS, 2012).

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gozdnogojitvenih del, varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov in za nego habitatov prosto živečih živali ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Stroški sečnje in spravila temeljijo na normativih, ki so izračunani na osnovi naslednjih parametrov: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečna tarifa (ločeno na iglavce in listavce). Stroški dela (strošek delovne ure) za sečnjo in spravilo so določeni za vse gozdove na podlagi podatkov ZGS (Območni načrt 2011-2020). Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila pa 32,09 €/h in sta enaka za vsa lastništva.

Stroški gozdnogojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del, vrednosti dne in vrednosti materiala. Načrtovane delovne ure so izračunane iz načrtovanega obsega posameznih del ter povprečnega normativa za to delo, ločeno po sektorjih lastništva.

Za vsa lastništva je uporabljena dnina 134,03 €/delovni dan. Strošek delovne ure teh del je tako 16,75 €/h. To je 50 % stroška delovne ure gozdnega delavca z ročnim orodjem (15,72 €/h) in 50% stroška delovne ure sekača oziroma delavca z motorno žago (17,78 €/h) po kalkulacijskih osnovah ZGS (Območni načrt 2011-2020) za ceno gozdarskega dela za leto 2010.

Vse količine so preračunane na neto m³ gozdnih lesnih sortimentov. Pri izračunu neto količine (m³) gozdnih lesnih sortimentov sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m³ in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški varstvenih del vsebujejo tudi stroške varstva pred žuželkami. Pri teh smo upoštevali vse načrtovane ure za delo s kontrolnimi pastmi, kljub temu da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS. Pri tem je bil uporabljen normativ 2.6 ur za 1 enojno past na leto. Upoštevanji so tudi stroški za

feromone. Vsi ti stroški so subvencionirani, se pa v prihodnje pričakuje sprememba obstoječega monitoringa za spremljavo podlubnikov.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak so določeni na osnovi sedanjih kalkulativnih stroškov za te namene. Pri ekonomski presoji niso bile upoštevane novogradnje gozdnih prometnic. Za izračun stroškov vzdrževanja gozdnih cest se je upoštevala dolžina gozdnih cest in dejanski stroški vzdrževanja, ki so 750 €/km/leto (GGN GGO Ljubljana 2011-2020). Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak so izračunani na osnovi cene 0,5 €/ha/leto in površine gozdov odprtih za traktorsko spravilo.

Pri izračunu ekonomske presoje smo upoštevali tudi sofinanciranje del za obnovo gozdov po ujmah, obžetev mladja, ter varstvo mladja. Subvencionirana sredstva za ta dela izhajajo iz razpoložljivih sredstev v okviru programa razvoja podeželja Republike Slovenije (PRP), ki bodo bodo na voljo še do l. 2023. Predvidevamo, da se bo v tem času obnova po ujmah poškodovanih gozdov zaključila in da bodo v večjem deležu opravljena tudi najnujnejša varstvena dela in obžetev umetnih nasadov.

K prihodkom je prištet tudi prispevek za vzdrževanje gozdnih cest in sicer je upoštevano 31,5 % sofinanciranje.

Vrednost lesa na kamionski cesti (na neto m³) je 53,79 €/m³. Vsi stroški skupaj znašajo 35,00 €/neto m³ in predstavljajo 65,0 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Potrebe po sofinanciranju vlaganj v gozdove - predvidena proračunska sredstva znašajo 6.96 €/neto m³ in predstavljajo 12,9 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Skupni dohodek (dohodek in proračunska sredstva) pri gospodarjenju z gozdovi skupaj znaša 25,81 €/neto m³, kar predstavlja 48,0 % vrednosti lesa na kamionski cesti.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne RGR so združeni gozdovi odsekov glede na prevladujočo gozdno združbo v odseku, s sorazmerno enotnimi rastiščnimi razmerami ter razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij gozdov. Podlaga za oblikovanje RGR so vegetacijske karte in druga fitocenološka gradiva ter Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20), ki določa območja gozdov s posebnim namenom brez načrtovanega ukrepanja.

V GGE so izločeni trije RGR. RGR Smrekovi nasadi na rastiščih jelovij na karbonatih (10032), ki je bil izločen v preteklem GGN, smo glede na rastiščne razmere in zlasti glede na stanje in razvojne težnje sestojev, uvrstili v nov RGR Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi - 13312. Zaradi podobnih razlogov smo v omenjeni RGR uvrstili tudi posamezne odseke (27 odsekov v skupni površini 228,94 ha), ki so bili v preteklem GGN uvrščeni v RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi - 13112.

V GGE Ravnik so v tem GGN gozdovi iz kategorije večnamenskih gozdov uvrščeni v dva RGR, in sicer:

- RGR Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi – 13312.
- RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi - 13112.

V samostojni RGR Gozdovi s posebnim namenom - 60000 so uvrščeni gozdovi, ki spadajo v kategorijo "Gozdni rezervati" in so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Znotraj opredeljenih območij RGR se nahajajo trije habitatni tipi, ki so sestavni del posebnih varstvenih območij Natura 2000. Gre za dva gozdna habitatna tipa, in sicer jame, ki niso odprte za javnost in ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)) ter negozdni habitatni tip polnaravna suha travišna in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco-Brometalia*). Navedeni habitatni tipi se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju z namenom ohranjanja specifičnega življenjskega prostora oziroma ekosistema. Pri opredelitvi habitatnih tipov po RGR se bomo v nadaljevanju omejili le na gozdna habitatna tipa. Habitatni tip polnaravna suha travišna in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco-Brometalia*), z oznako HT-6210, se sicer pojavlja na manjših negozdnih površinah, znotraj območja Natura 2000 Krimsko hribovje - Menišija (SI3000256) na območju RGR Dinarsko jelovo-bukovi gozdovi - 13112 in RGR Degradirani dinarsko jelovo-bukovi gozdovi - 13312.

Preglednica 54/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njihovi deli

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Rastiščnogojitveni razred
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	SI3000232 Notranjski trikotnik	13112 - Dinarski jelovo-bukovi gozdovi
			60000 - Gozdovi s posebnim namenom
		SI3000256 Krimsko hribovje - Menišija	13312 - XZ
			13112 - Dinarski jelovo-bukovi gozdovi 60000 - Gozdovi s posebnim namenom
HT-8310	Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000232 Notranjski trikotnik	13312 - XZ
			13112 - Dinarski jelovo-bukovi gozdovi 60000 - Gozdovi s posebnim namenom
		SI3000256 Krimsko hribovje - Menišija	13312 - XZ
			13112 - Dinarski jelovo-bukovi gozdovi 60000 - Gozdovi s posebnim namenom

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik (2021-2030).

Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (omph., clem., hacq.) – 13112

RGR Dinarski jelovo – bukovi gozdovi obsega 58,4 % GGE oz. 891,78 ha gozdov. V ta RGR je vključenih 72 odsekov, njihova povprečna velikost je 12,39 ha. Površina gozdov se je zmanjšala za 228,94 ha zaradi priključitve 27, po ujmah močno poškodovanih, odsekov v RGR Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi.

Vsi gozdovi v RGR so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov. Vsi gozdovi v tem RGR so v državni lasti.

Gozdovi tega RGR se razprostirajo širom celotne površine GGE, razen tam, kjer je v preteklosti prevladovala umetno vnešena smreka - povečini v bližini železnice in avtoceste. V preteklosti pa so bili v ta RGR vključeni tudi odseki z umetno vneseno smreko na dobrih 200 hektarjih, predvsem tam kjer je bila razgradnja sestojev zaradi sušenja jelke prehitra, da bi se sestoji lahko naravno pomladili. Ti odseki so danes po napadu podlubnikov priključeni v RGR Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi. V preteklosti so bili gozdovi tega RGR zajelovljeni (leta 1927 je bilo v GGE 87 % jelke v LZ). Kasneje pa so jih spremljali problemi sušenja jelke in otežkočenega naravnega pomlajevanja ter vse pogostejše naravne ujme.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Vsi gozdovi RGR ležijo znotraj posebnih varstvenih območja Natura 2000 Notranjski trikotnik (SI3000232) in Krimsko hribovje - Menišija (SI3000256), ki se prekrivata z istoimenskima EPO območjema. Celotno območje RGR je opredeljeno tudi kot EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (ID 80000). Zaradi opredelitve navedenih varovanih območij imajo vsi gozdovi v RGR najmanj na 2. stopnji poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Skoraj na celotnem območju RGR je evidentiran gozdni habitatni tip ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion) (HT-91K0), izjema je območje odsekov 62A09B, 62A12C, 62A22D, 62A32A, 62A32B, 62A32, 62A36B in 62B03C. Na celotnem območju RGR je opredeljen habitatni tip jame, ki niso odprte za javnost (HT-8310).

Znotraj območja RGR so posamezna območja, ki so pomembna za ohranitev zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, kjer je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti poudarjena na 1. stopnji. Med njimi je ožja okolica evidentiranih aktivnih brlogov rjavega medveda, ki se nahajata v neposredni bližini kraških udornic, na območju odsekov 62A08F in 62D25C. Funkcija je na 1. stopnji poudarjena tudi na območjih in v ožji okolici štirih gozdnih jas oziroma vzdrževanih travnih površin ter v ožji okolici kali, ki se vzdržujejo z namenom izboljševanja prehrabnih oziroma življenjskih razmer protoživečih živalskih vrst. Številne jame in brezna, ki se nahajajo v območju RGR so življenjski prostor različnih vrst netopirjev ter drugih specializiranih in endemičnih vrst hroščev in mehkužcev. V gozdovih na območju RGR so tudi posamezni predeli z zimovališči in mirnimi conami jelenjadi, kjer je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti poudarjena na 2. stopnji (območje odsekov 62A36C, 62A36D, 62B02B, 62D28A, 62D28B).

Gozdovi, ki poraščajo jugovzhodni del RGR ležijo znotraj zavarovanega območja Notranjskega regijskega parka in imajo na 2. stopnji poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot. Funkcija varovanja naravnih vrednot je na 2. stopnji poudarjena tudi v gozdovih na ožjem območju evidentiranih jam in brezen, ki so razglašeni za naravne vrednote.

Na celotni površini RGR je zaradi karbonatne matične podlage in številnih podzemnih kraških jam ter brezen, hidrološka funkcija poudarjena na 2. stopnji.

Na manjših površinah znotraj RGR imajo gozdovi na 2. stopnji poudarjeno tudi funkcijo varovanja kulturne dediščine. Znotraj območja gozdov RGR sta evidentirani dve arheološki najdišči, in sicer Grčarevec - arheološko območje (EŠD 11.099) in Logatec - arheološko najdišče Brst (EŠD 25.720).

Prek območja RGR poteka več odsekov rekreativnih pohodnih in kolesarskih poti, v vzdolž katerih imajo gozdovi na 2. stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo (50 m na vsako stran). Gre za odseke poti: "Logaška kolesarska transferzala", "S kolesom skozi gozdove", "S kolesom na ribolov", "S kolesom v podzemelje" in odseka planinskih oziroma pohodnih poti "Laze-Gradišče" in "Gradišče-Zapečke".

V gozdovih znotraj območja RGR je evidentiranih 15 stojišč čebeljakov, v ožjem območju katerih je na 1. stopnji poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin. V ožji okolici krmišč, gozdnih jas oziroma vzdrževanih travnih površin ter kalov imajo gozdovi na 1. stopnji poudarjeno lovno-gospodarsko funkcijo. Zaradi dobrih rastišč opravljajo gozdovi tega RGR lesnoproizvodno funkcijo 1. stopnje poudarjenosti.

Rastiščnogojitveni razredi

Opredelitev vseh funkcij, ki so poudarjene v posameznih oddelkih oziroma odsekih uvrščenih v obravnavani RGR, je zapisana v tabeli E4 (opis gozda za odsek).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 55/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000232 Notranjski trikotnik
		SI3000256 Krmsko hribovje - Menišija
HT-8310	Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000232 Notranjski trikotnik
		SI3000256 Krmsko hribovje - Menišija

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik (2021-2030).

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Matična podlaga je karbonatna, deloma dolomitna, prekrivajo jo rjava pokarbonatna tla. V celoti prevladuje gozdni rastiščni tip Dinarsko jelovo bukovje z najmočnejše zastopano subasociacijo s peterolistno mlajo in s pomladansko torilnico. Tema na manjši površini sledi še oblika s srobotom. Poleg njih se v minimalnem obsegu pojavlja gozdni rastiščni tip Gorsko-zgornjegorsko javorje z brestom.

Preglednica 56/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
641	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	8,1	82,91	9,3
641	Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico	8,1	380,18	42,6
641	Dinarsko jelovo bukovjes peterolistno mlajo	8,1	425,86	47,8
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	10,9	2,83	0,3
	Skupaj	8,1	891,78	100,0

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 7,2 m³/ha/leto in trenutna izkoriščenost rastiščnega potenciala je 68,6 %.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Sestoji so skupinsko raznodobni.

Lesna zaloga in prirastek

LZ je 268,7 m³/ha. V njej zavzemajo iglavci 52,4 %, listavci pa 47,6 %. Največji delež LZ skupno je v V. debelinskem razredu (48,9 %) in to zaradi velikega deleža LZ iglavcev v V. debelinskem razredu. Kar 66,4 % iglavcev (jelka) ima premer nad 50 cm. Delež LZ pri iglavcih je višji od deleža pri listavcih v V. debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v prvih štirih debelinskih razredih.

Letni prirastek je 4,9 m³/ha, od tega je delež prirastka iglavcev 55,5 % in listavcev 44,5 %.

Preglednica 57/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	1,9	5,2	8,2	18,3	66,4	140,9	52,4	2,74	55,5
Listavci	3,8	13,2	23,2	30,2	29,6	127,8	47,6	2,20	44,5
Skupaj	2,8	9,0	15,4	23,9	48,9	268,7	100,0	4,94	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi je največ jelke (47,1 %), sledi ji bukev (36,1 %). Manjši delež imajo še plemeniti listavci (11,4 %) in še manjši smreka (5,0 %). Za vzorec je še drugih iglavcev (0,4 %; duglazija, macesen, rdeči bor).

Dejansko razmerje drevesnih vrst se je zelo približalo naravnemu. Zaradi poseka skoraj vse smreke, se je delež vseh drugih drevesnih vrst dvignil in razporedil v prid jelke in plemenitih listavcev, ki jih je zdaj glede na naravno stanje preveč. Ker pa je svoje naredil tudi žledolom, ki je močnejše poškodoval listavce, med njimi je prevladovala bukev, je le te v sestojih tega RGR trenutno premalo.

Razmerja med osnovnimi graditeljicami sestojev v jelovo bukovih gozdovih (je : bu : sm : pl.list) so na prvi pogled zelo primerna, a se zdaj pojavlja problem predvsem statične stabilnosti sestojev. Sestoji so po preteklih ujmah še vedno poškodovani, vrzelasti, statično nestabilni. Vso pozornost je tako potrebno nameniti odraslemu drevju, širjenju pomladitvenih jeder in odstranjevanju zrele jelke, zaključku obnove v zadovoljivo pomlajenih sestojih v obnovi. S primerno nego v mladovju se naj posebno pozornost nameni posameznemu pomladku jelke, plemenitih listavcev in tudi pomlajeni smreki, da se prepreči zabukovljenje sestojev.

Preglednica 58/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	13,3	126,5	0,0	0,0	1,1	97,1	0,1	30,6	0,0	0,0
	%	5,0	47,1	0,0	0,0	0,4	36,1	0,0	11,4	0,0	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	13,4	104,8	0,0	0,0	0,0	135,4	0,0	16,1	0,0	0,0
	%	5,0	39,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	6,0	0,0	0,0

Ohranjenost gozdov

Največ gozdov je ohranjenih in sicer 87,0 %. Spremenjenih je 4 % gozdov, močno spremenjenih 1,0 % gozdov in izmenjanih je 2 % gozdov. Ohranjenost se je izboljšala prav zaradi, sicer neželenega, napada podlubnikov v preteklem obdobju. Le ta je spremenil drevesno sestavo zadevnega RGR v prid listavcem.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Skoraj polovica vseh sestojev so sestoji v obnovi (47,1 %) in sledijo jim debeljaki (36,5 %). Le 9 % je drogovnjakov in 7,3 % je izločenih sestojev mladovij. Predvsem zaradi preteklih ujm ni več evidentiranih dvoslojnih sestojev, ki so v preteklem načrtu bili zastopani takoj za prevladujočimi sestoji v obnovi (27 %). Mladovij je v resnici več, kot je tudi razvidno iz deleža podmladka v ostalih razvojnih fazah (36,6 % površine RGR), vendar niso bili posebej izločeni kot samostojni sestoji zaradi premajhnih zaokroženih površin (manjše od 0,5 oz. 0,3 ha). Zato je delež sestojev v obnovi nekoliko večji tudi na račun teh jeder mladovij. Sestoji v obnovi so bili prevladujoča razvojna faza že v preteklem načrtu. Ker se je skoraj vso preteklo destletje izvajala sanacija gozdov po ujmah, se z nadaljevanjem obnov ni nadaljevalo v željenem obsegu, še manj pa se je obnov zaključevalo. Tudi za povišanje deleža sestojev v obnovi so krive pretekle ujme, ki so poškodovane debeljake in pretekle dvoslojne sestoje z vsaj 35 % deležem pomladka spremenile v sestoje v obnovi. Delež pomladka v sestojih v obnovi je 53,5 % in le ta ima na 52,9 % bogato zasnovno, na 41,3 % površine dobro in na 5,8 % pomanjkljivo sestojno zasnovno. V pomladku s kar 73,8 % prevladuje bukev, 14,0 % je delež plemenitih listavcev (v večini gorski javor), 8,1 % je smreke in 2,3 % jelke. Manj kot 1 % je še drugih trdih in mehkih listavcev. Sestoji v obnovi so v večini pomanjkljivo negovani (77,4 %), 15,5 % teh sestojev je negovanih in 7,1 % je nenegovanih. Še vedno ostaja problem objedenost pomladka. Smreka se slabo pomlajuje, jelka, g. javor in g. brest so skoraj v celoti objedeni in zato se v večini primerov pojavlja skoraj čisto bukovo mladje, kar dolgoročno vodi v zabukovljenje sestojev.

Ujme so tudi glavni razlog za povišanje deleža debeljakov, saj so pretekli dvoslojni sestoji po žledolomu, ki je najmočnejše poškodoval ravno listavce v fazi drogovnjakov, zdaj debeljaki z vrzelastim sklepom in nezadostnim deležem pomladka. Kar 56,9 % debeljakov ima rahel sklep in 35,5 % vrzelast do pretrgan sklep. V večini (82,4 %) so debeljaki pomanjkljivo negovani, 12,7 % je nenegovanih in le 4,9 % negovanih.

Zaradi preteklih ujm se je znižal tudi delež drogovnjakov, ki jih je le 9 % in še ti so pomanjkljivo negovani (56,3 %), nenegovani (42,4 %) in 1,3 % smrekovih drogovnjakov je še nesanimiranih po ujmah.

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 59/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	65,80	18,6	53,3	28,1	0,0	27,8	52,1	20,1	0,0	51,9	13,5	17,2	17,4
Drogovnjak	79,89	21,0	31,4	40,3	7,3	0,0	56,3	42,4	1,3	0,0	37,8	17,2	45,0
Debeljak	325,72					4,9	82,4	12,7	0,0	0,0	7,8	56,9	35,3
Sestoj v obnovi	420,37					15,5	77,4	7,1	0,0				
Skupaj	891,78												

Kakovost drevja

Ocena kakovosti drevja se je ugotavljala na SVP in sicer pri drevju debelejšem od 30 cm. Tako pri iglavcih kot pri listavcih prevladuje dober kakovostni razred, v katerem je 57,2 % drevja (v prvem segmentu drevesa je les kakovosti ŽII, v drugem pa ŽIII ali P). Prav dobre kakovosti je 30,2 % drevja in odlične le 2,7 %. Pri iglavcih je najboljše kakovosti jelka, pri listavcih pa plemeniti listavci oz. gorski javor. Zadovoljive oz. slabe kakovosti je 9,9 % gozdnega drevja.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	37	2,7	21,6	56,8	18,9	0,0
Jelka	256	2,0	38,3	56,6	3,1	0,0
Bukev	301	1,7	23,6	57,7	16,3	0,7
Pl. lst.	122	6,6	32,0	57,3	4,1	0,0
Skupaj iglavci	293	2,0	36,2	56,7	5,1	0,0
Skupaj listavci	423	3,1	26,0	57,6	12,8	0,5
Skupaj	716	2,7	30,2	57,2	9,6	0,3

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na SVP. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Če ne upoštevamo poškodovanosti zaradi ujm, so bile hujše poškodbe opažene pri 13,4 % dreves. Največji je delež poškodb debla in korenčnika s 7,7 %, poškodovanost vej znaša 5,5 %. Osutost vej je 0,2 %.

Poškodovanost zaradi ujm je opažena pri 2,4 % dreves. Malo poškodovanih dreves na SVP ni bilo evidentiranih, srednje poškodovanih je 0,5 % dreves in močno 0,7 % dreves.

Iglavci in listavci so oboji približno enako poškodovani. In poškodovanost skupaj za obe obliki poškodovanost, za iglavce ter listavce, je 14,6 %. Najmočneje poškodovani so drugi trdi listavci, katerih veje so poškodovane na 50 % in 50 % njih je srednje poškodovanih po ujamh. Zaradi nizkega deleža teh dreves, njihova močnejša poškodovanost na skupno nima bistvenega vpliva.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Gozdove tega RGR je v letu 2014 najprej močno prizadel žledolom, ki je sorazmerno glede na zastopanost v LZ, približno enako prizadel iglavce kot listavce. Nato so v letih 2015 in 2016 smreko v teh gozdovih napadli podlubniki in bili vzrok za sanitarni posek skoraj 75 % smreke tudi v teh gozdovih. Danes so v tem RGR bolj ali manj poškodovani gozdovi, ki se kažejo kot močno preredčeni sestoji in v katerih se ponekod vsaj deloma pojavlja naraven podmladek (prisoten že tudi pred ujmami). To so sestoji z dokaj dobro ohranjeno sestojno mikroklimo, kjer naravna obnova, ob predpogoju uskladitve razmerja z rastlinojedo divjadjo, ni problematična. V manjšem obsegu (osrednji, vzhodni del GGE) so v RGR ostali sorazmerno dobro ohranjeni sestoji (predvsem debeljaki in sestoji v obnovi), ki še kažejo podobo gozdov tega RGR pred letom 2014.

Realizacija najvišjega možnega poseka za 8,0 % presega načrtovan posek določen v spremembi načrta I. 2017. Načrtovani posek iglavcev je prekoračen za 11,9 % in posek listavcev dosega 95,9 % načrtovanega poseka. V kolikor ne bi bilo narejene spremembe načrta, bi bil posek po načrtu iz I.2011 prekoračen za 76,1 %. Realizacija poseka iglavcev bi bila 207,4 % in listavcev 114,3 %. Vzrok višine poseka iglavcev je gradacija podlubnikov.

Rastiščnogojitveni razredi

Gojitvena in varstvena dela so se izvajala po osnovnem načrtu do konca leta 2013, nato pa je žledolom in kasneje napad podlubnikov spremenil usmeritve, načrtovane ukrepe in tudi cilje RGR. Vsa energija, delo in sredstva so bila usmerjena v sanacijo najmočneje poškodovanih sestojev v GGE in tu so prevladovali po podlubnikih napadeni smrekovi sestoji. Realizacija vseh gojitvenih del je bila nizka. Edino delo, ki je preseglo načrtovano, je bilo postavitve zaščitnih ograj. Postavljenih je bilo 8 novih ograj v skupni dolžini 4.114 m in vzdrževalo se je 7 že postavljenih ograj v skupni dolžini 2.750 m. Odstranjene so bile 3 ograje v dolžini 1.130 m.

Postavljenih je bilo 23 lovnih pasti, ki so se redno vzdrževale in čistile.

Preglednica 60/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupno GGE =Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	99,90	18,33	18,35
Priprava tal	ha	29,89	6,76	22,62
Sadnja	ha	32,39	7,22	22,29
Obžetev	ha	110,42	23,51	21,29
Nega mladja	ha	29,13	13,10	44,97
Nega gošče	ha	38,06	20,01	52,57
Nega letvenjaka	ha	18,97	9,67	50,98
Nega drogovnjaka	ha	4,80		0,00
Zaščita s premazom	ha	47,45	19,66	41,43
Zaščita z ograjo in vzdrževanje ograj	m	5.620,00	6.864,00	122,14
Odtranjevanje zaščitnih ograj	m		1.130	
Odstranjevanje vzpenjalk	ha		1,70	
Vzdrževanje travinj	ha	3,07	1,49	58,53
Izdelava kolov	kos		225,0	
Zaščita s količenjem	kos		75,0	
Vzdrževanje gnezdnic	dni	37,00		

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov RGR Dinarski jelovo-bukovi gozdovi je za 228,94 ha manjša kot pred desetletjem. Zaradi žledoloma in kasneje gradacije podlubnikov, ki je močno poškodovala sestoje smreke, smo v tem GGN najmočneje poškodovane odseke priključili k RGR Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi. RGR se je zmanjšal za površino 25 odsekov in sicer: 62A06A, 62A07E, A62A10B, C, D, A62A12D, A62A15D, A62A17B,C, D, E, A62A19C, A62A22E, A62A23B,C,D, A62A27A,B,C,D, A62A31A,B,C,D, A62D30B.

Prevladujejo skupinsko raznodobni, večinoma dokaj enomerni sestoji jelke, s posamezno do sestojno primesjo buke ter posamezno do skupinsko primesjo gorskega javorja in zdaj le še posamezno smreko. V zgornjem sloju prevladuje jelka in pod njo bukev s posamično primesjo gorskega javorja. Jelka pogosto kaže znake sušenja in listavci poškodbe po žledu. Veliko je sestojev z rahlim sklepom in sestojev v obnovi s komaj zadostnim deležom pomladka, v katerem močno prevladuje bukev. Drogovnjaki so v velikem deležu poškodovani po žledu, v njih prevladuje bukev in za okrevanje bodo potrebovali čas. Dvoslojni sestoji, ki so v preteklem načrtu bili evidentirani na skoraj 30 % površine RGR so danes razporejeni v zgoraj opisane sestoje. Prešli so predvsem v poškodovane, vrzelaste debeljake in sestoje v obnovi.

Zmanjšala sta se tako prirastek kot LZ. LZ za 77,0 m³/ha in prirastek za kar 3,0 m³/ha/leto. V preteklih 10 letih je bilo letno posekanih 8,0 m³/ha drevja, od tega 66,3 % iglavcev in 33,7 % listavcev.

Preglednica 61/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2001 do 2021

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	1.144,7	237,0	101,0	338,0	3,0	3,0	6,0	5,4	0,8	6,2
2001	1.152,1	214,9	113,4	328,3	3,5	3,1	6,6	4,2	1,3	5,5
2011	1.120,7	212,3	133,4	345,7	4,2	3,7	7,9	5,3	2,7	8,0
2021	891,78	140,9	127,8	268,7	2,74	2,20	4,94	3,57	3,03	6,60

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Rastiščnogojitveni razredi

Velika sprememba so je zgodila pri smreki, katere delež se je v zadnjem desetletju zmanjšal iz 20,7 % na 5,0 % in je dosegel njeno naravno stanje. Zaradi padca deleža smreke je zdaj večji delež jelke za 6,4 % in je višji od naravnega stanja. Delež bukve je višji za 6,9 %, a je še vedno prenizek. Delež plemenitih listavcev (gorski javor) z dvigom za 2 % še močneje presega modelno stanje.

Razmerja med osnovnimi graditeljicami sestojev v jelovo bukovih gozdovih (je : bu : sm : pl.list) so, če bi gledali le numerične podatke, zelo primerna. Vendar to navidezno ustreznost kvarijo resnični sestoji v naravi. V njih je preveč stare, sušeče jelke in bukev je v velikem deležu v fazi drogovnjaka, ki še vedno kaže znake poškodb po preteklih ujmah in so statično nestabilni. Pomlajevanje bukve je relativno močno, oz. je pomlajevanje ostalih drevesnih vrst zelo skromno ali pa ovirano zaradi objedanja.

Večina smreke, ki je še ostala v RGR je umetno vnešena v te sestoje v obliki monokultur, kar pomeni, da gre za labilne sestoje.

Tudi v prihodnje je pričakovati povečanje deleža bukve, kar vodi v zabukovljenje sestojev in nove izzive za strokovno delo v teh sestojih.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1991	19,0	50,0	/	/	/	22,0	/	8,0	<1	<1
2001	21,0	44,0	/	/	/	26,0	/	9,0	<1	<1
2011	20,7	40,7	/	/	/	29,2	/	9,4	<1	<1
2021	5,0	47,1	0,0	0,0	0,4	36,1	0,0	11,4	0,0	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Primerjava razmerja med koregiranim dejanskim in modelnim deležem razvojnih faz je kaže na neuskajenost. Premalo je mladovij in drogovnjakov in preveč je sestojev v obnovi kot tudi debeljakov, ki pa so med vsemi razvojnimi fazami še najbližje, skoraj enaki modelni površini.

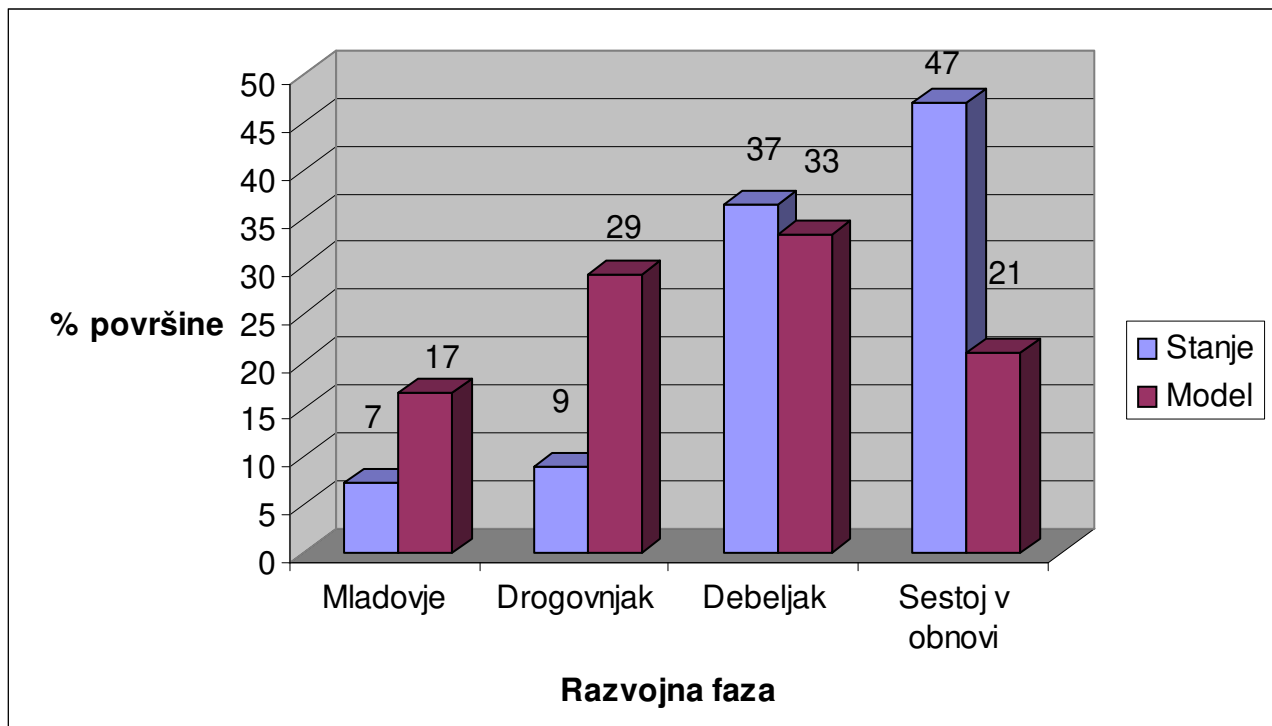
Zaradi spremembe RGR in priključitve 25 (v večini smrekovi nasadi) odsekov k RGR Degradirani dinarsko jelovo-bukovi sestoji, absolutnih primerjav s stanjem pred desetimi leti ne moremo delati. Je pa trenutno dejansko stanje v obeh gospodarskih RGR rezultat preteklih ujm.

V tem RGR delež mladovij dosega 44 %, drogovnjaki pa 31 % modelne vrednosti. Sestojev v obnovi je več kot še enkrat oz. za kar 126 % preveč in za 10 % je preveč debeljakov.

Stanje jasno nakazuje prihodnje usmeritve v nego in varstvo mladih in novo nastajajočih sestojev.

Preglednica 62/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	65,80	7,4	7,4	20	16,7	148,63	-56
Drogovnjak	79,89	9,0	9,0	35	29,2	260,10	-69
Debeljak	325,72	36,5	36,5	40	33,3	297,26	10
Sestoj v obnovi	420,37	47,1	47,1	25	20,8	185,79	126
Skupaj	891,78	100,0	100,00	120	100	891,78	

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Možni posek presega prirastek in zato je dejanska LZ nad ciljno LZ. To ne pomeni, da so sestoji tega RGR tako kvalitetni in vrednostno donosni, temveč pomeni, da se bo z načrtovanim posekom predvsem nadaljevala obnova številnih sestojev, v katerih je mladje po zasnovi, negovanosti in starosti primerno za sprostitve v večja jedra mladovij. Ne glede na razmere v GGE, se ne bo varčevalo z LZ in v sestojih zadrževalo odraslo drevje, s ciljem, da bi imeli ugodnejše razmerje razvojnih faz.

So pa v tem RGR ostali tudi najboljši sestoji, katerih vrednostni donos je potrebno izkoristiti.

Gozdnogojitveni cilj

Kratkoročni gozdnogojitveni cilj v teh gozdovih je v čim večji možni meri ohranjen obstoječi gozd in kjer že poteka obnova je cilj obnove v večini po naravni poti, kjer pa je ta onemogočena, tudi s sadnjo obnovljen gozd, s čim bolj pestro in naravno drevesno sestavo in tudi s smreko v sprejemljivem deležu in predvsem v funkciji predkulture.

Gozdnogojitveni cilj je malopovršinsko in skupinsko raznodobni sestoji smreke (7 %), jelke (46 %) in bukve (37 %), s posamično do skupinsko primesjo plemenitih listavcev – predvsem gorskega javorja (11 %) in ostalimi tridimi oz. mehki listavci, katerih delež bo še vedno manjši od 1 %.

Ciljna LZ je 252,0 m³/ha (iglavci 133,0 m³/ha, listavci 120,0 m³/ha).

Končna LZ v debeljakih je 670 m³/ha.

Ciljno razmerje razvojnih faz je: mladovja 10 %, drogovnjaki 23 %, debeljaki 27 %, sestoji v obnovi 27 %, dvoslojni sestoji 13 %.

Ciljna kakovost sortimentov je pri iglavcih in listavcih prav dobra.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 120 let.

Pomladitvena doba: 25 let.

Usmeritve za naravno obnovo

Debeljakov ne bomo uvajali v obnovo, saj so vrzelasti in presvetljeni, deloma pomlajeni jelovo bukovi sestoji že uvrščeni v razvojno fazo sestojev v obnovi in je tudi zato ta razvojna faza najmočneje zastopana v RGR.

Nadaljevala se bo naravna obnova v teh sestojih, vitalne jelovo bukove debeljake pa bomo čim bolj ohranjali v zdajšnji podobi. V zrelih in močneje poškodovanih sestojih se izvede priprava sestoja za naravno obnovo (32,56 ha).

Tudi v sestojih v obnovi se bo nadaljevanje obnove (intenziteta sečenj) prilagajalo naravnemu podmladku in bo omejeno na širjenje in združevanje pomladitvenih jeder, torej bo zelo postopno in previdno. Vitalne dele – skupine debeljakov pri tem ohranjamo, še posebej če so zanimivi kot semenski potencial.

Ker nam mladovij primanjkuje, bomo ta proces pospešili z negovanjem in tudi širjenjema ter združevanjem pomladitvenih jeder. Nega pomladitvenih jeder bo, ker je pomladek velikokrat skromen, omejena bolj na čiščenje, ne pa toliko na uravnavanje zmesi in rahljanje. Pri tem je pomembno, da odstranimo le tista grmovja in zeli, ki neposredno ogrožajo razvoj mladja. Ostali grmovni sloj ohranjamo kot predkulturo oz. zaščito mladja. Pomembno je, da upoštevamo ves naravni pomladek. Pri negi zaradi čim večje mešanosti vključujemo v nov sestoj vse drevesne vrste. V nekaterih sestojih v obnovi je bukovo mladje zelo gosto – tu naj se izvaja tudi ukrep nege rahljanje, da se že na začetku krepí stojnost in kakovost.

Zadržano nadaljevanje obnove (30 % LZ) naj poteka na 51 % površine sestojev, v katerih se je zaradi hitrih presvetlitev razvil redke pomladek pomanjkljive sestojne zasnove, z močno razraslo grmovno in zeliščno plastjo in kjer še ni pomlajena dovolj velika površina sestoja in je za razvoj pomladka še potreben odrasel sestoj zaradi indirektna nege.

Pospešeno nadaljevanje obnove (nad 50% LZ) naj poteka na 26 % površine sestojev v obnovi, v katerih je pomladek v razvojni fazi gošče in letvenjaka Ta za svoj razvoj potrebuje več svetlobe, negovalni učinek odraslega sestoja pa ni več potreben. Posek naj bo usmerjen bolj na iglavce, kjer vrednosti prirastek pada (prestara jelka).

Na 16 % površine sestojev v obnovi naj se z obnovo zaključi in nadalje skrbi za uspešen razvoj mladovja.

V najbolj poškodovanih sestojih v obnovi, kjer še ni zadostnega deleža pomladka in ga pred razraščanjem grmovnega in zeliščnega sloja ščitijo posamamezni odrasli listavci in jelka, se naj izvaja le sanitarni posek (6 % sestojev v obnovi).

Dopolnilno sadnjo bomo izvajali v presvetljenih drogovnjakih, ki so delno že umetno pomlajeni, razvoj naravnega mladja pa onemogoča zeliščni in grmovni sloj. Po izvedeni pripravi tal za spolnitev, se naj dopolnilna sadnja izvede na 28,50 ha. Kot predkultura za pomoč razvoju naravnega mladja se bo dopolnilno sadilo smreko.

Sadili bomo listavce, predvsem bukev. Sadike bukve označimo z markirnim količkom. Predvsem v smislu »predkulture« se bo sadila tudi smreka.

Usmeritve za nego

Obseg del je prioritarno usmerjen na nego novih-umetno osnovanih mladovij. Ker so vsi ti nasadi v fazi mladja, je zanje načrtovana redna obžetev, katere ponovitev je odvisna od starosti in razvoja mladja (od 3 do 5 krat).

V mladovju, kjer obžetev ni več potrebna se bo izvajala nega mladja, gošče in letvenjaka, ter drogovnjaka z uravnavanjem razmerja drevesnih vrst v smislu večje mešanosti, krepitev stojnosti – stabilnosti sestojev z zgodnjimi in zmernimi redčenji v letvenjakih in ustvarjanjem mešanih sestojev. V intervalih od 3 do 5 let je potrebno odstranjevanje leske.

Pomembna usmeritev je, da se negovalna dela (njihov obseg) ne sme opuščati, ampak jih je potrebno racionalizirati v smislu zmernega – le najnujnejšega ukrepanja v vseh mladostnih fazah: obžetev izvajamo le, če je res potrebna in še to le s sproščanjem vrhov (pri tem opravilu pomagamo tudi kvalitetnim naravno vraslim osebkom), pri čiščenju prisekujemo lesko le toliko, kolikor konkurira mladovju, uravnavanje zmesi združimo z rahljanjem, v novonastajajoči sestoj gremo (razen obžetve in zaščite) z negovalnimi deli le enkrat, izjemoma dvakrat v ureditvenem obdobju, sadike ščitimo le, če je to res potrebno.

V naslednjih desetletjih je potrebno z nego pomagati tudi razvoju naravnega mladovja, če hočemo dobiti kvalitetne sestoje. Že sedaj je potrebno negovati jedra mladja v sestojih v obnovi, pa čeprav bodo ukrepanja skromna in največkrat omejena zgolj na posek leske in motečih, nekvalitetnih silakov ter morebiti delni obžetvi, spolpolnitvi ali posamezni individualni zaščiti. Ta dela zahtevajo veliko znanja, kreativnosti in sodelovanja revirnega gozdarja z izvajalci del.

Na 52,5 % površine drogovnjakov, ki so ostali poškodovani po ujmah in imajo vrzelast sklep in slabo sestojno zasnovo se bo izvajal le sanitarni posek.

Na 46,7 % drogovnjakov se bodo izvajala izbiralna redčenja z močnejšim posekom iglavcev (38 %) in šibkejšim listavcev (22 %). Cilj je krepitev statične stabilnosti in kakovosti sestojev ter ohranitev, lahko tudi povečanje deleža g. javorja (njegov delež se lahko poveča tudi na 20 %). S pravilnimi redčenji lahko vzgojimo kvalitetne bukove sestoje z dobršnim deležem kvalitetnega g. javorja.

Manjšo površino drogovnjakov pustimo brez ukrepanja, tudi za spremljavo in primerjavo med sestoji v katerih se intenzivno gospodari in tistimi, ki so povsem prepuščeni naravnemu razvoju.

Na dobri tretjini, po ujmah poškodovanih, vrzelastih debeljakah se bo izvajal samo sanitarni posek, mestoma tudi brez ukrepanja.

V ohranjenih debeljakah se gospodari normalno, a z nižjimi intenzitetami. Kjer se redčenja pokažejo za potrebna se omeji na šibka izbiralna redčenja.

Debeljake, ki jih ne bomo uvajali v obnovo, pustimo čim bolj pri miru. Kjer se redčenja pokažejo za potrebna se omejimo na šibka izbiralna redčenja.

Usmeritve za varstvo gozdov

Sadike smreke naj se zaščiti s premazom, bukev in druge drevesne vrste pa s količki ali tulci.

Ker še vedno obstaja nevarnost namnožitve podlubnikov, tudi v sosednjih GGE z večjim deležem smreke, je nujen nadzor gostote smrekovih in jelovih podlubnikov. Varstvo pred žuželkami naj se spostavlja s postavitvijo in vzdrževanjem kontrolnih pasti.

Za zagotavljanje varstva gozdov se naj dosledno izvaja gozdni red in redna kontrola gostote populacij podlubnikov v predelih z večjim deležem smreke. V primeru gradacije naj se pravočasno ukrepa in sprotno pospravljajo lubadarke. Po ujmah je potrebno močno poškodovano drevje čimprej odstraniti iz gozda. Pri preostalem drevju, ki je ostalo v gozdu, je treba spremljati zdravstveno stanje in ob morebitnem prekomernem pojavu kake bolezni ali škodljivca pravočasno in primerno ukrepati.

Redno se bo vzdrževalo 6, v RGR že postavljenih zaščitnih ograj in 2 ograji se bo iz gozda odstranilo.

Usmeritve za funkcije gozdov

Z gozdovi naj se gospodari v skladu z usmeritvami za krepitev funkcij gozdov, ki so poudarjene v tem RGR.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Delež jelke in plemenitih listavcev se je zaradi izpada smreke povišal in jelko bomo kot osnovno graditeljico sestojev na teh rastiščih skušali ohraniti v čim večjem obsegu, posebno v mladem gozdu. To velja tudi za plemenite listavce. Vloga bukve, kot osnovne graditeljice teh sestojev, je po ujmah še močnejša in ker je bukev tudi v pomlajevanju konkurenčno najmočnejša vrsta, lahko v prihodnje pričakujemo zabukovljenje sestojev. To dolgoročno ni najboljša, ker GGE leži na območju interferenčne klime in je nevarnost mokrega snega in žledu zelo velika, čisti bukovi sestoji – sploh pa nenegovani, so na te pojave zelo občutljivi. Zato je pomembno, da ustvarjamo čim bolj mešane sestoje, z vključevanjem vseh drevesnih vrst, tudi smreke.

Ukrepi

Najvišji možni posek za RGR znaša 58.861 m³. To pomeni 24,6 % skupne LZ oziroma kar 133,6 % prirastka.

Iglavci bodo predstavljali 54 % možnega poseka, listavci pa 46 %. Največji delež možnega poseka v RGR bo predstavljala pomladitvena sečnja (74,1 %). Izbiralnih redčenj bo za 19,9 % vseh sečenj in 6,0 % je predvidenega sanitarnega poseka.

Rastiščnogojitveni razredi

Redčenja se načrtuje v 46 % drogovnjakov in v 69 % debeljakov. Na 31 % debeljakov, ki so poškodovani, a nepomlajeni, se načrtuje le sanitarni posek.

Na 51 % sestojev v obnovi se obnovo nadaljuje zadržano, na 26 % pospešeno in na 16 % se naj obnovo zaključí. Na 6 % močnejše poškodovanih, slabo pomlajenih sestojih v obnovi, se načrtuje le sanitarni posek.

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 63/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	52,4	47,6	100,0
- ciljno %	52,6	47,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	140,9	127,8	268,7
- ciljna (m ³ /ha)	132,6	119,6	252,2
Prirastek (m ³ /ha)	2,74	2,20	4,94
Možni posek (m ³ /ha)	35,7	30,2	66,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,57	3,03	6,60
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,4	23,7	24,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	130,4	137,6	133,6
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	6.883	22.656	0	0	0	2.323	31.862	25,4	130,3
	%	21,6	71,1	0,0	0,0	0,0	7,3	100,0		
Listavci	m ³	4.811	20.979	0	0	0	1.209	26.999	23,7	137,7
	%	17,8	77,7	0,0	0,0	0,0	4,5	100,0		
Skupaj	m³	11.694	43.635	0	0	0	3.532	58.861	24,6	133,6
	%	19,9	74,1	0,0	0,0	0,0	6,0	100,0		

Načrtovana je priprava sestojev za naravno obnovo na površini 27,83 ha. Priprava tal in sadnja sta načrtovani na 6,62 ha na po ujmah ogolelih površinah. Za umetno osnovana jedra mladovij je načrtovana ustrežna zaščita, redna obžetev s povprečno 4x ponovitvijo in nega novo osnovanega mladja. Načrtovana je tudi nega gošče in 1. ter 2. redčenja v že obstoječih jedrih mladovij. Vzdrževalo se bo 6 ograj za zaščito mladja v skupni dolžini 2.850 m. V odseku 62B02B in 62A08A se bosta odstranili ograji za zaščito mladja v skupni dolžini 900 m.

Preglednica 65/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	27,83	27,83
Priprava tal	ha	6,62	6,62
Sadnja	ha	6,62	6,62
Obžetev	ha	16,37	70,69
Nega mladja	ha	29,59	32,86
Nega gošče	ha	22,04	22,04
Nega letvenjaka	ha	16,33	17,44
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,80	4,80
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.750,00	6.600,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,44	4,40
Vzdrževanje vodnih površin	dni	27,50	275,00

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi - 13312

RGR Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi obsega s 608,18 ha GGE (39,8,8 %) površine gozdov v GGE. V ta RGR je uvrščenih 74 odsekov s povprečno površino 8,22 ha.

Po oblikah lastništva prevladujejo državni gozdovi, zasebnih gozdov je le 8,06 ha. Vse do leta 2015 je bilo s smreko posajeno približno 600 ha oz. blizu 40 % površine GGE. In v teh sestojih je bila v preteklem obdobju, v prvih letih po žledolomu l.2014, ki mu je sledil močan napad podlubnikov, posekana praktično vsa smreka.

Gozdove tega RGR, po preteklem desetletju, zdaj sestavljajo predvsem redki preostali listavci (prevladujoča bukev in gorski javor), nekaj jelke in preostale posamezne smreke in kot rezultat sanacije ujim so v RGR tudi velike površine umetnih nasadov bukve in smreke.

Večina odsekov tega RGR leži ob železniški progi oz. zahodnem delu, del pa tudi v notranjosti GGE.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na območju RGR sta opredeljeni obe posebni varstveni območja Natura 2000, ki se prekrivata z istoimenskima EPO območjema. Poleg EPO Krimsko hribovje - Menišija (ID 31200) in EPO Notranjski trikotnik (ID 31300) je celotno območje RGR opredeljeno kot EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (ID 80000). Na območju RGR je v vplivnem območju vhoda v Najdeno jamo, v delu odseka 62A34D, opredeljeno tudi EPO Najdena jama (ID 30103). Na obravnavanih varovanih območjih imajo gozdovi najmanj na 2. stopnji poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na manjšem delu območja RGR, območje odsekov 62A17B, 62A17C, 62A17D, 62A17E, 62A19C, 62A23B, 62A27A, 62A27B, 62A27D, 62A31A, 62A31B, 62A31C in 62A31D, je evidentiran gozdni habitatni tip ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion) (HT-91K0)). Skoraj na celotnem območju RGR je sicer opredeljen habitatni tip jame, ki niso odprte za javnost (HT-8310). Izjema je predel RGR vzdolž vzhodnega dela avtoceste, v pasu med avtocesto in železnico.

Znotraj območja RGR so tudi posamezna območja, ki so pomembna za ohranitev zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, kjer je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti poudarjena na 1. stopnji. Jame in brezna so življenjski prostor številnih vrst netopirjev ter drugih specializiranih in endemičnih vrst hroščev in mehkužcev. V Najdeni jami je bila ugotovljena tudi prisotnost človeške ribice (*Proteus anguinus*). Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na 1. stopnji poudarjena tudi na zavarovanem območju jelke na Ravniku (v delu odseka 62A19C), ki je razglašena za naravni spomenik - Jelka na Ravniku in v okolici prehodov za rjavega medveda prek avtoceste in železnice ter v okolici urejenih kalov. V gozdovih na območju RGR so tudi posamezni predeli z zimovališči in mirnimi conami jelenjadi, kjer je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti poudarjena na 2. stopnji (območje odsekov 62A12D, 62A17C, 62A23F, 62A23D).

Na zavarovanem območju jelke na Ravniku, s statusom naravnega spomenika, ki je razglašena tudi za naravno vrednoto Ravnik - jelka (NV 3664), ima gozd na 1. stopnji poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot. Le ta je na 1. stopnji poudarjena tudi na ožjem območju Najdene jame, ki je prav tako razglašena za naravno vrednoto (NV 40259). V gozdovi na ožjem območju drugih jam in brez, ki so prav tako razglašeni za naravne vrednote, je funkcija varovanja naravnih vrednot poudarjena na 2. stopnji. Na skrajnem jugovzhodnem delu RGR je evidentirano zavarovano območje Notranjski regijski park. Na celotnem območju regijskega parka imajo gozdovi na 2. stopnji poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot.

Zaradi karbonatne matične podlage in številnih podzemnih kraških jam ter brez je na celotni površini RGR hidrološka funkcija poudarjena na 2. stopnji.

Na ožjem vplivnem območju vhoda v Najdeno jamo je evidentirano arheološko najdišče Jakovica - Skednena jama - severni vhod (EŠD 23.120), kjer imajo gozdovi na 2. stopnji poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine.

Prek območja RGR poteka tudi več rekreativnih pohodnih in kolesarskih poti, in sicer del logaške kolesarske transferzale, odseki kolesarskih poti "S kolesom skozi gozdove", "S kolesom na ribolov", "S kolesom v podzemelj" in odseka planinskih oziroma pohodnih poti "Laze-Gradišče" in "Gradišče-Zapečke". V ožjem vplivnem območju le teh (50 m na vsako stran) imajo gozdovi na 2. stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo.

V gozdovih znotraj območja RGR so evidentirana štiri stojišča čebelnjakov, in sicer dve na območju odseka 62B01A in po eno stojišče na območju odsekov 62D30D in 62D30A, v ožjem območju katerih je na 1. stopnji

poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin. V ožji okolici kalov (območje odsekov 62B01A, 62D30B, 62D30C) in krmišč (v odseku 62B04A) imajo gozdovi na 1. stopnji poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo.

V preteklem GGN so bili gozdovi zadevnega RGR uvrščeni v RGR Smrekovi nasadi na rastiščih jelovij na karbonatih in so imeli zaradi visoke produktivne sposobnosti na 1. stopnji poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo. Ker je bil večji del sestojev v območju RGR močnejše poškodovan v žledu leta 2014 in kasneje zaradi napada podlubnikov, dolgoročno le teh ne bo mogoče izkoristiti oziroma bo obseg možne sečnje v sestojih zelo zmanjšan, v delu najbolj poškodovanih sestojev pa sečnja niti ne bo mogoča. Zaradi navedenega je v pretežnem delu gozdov predmetnega RGR lesnoproizvodna funkcija poudarjena na 3. stopnji. Gozd na ožjem zavarovanem območju jelke na Ravniku, ki je razglašena za naravni spomenik, je prepuščeno naravnemu razvoju.

Opredelitev vseh funkcij, ki so poudarjene v posameznih oddelkih oziroma odsekih uvrščenih v obravnavani RGR, je zapisana v tabeli E4 (opis gozda za odsek).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 66/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000256 Krimsko hribovje - Menišija
HT-8310	Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000232 Notranjski trikotnik
		SI3000256 Krimsko hribovje - Menišija

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik (2021-2030).

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Matična podlaga je karbonatna, deloma dolomitna, prekrivajo jo rjava pokarbonatna tla. V celoti prevladuje gozdni rastiščni tip Dinarsko jelovo bukovje z najmočnejše zastopano subasociacijo s srobotom, kateri sledita še obliki s peterolistno mlajo in pomladansko torilnico.

Preglednica 67/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
641	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom		328,74	54,1
641	Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico		87,26	14,3
641	Dinarsko jelovo bukovjes peterolistno mlajo		192,18	31,6
	Skupaj	8,1	608,18	100,0

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 7,6 m³/ha/leto in trenutna izkoriščenost rastiščnega potenciala je 37,9 %.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Velikopovršinski sesoji, ki ga v podobnih deležih sestavljajo:

- po ujmah nastali nasadi mladja bukve in smreke;
- presvetljeni enodobni drogovnjaki bukve s posamičnim gorskim javorjem;
- presevetljeni raznodobni debeljaki s prevladujočo bukvijo in primesjo posameznega gorskega javorja, jelke in posamezne preostale smreke;
- manjši del nenegovanih raznodobnih sestojev v obnovi.

Lesna zaloga in prirastek

LZ je 120,5 m³/ha. V njej zavzemajo listavci 60,7 % in iglavci 39,3 %. Največji, skoraj 2/3 delež LZ pri iglavcih je v V. debelinskem razredu, sledi IV. in nato še III., II. in I. debelinski razred. LZ listavcev je

Rastiščnogojitveni razredi

enakomerneje razporejena in sicer v zelo primerljivih deležih v II., III., IV. in V. debelinskem razredu. Nekaj manj je le v I. debelinskem razredu. Letni prirastek je le 2,88 m³/ha, od tega pripada 60,0 % listavcem in 40,0 % iglavcem.

Preglednica 68/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,0	9,3	9,2	17,0	58,5	47,4	39,3	1,15	40,0
Listavci	11,8	21,4	22,9	23,0	20,9	73,1	60,7	1,73	60,0
Skupaj	9,6	16,6	17,5	20,7	35,6	120,5	100,0	2,88	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladuje bukev (43,0 %). Večji delež ima še jelka (29,9 %) in plemeniti listavci (17,5 %). Smreke v sestojih ostaja še 9,9 %. Delež drugih drevesnih vrst je pod 1,0 %.

Dejanska drevesna sestava se tokrat, ravno zaradi ujm, dobro ujema z modelno. Smreke je preveč le za 5,9 m³/ha. Bukve je premalo za 7 % in jelke za 10,7 %. Najmočnejše je od naravnega stanja oddaljen delež plemenitih listavcev, ki jih je sicer za 12,5 % preveč, a so le ti, upoštevajoč trenutne razmere na trgu lesa, zaželeni. Seveda je predpogoj kvaliteta teh dreves, ki bo dosežena le s primerno nego.

Preglednica 69/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	11,9	35,2	0,0	0,0	0,2	52,0	0,0	21,1	0,1	0,0
	%	9,9	29,3	0,0	0,0	0,2	43,0	0,0	17,5	0,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	6,0	48,2	0,0	0,0	0,0	60,25	0,0	6,0	0,0	0,0
	%	5,0	40,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	5,0	0,0	0,0

Ohranjenost gozdov

V preteklem obdobju se je zaradi ujm močno spremenila tudi ohranjenost in delež ohranjenosti se je obrnil napram deležu pred 10 leti. Zaradi umika smreke iz sestojev je ohranjenih kar 73,2 % gozdov. V preteklem načrtu je bilo toliko izmenjanih gozdov. Spremenjenih je še 20,1 % gozdov in močno spremenjenih 2,9 %. V RGR ostaja le še 3,8 % izmenjanih gozdov, kjer je delež smreke še vedno nad 90 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Ujme so močno spremenile razmerje razvojnih faz in največ, 29,7 % je v RGR mladovij. Sledijo debeljaki z 28,2 % in drogovnjaki s 26,8 %. Najmanj, 15,3 %, pa je v tem RGR sestojev v obnovi.

Gozdovi tega RGR so bili najmočnejše prizadeti gozdovi v GGE in to predvsem zaradi napada podlubnikov in zato so tudi posledice preteklih ujm najvidnejše. Debeljaki in drogovnjaki so v večini nenegovani z vrzelastim sklepom.

V razvojno fazo drogovnjakov so vključeni bivši smrekovi debeljaki, ki so ostali v gozdu po sanaciji podlubnikov. Danes so to le še posamezna drevesa, največkrat tudi poškodovanih listavcev. Kar 90,6 % drogovnjakov je nenegovanih in 84,4 % njih ima pomanjkljivo sestojno zasnovo in kar 82,4 % drogovnjakov ima vrzelast ali pretrgan sklep. Na 18,3 % drogovnjakov s pojavlja pomladek z boljšo sestojno zasnovo, saj ima 61,3 % tega pomladka dobro sestojno zasnovo. Še vedno pa je 36,1 % tega pomladka s pomanjkljivo sestojno zasnovo.

Podobno kot drogovnjaki, a za odtenek boljše je stanje debeljakov. Le teh je 32,7 % pomanjkljivo negovanih in 62,0 % nenegovanih. Tudi tu prevladuje vrzelast ali pretrgan sklep na 67,3 % površine debeljakov in na 29,1 % je sklep rahel. Se pa na 23,7 % površine debeljakov pojavlja pomladek, ki ima v večini (72,8 %) dobro zasnovo in 18,7 % tega pomladka je z bogato zasnovo.

Sestoji v obnovi so večinoma pomanjkljivo negovani (69,7 %). Nenegovanih je 28,1 % sestojev v obnovi. Pomladek v njih pokriva 52,3 % površine, prevladuje pa pomladek z dobro sestojno zasnovo.

Madovja, ki so v večini umetno pomlajene površine bukve in smreke imajo na 63,7 % dobro sestojno zasnovo, 17,2 % ima pomanjkljivo in 14,2 % bogato sestojno zasnovo. Prevladujejo pomanjkljivo negovana mladovja. Podoben pa je delež negovanih in na drugi strani nenegovanih mladovij. Dobra polovica mladovij ima normalen sklep, 13,7 % celo tesen sklep, a skoraj tretjina mladovij ima vrzelast sklep.

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 70/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	181,00	14,2	63,7	17,2	4,9	19,0	55,4	24,1	1,5	13,7	54,3	4,1	27,9
Drogovnjak	162,78	0,8	6,2	84,4	8,6	0,0	3,8	90,6	5,6	0,6	12,1	4,9	82,4
Debeljak	171,41					1,9	32,7	62,0	3,4	0,0	3,6	29,1	67,3
Sestoj v obnovi	92,99					2,2	69,7	28,1	0,0				
Skupaj	608,18												

Kakovost drevja

Največ in sicer 63,5 % drevja po kakovosti sodi v dober kakovosten razred in 18,2 % v prav dober razred. 6,1 % dreves je odlične in 12,2 % dreves z zadovoljivo kakovostjo. Dreves s slabo kakovostjo ni bilo evidentiranih

Klub močnemu upadu deleža iglavcev, imajo le ti, ki so ostali v gozdu boljšo kakovost kot listavci.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	18	0,0	0,0	83,3	16,7	0,0
Jelka	53	17,0	30,2	49,0	3,8	0,0
Bukev	86	2,3	16,3	67,4	14,0	0,0
Pl. lst.	24	0,0	12,5	66,7	20,8	0,0
Skupaj iglavci	71	12,7	22,5	57,8	7,0	0,0
Skupaj listavci	110	1,8	15,5	67,2	15,5	0,0
Skupaj	181	6,1	18,2	63,5	12,2	0,0

Poškodovanost sestojev

Po podatkih SVP, je bilo brez ujm poškodovanih 20,4 % drevja.

Poškodbe debla in koreničnika ima 8,4 % dreves, poškodbe vej 12,0 % dreves. Osutosti vej ni bilo zaznati.

Poškodovanost zaradi ujm je opažena le pri 0,8 % dreves in to le pri listavcih, kar priča o dobri sanaciji po ujmah poškodovanih sestojev. So pa vsa drevesa, poškodovana po ujmah, močno poškodovana.

Klub temu, da po ujamah poškodovanih iglavcev ni evidentiranih, so iglavci vseeno bolj poškodovani (29,5 %) kot listavci (18,8 %). In ker prevladujejo poškodbe debla, sklepamo, da je večina poškodb nastala v času sanacije, ob spravilu lesa. Med drevesnimi vrstami je najbolj poškodovana smreka (38,3 %), sledi bukev (19,8 %). Poškodovanost jelke je 15,0 %, plemenitih listavcev 16,0 % in drugih trdih listavcev 13,7 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Analiza preteklega gospodarjenja je primejava med preteklim RGR 10032- Smrekovi nasadi na rastiščih jelovij na karbonatih in novo oblikovanim RGR 13312- Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi in zato numerični podatki analize odstopajo od povsem točnih ocen. V tem RGR je ugotovljen realiziran posek najverjetneje višji in v RGR 13112- Dinarski jelovo-bukovi gozdovi nižji, kot bi bil ugotovljen posek po posameznih odsekih.

Gozdovi tega RGR so bili zaradi napada podlubnikov najmočneje prizadeti gozdovi v GGE. Že žledolom v letu 2014 je prizadel te gozdove in njegove posledice so bile najbrž vsaj delno tudi vzrok prenamnožitvi podlubnikov v letih 2015 in 2016. Izvedene so bile obsežne varstveno sanacijske sečnje, katerih posledica je izginotje smereke iz teh gozdov (posek preko 90% LZ smreke). Zato gozdovi tega RGR sedaj kažejo podobo »po opustošenju«, saj jih sestavljajo predvsem redki preostali listavci (prevladujoča bukev in gorski javor), nekaj jelke in preostale posamezne smreke, s skupno povprečno lesno zalogo 120,5 m³/ha. Obsežne gole površini so danes v veliki večini že posajene z bukvijo in smreko.

Gojitvena in varstvena dela so se izvajala po osnovnem načrtu konca leta 2013, nato pa je žledolom in kasneje napad podlubnikov postavil drugačne prioritete, ki so prikazane pri načrtovanih ukrepih v spremembi načrta l.2017.

Rastiščnogojitveni razredi

Realizacija najvišjega možnega poseka za 4,4 % presega načrtovan posek določen v spremembi načrta I. 2017. Načrtovani posek iglavcev je prekoračen za 4,3 % in posek listavcev za 8,1 % načrtovanega poseka. Če ne bi bilo spremembe načrta, bi bila realizacija poseka po načrtu iz I.2011 kar 333,0 %. Posek iglavcev bi bil prekoračen za 365,8 %. Posek listavcev je bil v osnovnem načrtu I.2011 načrtovan v deležu 12,0 % vsega poseka in bi bil po njem dosežen 93 %.

Realizacija del za obnovo gozda je bila, zaradi sanacije po podlubnikih uničenih sestojev, močno nad načrtovanimi deli. Največ se je za sanacijo naravnih ujm delalo na pripravi sestoja, pripravi tal, sadnji in obžetvi. Tudi nega mladja, letvenjaka in drogovnjaka je prekoračila načrtovan obseg del. Plan teh del je bil sicer že načrtovan v manjšem obsegu. Veliko se je, zaradi večkrat omenjenih ujm, delalo na varstvenih delih.

Postavljenih je bilo 39 lovnih pasti, ki so bile redno čiščene in vzdrževane.

Preglednica 71/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupno GGE =Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	12,00	78,20	651,67
Priprava tal	ha	34,55	90,41	261,68
Sadnja	ha	37,55	103,1	274,57
Obžetev	ha	99,08	231,79	233,94
Nega mladja	ha	12,75	17,50	137,25
Nega gošče	ha	14,06	13,1	93,17
Nega letvenjaka	ha	5,50	13,58	246,91
Nega drogovnjaka	ha	6,00	10,80	180,00
Odstranjevanje vzpenjalok	ha		2,55	
Obeleževanje sadik	kos		33.350,00	
Varstvo pred žuželkami	dni	70,02	52,25	74,62
Zaščita s premazom	ha	30,25	218,08	720,93
Zaščita z ograjo in vzdrževanje ograj	m	5.287,00	7.143,00	135,10
Odstranjevanje zaščitnih ograj	m		1.790	
Vzdrževanje travinj	ha	2,66	0,91	34,21
Vzdrževanje gnezdnic	dni	12,00	7,2	60,00

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

To je novo oblikovan RGR, s površino prejšnjega RGR Smrekovi nasadi in s površino odsekov, ki so bili uničeni po napadau podlubnikov in v tem GGN priključeni temu RGR. Po primerjavi površin s prejšnjim RGR Smrekovi nasadi je novo oblikovan RGR Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi, po površini seveda bistveno večji. Priključili smo za cca 230,0 ha gozdov.

Primerjave naj služijo le kot orientacija za lažje razumevanje in nadaljno načrtovanje. Po primerjavi LZ se je le ta zmanjšala za kar 238,0 m³/ha in prirastek za 7,9 m³/ha.

V preteklih 10 letih je bilo letno posekanih 7,8 m³/ha.

Preglednica 72/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2001 do 2021

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	370,32	217,0	26,0	243,0	5,9	1,0	6,9	5,9	0,3	6,2
2001	366,89	264,1	46,3	310,4	6,5	1,6	8,1	3,8	0,3	4,1
2011	378,06	287,1	71,4	358,5	8,08	2,70	10,78	6,9	0,9	7,8
2021	608,18	47,4	73,1	120,5	1,15	1,73	2,88	1,06	1,13	2,19

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Našo željo v preteklih načrtih, da se zmanjša delež iglavcev in poveča delež mešanih gozdov, so uresničile pretekle ujme, ki pa so žal potek razvoja spremenile v drugo skrajnost. Delež smreke se je znižal z 68,6 % na 9,9 %, torej za kar 58,7 %. Ta padec so v svojo rast prevzeli jelka, katere delež se je povečal za 17,8 %, bukev s 29,9 % povečanjem in plemeniti listavci z 10,7 %.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1991	79	9	1	/	/	7	/	3	<1	<1
2001	76	9	<1	/	/	9	/	5	<1	<1
2011	68,6	11,5	<1	/	/	13,1	/	6,8	<1	<1
2021	9,9	29,3	/	/	/	43,0	/	17,5	<1	/

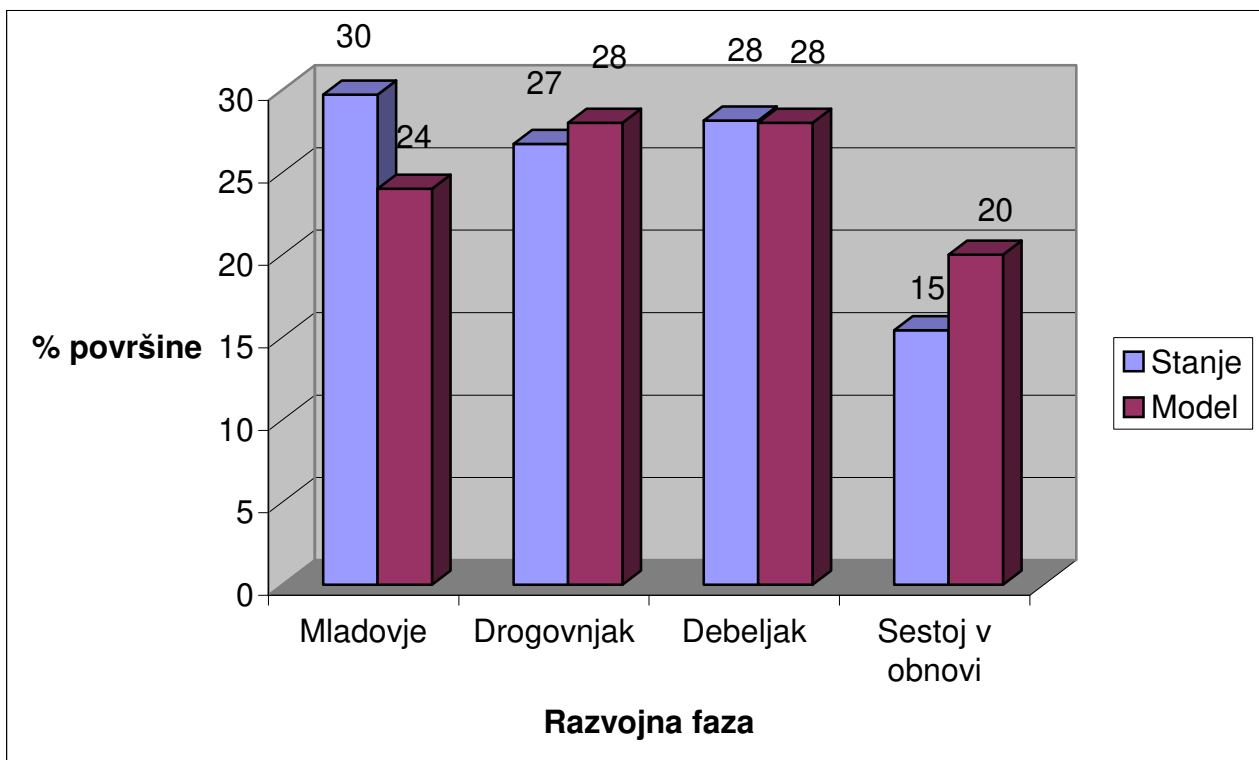
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Če bi primerjali deleže razvojnih faz z modelnim stanjem samo po ugotovljenih površinah, bi z zgradbo razvojnih faz bili zadovoljni. Vendar pa to vzpodbudno numerično stanje ruši ugotovljeno stanje sestojev v RGR, predvsem drogovnjakov in debeljakov, ki so nenegovani in je njihov sklep v večini vrzelast do pretrgan.

Primerjava stanja z modelnim tokrat kaže na prevelik delež mladovij za 24 % in premali delež sestojev v obnovi, ki pa vendar dosegajo 77 % modelne vrednosti. Drogovnjaki so s 5 % primanjkljaja zelo blizu modelnemu stanju in delež debeljakov je dosegel modelno stanje. Trenutno stanje razvojnih faz sicer res kaže zadovoljivo razmerje, a hkrati tudi jasno potrjuje, da bo dolgoročna nadaljna pot razvoja teh gozdov prvenstveno usmerjena v nego in varstvo teh gozdov.

Preglednica 73/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	181,00	29,7	29,8	30	24	146,20	24
Drogovnjak	162,78	26,7	26,8	35	28	170,57	-5
Debeljak	171,41	28,1	28,2	35	28	170,57	0
Sestoj v obnovi	92,99	15,4	15,3	25	20	121,84	-23
Skupaj	608,18	100,0	100,0	125	100	609,18	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Najpomembnejši cilj je obnova teh gozdov, ki naj bo večinoma izvedena po naravni poti. S sadnjo je obnovljene 20 % površine RGR in v teh nasadih se naj redno izvajajo vsa potrebna gojitvena in varstvena dela.

Cilj so malopovršinsko in skupinsko raznodobni sestoji smreke (10 %), jelke (28 %) in sestoji bukve (45 %) s posamično primesjo plemenitih listavcev (17%) in ostalimi trdimi oz. mehкими listavci, katerih delež bo še vedno manjši od 1%.

Ciljna LZ je 127 m³/ha (iglavci 48 m³/ha, listavci 79 m³/ha).

Končna LZ v debeljaki, če bi bila optimalna rast in zarast in bi sestoji izkoriščali proizvodno spodobnost rastišč, bi bila 670 m³/ha. V danih razmerah pa se, najpogosteje s ciljem pospeševanja in vključevanja vitalnega mladja v sestoj, za obnovo odločamo pri bistveno nižjih končnih LZ.

Ciljno razmerje razvojnih faz je: mladovja 31 %, drogovnjaki 28 %, debeljaki 28 %, sestoji v obnovi 13 %.

Ciljna kakovost sortimentov je pri iglavcih in listavcih prav dobra.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba: 125 let

Pomladitvena doba: 25 let

Ukrepi

Usmeritva za obnovo

Obnovo po ujmah poškodovanih sestojev bomo nadaljevali v enakih deležih z umetno in naravno obnovo. Uvajanje v obnovo načrtujemo le na minimalni površini 8 ha zrelih jelovih debeljakov, ki so dosegli sečno zrelost oz. njihov prirastek pada. Obnova naj poteka previdno, z nizko intenziteto pomladitvenega poseka (25 %) in naj se prilagaja naravnemu podmladku. Naravno mladje je trenutno na tretini površine in prevladuje bukev s primesjo plemenitih listavcev

Pomemben ukrep je priprava sestoj za naravno obnovo. V debeljaki, v sestojih v obnovi in tudi v drogovnjaki, kjer so motnje v naravnem pomlajevanju zaradi razraščanja grmovne plast, ali tam, kjer je premočno razvit polnilni sloj, bomo z ukrepi priprave sestoj na naravno nasemenitev odstranjevali grmovni in zeliščni sloj (5 % površine RGR).

Pri pripravi sestoj za naravno obnovo je potrebno zelo previdno odstranjevati osebke polnilnega sloja, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja.

Lesko odstranjujemo le toliko, kolikor je potrebno, ker daje oporo stranskim osebkom. Zmanjšuje poškodbe po divjadi, ker s svojo prisotnostjo otežkoča dostop divjadi do mladovja in predstavlja prehrabeno osnovo za divjad.

V sestojih v obnovi s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami pomladka, kjer se pojavljajo motnje v naravnem pomlajevanju se izvajajo šibke jakosti pomladitvenih sečenj (30 % LZ). V tem primeru je potrebno s posredno nego odraslega sestoj pospeševati listavce. V novonastajajoči sestoj vključujemo vse drevesne vrste, skrbimo za čim večjo mešanost le teh in po potrebi mladje tudi negujemo, če indirektna nega matičnega sestoj ne zadošča.

Pospešeno bomo nadaljevali z obnovo v sestojih v obnovi (50 % lesne zaloge) z dobrimi sestojnimi zasnovami pomladka, ki so pomlajeni po večjem delu površine, razvoj pomladka pa je že v fazi gošč in letvenjakov ter posredna nega odraslega sestoj ni več potrebna.

Pospešena obnova je potrebna, če matični sestoj nima več negovalnega učinka in vrednostno ne prirašča več zaradi slabe kvalitete ali poškodb (smrekova rdeča trohnoba). Jakost sečnje iglavcev naj bo močnejša

60 % LZ), jakost sečnje listavcev pa šibkejša (35 % LZ). Nujno je ohranjati listavce kot semenska drevesa in biti pozoren na semenska leta. Z obnovo naj se zaključi na kar 21 % sestojev v obnovi oz. 20 ha površine.

Na ogolelih površinah, kjer zaradi gostega zeliščnega in grmovnega sloja ne pričakujemo naravnega pomladka, načrtujemo pripravo tal za umetno obnovo in sadnjo. Sadnjo načrtujemo na 28,50 ha površine (to je skoraj na 5 % površine RGR). Poleg bukve se bo sadilo tudi smreko in sicer kot neke vrste predkulturo, saj se upa, da se bo kasneje začelo pojavljati naravno mladje listavcev. Smreko se lažje zaščiti pred divjadjo, ki predstavlja problem zaradi objedanja, poleg tega se računa na to, da se bo pri kasnejši negi mladovja pospeševalo listavce in da v prihodnosti ne bo prišlo do zasmrečenja.

Po potrebi se lahko jedra mladovij, kjer je že vidna uspešna obnova, spopolnijo s posameznimi sadikami jelke. Sadike bukve se označi z markirnim količkom, ker bo potrebna obžetev. In sadike smreke se zaščiti s premazi s Kemakolom.

Usmeritve za nego

Zaradi močno poškodovanih sestojev na kar 51,4 % površine tega RGR izvajamo le sanitarne sečnje. Če upoštevamo samo površine razvojnih faz drogovnjakov, debeljakov in sestojev v obnovi se sanitarna sečnja izvaja na kar 73 % njihove površine. Pri drogovnjakih je predviden sanitarni posek na 91,0 % površine, pri debeljakih na 82,6 % površine in v sestojih v obnovi na 11,0 % površine.

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri neguje posredno s pomočjo matičnega sestoja.

V mladovjih prevladujejo nasadi bukve ter s smreko obnovljene površine.

Glede na velike posajene površine bo glavni ukrep nege obžetev, katera se bo izvajala od 3 do 5 krat, odvisno od starosti in razvoja pomladka. Pri obžetvi mladja bukve se omejimo zgolj na sproščanje vrha sadike, ker se s tem poškoduje manj naravno vraslih drevesnih vrst, sončna pripeka ima manj moči, biomeliorativna vloga zelišč je večja.

V prihodnjih 10 letih se mora enkrat opraviti tudi nega mladja. Z intenzivno nego mladovja naj se drevesna sestava uravnava k naravnejši drevesni sestavi in s tem izboljšuje biološka stabilnost sestojev. Z ukrepom nege mladja bomo tudi sproščali redke pomladek, ki ga za njegov razvoj utesnjuje in zavira grmovni in zeliščni sloj.

Potrebna je tudi nega gošče, letvenjakov in drogovnjakov. Povsod je treba uravnati zmes v korist bukve in plemenitih listavcev ter jelke. Enako velja za smrekovo goščo in letvenjak, kjer se daje prednost oblikovanju zmesi v korist listavcev, četudi včasih na račun kakovosti. Pri čiščenju mladovij se lesko prisekuje le toliko, kolikor ovira razvoj sadik, sicer se jo pušča za prehrano divjadi in kot biomelioratorja. Pomembno pa je, da se pri čiščenju dosledno odstranjuje srobot v vseh fazah mladovij, še največ pa v letvenjakih, ker je na tleh gozdno rastiščnega tipa Dinarsko jelovo bukovje s srobotom (več kot polovica površine RGR) srobot zelo agresiven. V letvenjakih že izvajamo izbiralna redčenja.

Na manjši površini drogovnjakov, ki še imajo tesen do normalen sklep, naj se izvaja zmerna redčenja jakosti 25 % LZ iglavcev in 15 % LZ listavcev. V zasmrečenih drogovnjakih imajo prednost pri izbiri nosilcev funkcij listavci ne glede na kakovost.

Na 10 % površine debeljakov se bodo izvajala izbiralna redčenja z jakostjo, ki je odvisna od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. Zaradi slabega stanja le teh, so redčenja zmerna, nekje do 13 % LZ iglavcev in 12 % LZ listavcev.

V debeljakih ohranjamo listavce in vitalna jelova drevesa kot semenska drevesa.

Usmeritve za varstvo

Sadike smreke se zaščiti s premazom, bukev in druge drevesne vrste pa s količki ali tulci.

Za zagotavljanje varstva gozdov se naj dosledno izvaja gozdni red in redna kontrola gostote populacij podlubnikov v predelih z večjim deležem smreke. V primeru gradacije naj se pravočasno ukrepa in sproti pospravljajo lubadarke. Po ujmah je potrebno močno poškodovano drevje čimprej odstraniti iz gozda. Pri preostalem drevju, ki je ostalo v gozdu, je treba spremljati zdravstveno stanje in ob morebitnem prekomernem pojavu kake bolezni ali škodljivca pravočasno in primerno ukrepati.

Redno se bo vzdrževalo 9 v RGR že postavljenih zaščitnih ograj in 2 ograji se bo iz gozda odstranilo.

Usmeritve za funkcije gozdov

Z gozdovi naj se gospodari v skladu z usmeritvami za krepitev funkcij gozdov, ki so poudarjene v tem RGR.

Ukrepi

Najvišji možni posek za RGR znaša 13.326 m³. To pomeni 18,2 % skupne LZ oziroma 76,2 % prirastka. Več možnega poseka, zaradi večjega deleža (60,7 %) tokrat predstavljajo listavci in sicer 51,8 %, iglavci pa 48,2 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bo predstavljal pomladitveni posek (45,0 %). Na 51,0 % površine sestojev v obnovi se bo s pomladitvenim posekom nadaljevalo, na 20,8 % površine se bo obnova zaključila. Na 24,9 % površine sestojev v obnovi se bo izvajal le sanitarni posek in na 3,3 % se ne bo ukrepalo.

Delež redčenj bo le 10,8 %. Delež načrtovanih sanitarnih sečenj pa, zaradi predvidene velike površine ukrepa in sicer na kar 51,7 % površine RGR, znaša 44,2 % vsega poseka.

Redčenja se zaradi izrednih razmer po ujmah načrtuje le v 4,5 % drogovnjakov in v 10,3 % debeljakov. Na 4,9 % površine sestojev v fazi debeljaka se bo izvajal pomladitveni posek, na 82,6 % pa le sanitarni posek in na 2,2 % površine debeljakov se ne bo ukrepalo. Samo sanitarni posek bo tudi na 90,94 % površine drogovnjakov.

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 74/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	39,3	60,7	100,0
- ciljno %	38,0	62,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	47,4	73,1	120,5
- ciljna (m ³ /ha)	48,4	79,1	127,4
Prirastek (m ³ /ha)	1,15	1,73	2,88
Možni posek (m ³ /ha)	10,5	11,3	21,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,06	1,13	2,19
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,3	15,5	18,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	91,9	65,5	76,1
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 75/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	640	3.289	0	0	0	2.498	6.427	22,3	91,8
	%	10,0	51,1	0,0	0,0	0,0	38,9	100,0		
Listavci	m ³	797	2.708	0	0	0	3.394	6.899	15,5	65,7
	%	11,6	39,3	0,0	0,0	0,0	49,1	100,0		
Skupaj	m³	1.437	5.997	0	0	0	5.892	13.326	18,2	76,2
	%	10,8	45,0	0,0	0,0	0,0	44,2	100,0		

Načrtovana je priprava sestojev za naravno obnovo na površini 32,50 ha. Priprava tal in sadnja sta načrtovana na 28,50 ha. Za umetno osnovana jedra mladovij je načrtovana ustrezna zaščita, redna obžetev s 3 do 5x ponovitvijo in nega novo osnovanega mladja. Načrtovana je tudi nega gošče in 1. ter 2. redčenja v že obstoječih jedrih mladovij.

Vzdrževalo se bo 9 ograj za zaščito mladja v skupni dolžini 4.030 m. V odseku 62A10E in 62A13D se bosta odstranili ograji za zaščito mladja v skupni dolžini 900 m.

Preglednica 76/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	32,56	32,56
Priprava tal	ha	28,50	28,50
Sadnja	ha	28,50	28,50
Obžetev	ha	113,82	451,35
Nega mladja	ha	93,59	98,82
Nega gošče	ha	71,55	71,55
Nega letvenjaka	ha	11,14	11,14
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,14	3,14
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	4.930,00	8.960,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	137,50

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000

RGR Gozdni rezervati oz. gozdovi s posebnim namenom obsega 28,17 ha gozdov. V ta RGR so uvrščeni vsi gozdovi, ki so z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št.39/15, št.191/20) razglašeni za gozdni rezervat Udornice v laškem Ravniku, z oznako 0416. Gre za gozdove na območju naslednjih udornic:

- Kukavica (v odseku 62A08F);
- Laška kukava (v odseku 62A13B);
- Veliki Dovc (v odseku 62A14C);
- Mali Dovc (v odseku 62A14D);
- Rakovska kukava (v odseku 62A16D);
- Mala Smrečnica (v odseku 62A33C);
- Velika Smrečnica (v odseku 62A33D);
- Ivanjska kukava (v odseku 62D25C).

V skladu z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom je predmetni gozdni rezervat opredeljen kot gozdni rezervat z blažjim varstvenim režimom. Ker gre za gozdove, ki imajo posebno mesto v smislu pestrosti funkcij in njihovega zagotavljanja so bili le ti izločeni kot ekocelice brez ukrepanja. Udornice namreč na obravnavanem območju predstavljajo specifični življenjski prostor oziroma ekosistem, ki je izjemnega pomena z vidika zagotavljanja biotske pestrosti in v vezi s tem tudi z vidika raziskovanj in proučevanj ter spremljanja naravnega razvoja gozdov oziroma ekosistemov.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Vsi gozdovi na območju RGR se nahajajo znotraj območij posebnih varstvenih območij Natura 2000 in EPO. Udornici Mala Smrečnica in Velika Smrečnica se nahajata na območju Natura 2000 Notranjski trikotnik (SI3000232) in EPO Notranjki trikotnik (ID 31300). Druge udornice se nahajajo na območju Natura 2000 Krimsko hribovje - Menišija (SI3000256) in EPO Krimsko hribovje - Menišija (ID 31200). Celotno območje RGR je opredeljeno kot EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (ID 80000). Z izjemo Rakovske kukave in Ivanjske kukave je na območju vseh preostalih udornic evidentiran gozdni habitatni tip ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion) (HT-91K0). Gozdni habitatni tip jame, ki niso odprte za javnost (HT-8310) je opredeljen na celotnem območju RGR.

Ker so udornice izjemno pomembne z vidika ohranjanja in pospeševanja biotske raznovrstnosti, oziroma z vidika ohranjanja varovanih in redkih ekosistemov ter zavarovanih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, je v vseh gozdovih predmetnega RGR na 1. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na območju obravnavanih udornic najverjetneje gnezdi velika uharica (*Bubo bubo*), v oziroma v neposredni bližini udornic Kukavica in Ivanjska kukava sta evidentirana tudi aktivna medvedja brloga.

Na območju petih kraških udornic, Velika in Mala Smrečnice, Kukavica, Laška kukava in Ivanjska kukava, je zaradi velikega naklona oziroma strmih sten, na 1. stopnji poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Na območju drugih udornic (Mali in Velik Dvc in Rakovska kukava) je funkcija varovanja gozdnih zemljišč poudarjena na 2. stopnji. Eden izmed dejavnikov ovrednotenja navedene funkcije je tudi prisotnost gozdnorastiščnega tipa Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom, ki se pojavlja znotraj območja udornic.

Z izjemo udornice Kukavica, so vse druge udornice v RGR opredeljene kot naravne vrednote (Laška kukava - ID 1493, Rakovska kukava - ID 1494, Mali Dovc - ID 4459, Velik Dovc - ID 4460, Ivanjska kukava - ID 1495, Velika Smrečnica - ID2480 in Mala Smrečnica - ID 2481). Znotraj območja posameznih udornic se nahaja več jam in brezen, ki so prav tako evidentirani kot naravne vrednote. V vseh gozdovih RGR je funkcija varovanja naravnih vrednot poudarjena na 1. stopnji, poleg te pa tudi estetska funkcija. Ker gre za izjemno pomembna območja z vidika raziskovanj in preučevanj je v vseh gozdovih RGR na 1. stopnji poudarjena raziskovalna funkcija. Območje Ivanjske kukave, ki se nahaja na jugovzhodnem delu GGE Ravnika, se nahaja v zavarovanem območju Notranjskega regijskega parka. Na celotni površini RGR je na 2. stopnji poudarjena hidrološka funkcija. Vz dolž vzhodne meje območja udornice Veliki Dovc poteka trasa

Rastiščnogojitveni razredi

pohodne poti "Laze - Gradišče". V ožjem vplivnem pasu poti ima gozd na 2. stopnji poudarjeno rekreacijsko funkcijo.

Vsi gozdovi na območju RGR so opredeljeni kot ekocelice, ki so prepuščene naravnemu razvoju.

Opredelitev vseh funkcij, ki so poudarjene v posameznih oddelkih oziroma odsekih uvrščenih v obravnavani RGR, je zapisana v tabeli E4 (opis gozda za odsek).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 77/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000232 Notranjski trikotnik
		SI3000256 Krimsko hribovje - Menišija
HT-8310	Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000232 Notranjski trikotnik
		SI3000256 Krimsko hribovje - Menišija

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravnik (2021-2030).

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Na 69,0 % prevladuje gozdni rastiščni tip Dinarsko jelovo bukovje s peterolistno mlajo in na 19,2 % s pomladinsko torilnico. Na 11,8 % površine je prisoten še gozdno rastiščni tip Gorsko-zgornjegorsko javorjevje z brestom.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 6,6 m³/ha/leto.

Preglednica 78/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
641	Dinarsko jelovo bukovje s pomladansko torilnico	11	5,42	19,2
641	Dinarsko jelovo bukovjes peterolistno mlajo	11	19,44	69,0
651	Gorsko-zgornjegorsko javorjevje z brestom	7	3,31	11,8
	Skupaj	10,50	28,17	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Sestoji so skupinsko raznodobni.

Lesna zaloga in prirastek

LZ RGR je 347,7 m³/ha. Večji delež predstavljajo iglavci, ki jih je v LZ 56,5 %. Listavcev je 43,5 %.

Največji delež LZ je v V. debelinskem razredu (40,7 %). Delež LZ pri iglavcih je višji od deleža pri listavcih v V. debelinskem razredu, pri listavcih pa je ta delež višji od deleža pri iglavcih v I., II., III. in IV. debelinskem razredu.

Skupni letni prirastek je 8,75 m³/ha, od tega ga 53,3 % priraste na iglavcih in 46,7 % na listavcih.

Preglednica 79/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,9	9,7	8,9	14,0	62,5	196,6	56,5	4,67	53,3
Listavci	14,6	31,1	22,6	19,4	12,3	151,1	43,5	4,08	46,7
Skupaj	9,1	19,0	14,9	16,3	40,7	347,7	100,0	8,75	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi je največ jelke (40,0 %), sledi ji bukev (27,8 %) in nato še smreka (16,5 %) in plemeniti listavci (13,9 %). Deleži ostalih vrst so pod 1 %.

Glede na naravno stanje je preveč smreke za 11,5 %, jelke prav tako za 11,0 % in plemenitih listavcev za 1,9 %. Zaradi vseh teh presežkov pa delež bukve zaostaja za naravnim stanjem za kar 25,2 %.

Preglednica 80/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	57,3	139,3	0,0	0,0	0,0	96,8	0,0	48,2	2,4	3,7
	%	16,5	40,0	0,0	0,0	0,0	27,8	0,0	13,9	0,7	1,1
Naravno stanje	m ³ /ha	17,4	100,8	0,0	0,0	0,0	184,3	0,0	41,7	3,5	0,0
	%	5	29	0,0	0,0	0,0	53	0,0	12	1	0,0

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi v RGR so ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Skoraj vsi sestoji (84,2 %) so v razvojni fazi debeljaka, ki so na dobri polovici površine pomanjkljivo negovani, četrtini površine so negovani in slabi četrtini nenegovani. Večina njih (77,4 %) ima rahel sklep in vsi ostali vrzelast do pretrgan sklep.

Preostalih 15,8 % sestojev je v razvojni fazi drogovnjaka, ki imajo sicer dobro zasnovano, a so, predvsem zaradi preteklih ujm, pomanjkljivo negovani in imajo vrzelast do pretrgan sklep.

Preglednica 81/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Drogovnjak	4,46	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Debeljak	23,71					25,9	54,7	19,4	0,0	0,0	0,0	77,4	22,6
Skupaj	28,17												

Kakovost drevja

Večina (85,2 %) drevja sodi po kakovosti v dober kakovostni razred, 7,4 % drevja v prav dober razred in ravno toiko v zadovoljiv razred. V tem RGR tudi ni evidentiranih dreves ne z odlično in ne s slabo kakovostjo.

Poškodovanost sestojev

V RGR je po podatkih SVP poškodovanih 6,8 % dreves. Vse poškodbe so evidentirane na deblu.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem desetletju ni bilo v RGR nič poseka, opravljeno ni bilo nobeno gojitveno, ne varstveno delo.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov je ostala nespremenjena in znaša 28,17 ha. LZ se je zaradi preteklih ujm, ki so poškodovale in podirale drevje tudi v tem RGR, zmanjšala za 12,3 m³/ha. Ravno tako se je zmanjšal tudi povprečni letni prirastek za 0,5 m³/ha. V preteklih 10 letih se v RGR ni izvajala nobena sečnja.

Preglednica 82/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2001 do 2021

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2011	28,17	221,8	138,2	360,0	5,10	4,16	9,26	0,00	0,00	0,00
2021	28,17	196,6	151,1	347,7	4,67	4,08	8,76	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke se je zmanjšal za 1,7 %, delež jelke za 3,5 % in delež bukve za 3,6 %. Na račun njihovega zmanjševanja se je povečal delež plemenitih listavcev za 7,9 % in za 1,1 % delež mehkih listavcev in za 0,7 % delež drugih trdih listavcev.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2011	18,2	43,5	0,0	0,0	0,0	31,4	0,0	6,0	0,0	0,0
2021	16,5	40,0	0,0	0,0	0,0	27,8	0,0	13,9	0,7	1,1

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Gozdni rezervat »Rezervat v logaškem Ravniku« je izločen kot gozd s posebnim namenom brez ukrepanja. V njem so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske in ostale dejavnosti, ki bi kakorkoli spremenile obstoječo naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti.

Redno se vzdržujejo oziroma obnavljajo meje zaščitnega pasu, meje objekta samega.

Gradnja gozdnih prometnic je prepovedana.

V njem se ne gospodari, ampak le spremlja razvoj gozda, ki ga usmerja narava.

10 Literatura

- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ravnik (2011–2020). Ljubljana, 2011.
- Sprememba gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ravnik (2011-2020). Ljubljana, 2017
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2011–2020). Ljubljana, 2011.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ravnik (2021-2030), Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana. Ljubljana, 2020.
- Bončina, A., Rozman, A., Draskobler, I., Klopčič, M., Babij, V., Poljanec, A., 2021, Gozdni rastiščni tipi Slovenije
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Draskobler, I., Robič, D., 2012, Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih rezmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, GV 70 (4), s. 195-214.
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008 in 83/2013).
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010).
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 66/2009).
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/2006).
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009).
- Predlog besedila podpoglavja Funkcija varovanja kulturne dediščine. Ministrstvo za kulturo, Ljubljana, 2017.
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, dopolnitev. Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 2012.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Ljubljana, 2017.
- Strategija upravljanja z rjavim medvedom (*Ursus arctos*) v Sloveniji. Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana, 2002.
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/2004, 33/2013 in 99/2013).
- Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 45/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013, 3/2014, 21/2016).
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015).
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014, 64/2016).
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012, 101/2013, 42/2015).
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993, 67/2002, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/2015, 9/2016 – ZGGLRS, 77/2016).
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/2004, 46/2014).
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999, 110/2002, 126/2003, 16/2008, 123/2008, 8/2011 – ORZVKD39, 90/2012, 111/2013, 32/2016).
- Zakon o varstvu podzemnih jam (Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006 – ZDru-1, 46/2014 – ZON-C).

http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/u5/smernice_za_nacrtovanje_gozdnogospodarskih_nacrtov_0.pdf

http://www.mk.gov.si/si/storitve/razvidi_evidence_in_registri/register_nepremicne_kulturne_dediscine/

<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/#webmet==8Sdwx2bhR2cv0WZ0V2bvEGcw9ydJWbIR3LwVnaz9SYtVmYh9iclFGbt9SaulGdugXbsx3cs9mdl5WahxXYyNGapZXZ8tHZv1WYp5mOnMHbvZXZuIWYnwCchJXYtVGdlJnOn0UQQdSf;>

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=05C5002S&ti=&path=../Database/Dem_soc/05_prebivalstvo/10_stevilo_preb/25_05C50_prebivalstvo_naselja/&lang=2

Logaška kolesarska tranferzala:

<https://ridewithgps.com/routes/4944081>

Druge kolesarske poti:

<https://lookout.si/tematske/>

Planinska - pohodna pot:

<http://www.pespoti.si/trasa.php?id=2813>

11 Načrt so izdelali

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Opisi sestojev:

Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Aleš Vesel, dipl. inž. gozd., s sodelavci

Sodelovanje pri določanju gozdnega roba, načina spravila in pravih razdalj ter vir dodatnih informacij, pomembnih za opisovanje sestojev in za posamezna poglavja v GGN:

Mitja Matičič, dipl. inž. gozd.

Sodelovanje pri pripravi posameznih poglavij:

Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.

Jana Omejc, univ. dipl. inž. gozd.

Andrej Jeklar, univ. dipl. inž. gozd.

Marko Jonozovič, univ. dipl. inž. gozd.

Mojca Stupan Kobilica, univ. dipl. inž. gozd.

Saša Skledar, univ. dipl. inž. Gozd.

Digitalizacija kart:

Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.

Izdelava kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Računalniška obdelava:

Marijan Turnšek, gozd. teh.

Podpisniki:

Delavka, odgovorna za pripravo načrta: Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov: Andrej Jeklar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Ljubljana: mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.

V. d. direktorja Zavoda za gozdove Slovenije: mag. Janez Logar, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta:

- osnutek določen: 26.05.2021

- predlog določen:

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	8,06	1.520,07	0,00	1.528,13
Delež (%)	0,53	99,47	0,00	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
13112-dinarski jelovo-bukovi gozdovi	891,78	140,9	127,8	268,7	2,74	2,20	4,94	25,4	23,7	24,6	133,6
13312-dinarski jelovo-bukovi gozdovi	608,18	47,4	73,1	120,5	1,15	1,73	2,88	22,3	15,5	18,2	76,2
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	1.499,96	103,0	105,6	208,6	2,10	2,01	4,10	24,8	21,4	23,1	117,3
60000-gozdni rezervati	28,17	196,6	151,1	347,7	4,67	4,08	8,76	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	28,17	196,6	151,1	347,7	4,67	4,08	8,76	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	1.528,13	104,7	106,4	211,2	2,14	2,05	4,19	23,9	20,8	22,4	112,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	246,80	16,2						
Drogovnjak	247,13	16,2	43,85	17,7	9,7	62,0	27,8	0,5
Debeljak	520,84	34,0	136,25	26,2	44,3	51,1	4,6	0,0
Sestoj v obnovi	513,36	33,6	273,49	53,3	47,3	46,1	6,6	0,0
Skupaj	1.528,13	100,0	453,59	29,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	246,80	15,4	60,9	20,1	3,6	21,3	54,5	23,0	1,2	23,9	43,4	7,6	25,1
Drogovnjak	247,13	7,3	16,0	68,6	8,1	0,0	22,5	73,3	4,2	0,4	20,2	8,8	70,6
Debeljak	520,84					4,8	64,8	29,2	1,2	0,0	6,0	48,7	45,3
Sestoj v obnovi	513,36					13,1	76,0	10,9	0,0				
Skupaj	1.528,13												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	13,1	16,2	9,9	13,9	46,9	6,4	13,6
Jelka	1,2	4,5	8,2	18,5	67,6	43,0	90,4
Macesen	43,3	42,5	10,6	3,6	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	1,1	5,2	10,2	19,6	63,9	0,3	0,7
Bukev	5,7	15,7	23,2	28,3	27,1	37,4	79,1
Hrast	5,2	0,0	15,9	36,5	42,4	0,0	0,0
Pl. lst.	8,0	16,4	22,8	27,0	25,8	12,9	27,2

Dr. tr. lst.	31,8	35,0	17,5	9,0	6,7	0,0	0,1
Meh. lst.	15,4	36,0	17,9	17,9	12,8	0,0	0,1
Iglavci	2,8	6,1	8,4	17,9	64,8	49,6	104,7
Listavci	6,3	15,9	23,1	27,9	26,8	50,4	106,4
Skupaj	4,5	11,0	15,8	22,9	45,8	100,0	211,2

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	13,8	16,8	10,1	14,1	45,2	6,1	12,8
Jelka	1,1	4,4	8,2	18,6	67,7	43,1	89,5
Macesen	43,3	42,5	10,6	3,6	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	1,1	5,2	10,2	19,6	63,9	0,3	0,7
Bukev	5,5	15,4	23,2	28,5	27,4	37,7	78,7
Hrast	5,2	0,0	15,9	36,5	42,4	0,0	0,0
Pl. lst.	7,7	15,8	22,9	27,3	26,3	12,8	26,8
Dr. tr. lst.	49,0	35,9	15,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	2,7	5,9	8,4	18,1	64,9	49,4	103,0
Listavci	6,1	15,5	23,1	28,1	27,2	50,6	105,6
Skupaj	4,4	10,8	15,9	23,2	45,7	100,0	208,6

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,30	0,33	0,28	0,40	0,84	51,2	2,14
Listavci	0,46	0,54	0,46	0,38	0,21	48,8	2,05
Skupaj	0,76	0,87	0,74	0,78	1,05	100,0	4,19

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,31	0,33	0,28	0,41	0,85	51,2	2,18
Listavci	0,47	0,55	0,47	0,38	0,21	48,8	2,08
Skupaj	0,78	0,88	0,75	0,79	1,06	100,0	4,26

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	38.289	23,9											
Listavci	33.898	20,8											
Skupaj	72.187	22,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	60,39	60,39											
Priprava tal	ha	35,12	35,12											
Sadnja	ha	35,12	35,12											
Obžetev	ha	130,19	522,04											
Nega mladja	ha	123,18	131,68											
Nega gošče	ha	93,59	93,59											

Nega letvenjaka	ha	27,47	28,58										
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,94	7,94										
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	8.680,00	15.560,00										
Vzdrževanje travinj	ha	0,44	4,40										
Vzdrževanje vodnih površin	dni	41,25	412,50										

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	13,58	6,43
Jelka	90,43	42,82
Tisa	0,63	0,30
Macesen	0,02	0,01
Duglazija	0,08	0,04
Bukev	79,08	37,45
Graden	0,04	0,02
Gorski javor	21,70	10,28
Veliki jesen	0,49	0,23
Gorski brest	3,55	1,68
Lipa	1,43	0,68
Beli gaber	0,05	0,02
Črni gaber	0,03	0,01
Vrbe	0,07	0,03
Skupaj:	211,18	100,00

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Dinarski jelovo-bukovi gozdovi (omph.,clem.,hacq.) - 13112

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	891,78	0,00	891,78
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,4	14,4	9,7	15,0	49,5	5,0	13,3
Jelka	0,9	4,2	8,1	18,6	68,2	47,1	126,5
Ostali igl.	1,1	5,3	10,1	19,5	64,0	0,4	1,1
Bukev	3,9	13,6	23,1	30,0	29,4	36,1	97,1
Hrast	5,2	0,0	15,9	36,5	42,4	0,0	0,1
Pl. Ist.	3,6	12,1	23,6	30,6	30,1	11,4	30,6
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	1,9	5,2	8,2	18,3	66,4	52,4	140,9
Listavci	3,8	13,2	23,2	30,2	29,6	47,6	127,8
Skupaj	2,8	9,0	15,4	23,9	48,9	100,0	268,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,28	0,38	0,37	0,55	1,16	55,5	2,74
Listavci	0,34	0,54	0,56	0,49	0,28	44,5	2,20
Skupaj	0,62	0,92	0,93	1,04	1,44	100,0	4,94

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	747,38	83,8	133,56	15,0	10,84	1,2	0,00	0,0	891,78	100,0
Skupaj vsi gozdovi	747,38	83,8	133,56	15,0	10,84	1,2	0,00	0,0	891,78	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	2,5	4,7	7,2	10,2	21,0	31,2	12,7	25,7	38,4	14,8
30 - 49 cm	0,8	0,6	1,4	3,3	1,7	5,0	4,1	2,3	6,4	11,7
50 in več cm	0,7	0,1	0,8	0,7	0,1	0,8	1,4	0,2	1,6	6,1
Skupaj	4,0	5,4	9,4	14,2	22,8	37,0	18,2	28,2	46,4	32,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	65,80	7,4							
Drogovnjak	79,89	9,0	13,14	16,4	22,4	67,0	10,6	0,0	
Debeljak	325,72	36,5	88,49	27,2	51,7	45,1	3,2	0,0	
Sestoj v obnovi	420,37	47,1	224,87	53,5	52,9	41,3	5,8	0,0	
Skupaj	891,78	100,0	326,50	36,6	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	26,57	7,59	0,00	0,00	0,02	241,00	0,00	45,75	1,04	4,53	326,50
%	3,22	0,92	0,00	0,00	0,00	29,18	0,00	5,54	0,13	0,55	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	37	2,7	21,6	56,8	18,9	0,0
Jelka	256	2,0	38,3	56,6	3,1	0,0
Bukev	301	1,7	23,6	57,7	16,3	0,7
Pl. lst.	122	6,6	32,0	57,3	4,1	0,0
Skupaj iglavci	293	2,0	36,2	56,7	5,1	0,0
Skupaj listavci	423	3,1	26,0	57,6	12,8	0,5
Skupaj	716	2,7	30,2	57,2	9,6	0,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenicnik	7,5
Veje/krošnja	2,7
Osutost	0,7
Skupaj	10,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	110.067	156.134	141,8	65,0
Listavci	35.847	49.860	139,1	20,8
Skupaj	145.914	205.994	141,2	85,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2001	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2011	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2021	5,0	47,1	0,0	0,0	0,4	36,1	0,0	11,4	0,0	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	31.862	25,4											
Listavci	26.999	23,7											
Skupaj	58.861	24,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	27,83	27,83											
Priprava tal	ha	6,62	6,62											
Sadnja	ha	6,62	6,62											
Obžetev	ha	16,37	70,69											
Nega mladja	ha	29,59	32,86											
Nega gošče	ha	22,04	22,04											
Nega letvenjaka	ha	16,33	17,44											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,80	4,80											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.750,00	6.600,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,44	4,40											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	27,50	275,00											

Rastičnogojitveni razred: Degradirani dinarski jelovo-bukovi gozdovi - 13312*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8,06	600,12	0,00	608,18
Delež (%)	1,3	98,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	17,7	20,7	10,7	12,7	38,2	9,9	11,9
Jelka	2,1	5,5	8,7	18,5	65,2	29,3	35,2
Macesen	43,3	42,5	10,6	3,6	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	1,0	5,0	10,9	19,8	63,3	0,2	0,2
Bukev	9,9	20,3	23,5	24,3	22,0	43,0	51,9
Hrast	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	16,4	23,8	21,4	20,1	18,3	17,5	21,1
Dr. tr. Ist.	49,0	35,9	15,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	6,0	9,3	9,2	17,0	58,5	39,3	47,4
Listavci	11,8	21,4	22,9	23,0	20,9	60,7	73,1
Skupaj	9,6	16,6	17,5	20,7	35,6	100,0	120,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,29	0,22	0,13	0,17	0,34	40,0	1,15
Listavci	0,60	0,49	0,31	0,21	0,11	60,0	1,73
Skupaj	0,89	0,71	0,44	0,38	0,45	100,0	2,88

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	54,73	9,0	181,46	29,8	273,05	44,9	98,94	16,3	608,18	100,0
Skupaj vsi gozdovi	54,73	9,0	181,46	29,8	273,05	44,9	98,94	16,3	608,18	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	2,3	1,9	4,2	8,1	5,7	13,8	10,4	7,6	18,0	6,7
30 - 49 cm	0,0	0,4	0,4	0,9	0,2	1,1	0,9	0,6	1,5	2,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2,3	2,3	4,6	9,0	5,9	14,9	11,3	8,2	19,5	9,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	181,00	29,7								
Drogovnjak	162,78	26,8	29,84	18,3	1,5	61,6	36,1	0,8		
Debeljak	171,41	28,2	40,55	23,7	18,7	72,8	8,5	0,0		

Sestoj v obnovi	92,99	15,3	48,62	52,3	21,4	68,1	10,5	0,0
Skupaj	608,18	100,0	119,01	19,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	13,41	2,28	0,00	0,00	0,00	80,78	0,00	17,89	0,87	3,78	119,01
%	3,14	0,53	0,00	0,00	0,00	18,91	0,00	4,19	0,20	0,88	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	18	0,0	0,0	83,3	16,7	0,0
Jelka	53	17,0	30,2	49,0	3,8	0,0
Bukev	86	2,3	16,3	67,4	14,0	0,0
Pl. lst.	24	0,0	12,5	66,7	20,8	0,0
Skupaj iglavci	71	12,7	22,5	57,8	7,0	0,0
Skupaj listavci	110	1,8	15,5	67,2	15,5	0,0
Skupaj	181	6,1	18,2	63,5	12,2	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	5,8
Veje/krošnja	3,9
Osutost	0,4
Skupaj	10,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	91.062	118.720	130,4	49,5
LISTAVCI	3.041	4.767	156,7	2,0
Skupaj	94.103	123.487	131,2	51,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2001	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2011	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2021	9,9	29,3	0,0	0,0	0,2	43,0	0,0	17,5	0,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	6.427	22,3											
Listavci	6.899	15,5											
Skupaj	13.326	18,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	32,56	32,56											
Priprava tal	ha	28,50	28,50											
Sadnja	ha	28,50	28,50											
Obžetev	ha	113,82	451,35											
Nega mladja	ha	93,59	98,82											
Nega gošče	ha	71,55	71,55											
Nega letvenjaka	ha	11,14	11,14											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	3,14	3,14											
Vzdrževanje zaščitnih ograd	m	4.930,00	8.960,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	137,50											

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	28,17	0,00	28,17
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,9	9,0	7,9	11,6	66,6	16,5	57,3
Jelka	4,9	10,0	9,4	15,0	60,7	40,0	139,3
Bukev	13,4	29,5	23,5	20,1	13,5	27,8	96,8
Pl. Ist.	16,8	34,0	21,2	18,3	9,7	13,9	48,2
Dr. tr. Ist.	19,3	34,4	19,3	15,4	11,6	0,7	2,4
Meh. Ist.	15,4	36,0	17,9	17,9	12,8	1,1	3,7
Iglavci	4,9	9,7	8,9	14,0	62,5	56,5	196,6
Listavci	14,6	31,1	22,6	19,4	12,3	43,5	151,1
Skupaj	9,1	19,0	14,9	16,3	40,7	100,0	347,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,08	0,99	0,55	0,58	1,48	53,3	4,67
Listavci	1,52	1,46	0,62	0,36	0,13	46,7	4,08
Skupaj	2,60	2,45	1,17	0,94	1,61	100,0	8,75

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	28,17	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	28,17	100,0
Skupaj vsi gozdovi	28,17	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	28,17	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	10,0	0,0	10,0	10,0	95,0	105,0	20,0	95,0	115,0	39,3
30 - 49 cm	10,0	0,0	10,0	30,0	35,0	65,0	40,0	35,0	75,0	124,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	20,0	0,0	20,0	40,0	130,0	170,0	60,0	130,0	190,0	163,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Drogovnjak	4,46	15,8							
Debeljak	23,71	84,2	7,21	30,4	97,2	2,8	0,0	0,0	
Skupaj	28,17	100,0	8,08	28,7	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,01	0,47	0,00	0,00	0,00	5,32	0,00	1,04	0,06	0,18	8,08
%	3,59	1,67	0,00	0,00	0,00	18,89	0,00	3,69	0,21	0,64	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	5	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Jelka	7	0,0	14,3	71,4	14,3	0,0
Bukev	15	0,0	6,7	86,6	6,7	0,0
Skupaj iglavci	12	0,0	8,3	83,4	8,3	0,0
Skupaj listavci	15	0,0	6,7	86,6	6,7	0,0
Skupaj	27	0,0	7,4	85,2	7,4	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	5,5
Veje/krošnja	3,3
Osutost	0,0
Skupaj	8,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2001	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2011	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2021	16,5	40,0	0,0	0,0	0,0	27,8	0,0	13,9	0,7	1,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	8,06	34,6	82,4	117,0	0,78	2,49	3,28	18,6	7,5	10,8	38,6
Skupaj vsi gozdovi	8,06	34,6	82,4	117,0	0,78	2,49	3,28	18,6	7,5	10,8	38,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,21	2,6
Drogovnjak	4,25	52,7
Debeljak	2,86	35,5
Sestoj v obnovi	0,74	9,2
Skupaj:	8,06	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	12,2
Jelka	17,4
Bukev	35,0
Pl. lst.	35,4
Dr. tr. lst.	0,0
Meh. lst.	0,0
Iglavci	29,6
Listavci	70,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,7	7,2	8,4	16,5	62,2	29,6	34,6
Listavci	22,8	26,0	18,6	17,6	15,0	70,4	82,4
Skupaj	17,7	20,5	15,6	17,3	28,9	100,0	117,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	52	18,6											
Listavci	50	7,5											
Skupaj	102	10,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	0,02	0,02											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
VECNAMENSKI GOZDOVI	1.491,90	103,4	105,7	209,1	2,10	2,00	4,11	24,8	21,5	23,1	118,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	28,17	196,6	151,1	347,7	4,67	4,08	8,75	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	1.520,07	105,1	106,6	211,7	2,15	2,04	4,19	23,9	20,9	22,4	113,1

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	246,59	16,2
Drogovnjak	242,88	16,0
Debeljak	517,98	34,1
Sestoj v obnovi	512,62	33,7
Skupaj:	1.520,07	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	6,4
Jelka	42,9
Macesen	0,0
Ostali igl.	0,3
Bukev	37,5
Hrast	0,0
Pl. lst.	12,8
Dr. tr. lst.	0,0
Meh. lst.	0,0
Iglavci	49,7
Listavci	50,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,7	6,1	8,4	17,9	64,9	49,7	105,1
Listavci	6,2	15,9	23,1	28,0	26,8	50,3	106,6
Skupaj	4,5	11,0	15,8	23,0	45,7	100,0	211,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	38.237	23,9											
Listavci	33.848	20,9											
Skupaj	72.085	22,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	60,39	60,39											
Priprava tal	ha	35,12	35,12											
Sadnja	ha	35,12	35,12											
Obžetev	ha	130,19	522,04											
Nega mladja	ha	123,18	131,68											
Nega gošče	ha	93,57	93,57											
Nega letvenjaka	ha	27,47	28,58											
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,94	7,94											
Vzdrževanje zaščitnih ograd	m	8.680,00	15.560,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,44	4,40											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	41,25	412,50											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
62A06A	36	36	36	34	34	34	34	34
62A06B	36	36	36	34	34	34	34	34
62A06C	36	36	36	34	34	34	34	34
62A06D	36	36	36	34	34	34	34	34
62A06E	36	36	36	34	34	34	34	34
62A07A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A07B	32	32	32	30	30	30	30	30
62A07C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A07D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A07E	32	32	32	30	30	30	30	30
62A08A	36	36	36	34	34	34	34	34
62A08B	36	36	36	34	34	34	34	34
62A08C	34	34	34	32	32	32	32	32
62A08D	36	36	36	34	34	34	34	34
62A08E	36	36	36	34	34	34	34	34
62A08F	32	32	32	30	30	30	30	30
62A09A	36	36	36	34	34	34	34	34
62A09B	36	36	36	34	34	34	34	34
62A09C	36	36	36	34	34	34	34	34
62A09D	36	36	36	34	34	34	34	34
62A10A	36	36	36	34	34	34	34	34
62A10B	36	36	36	34	34	34	34	34
62A10C	36	36	36	34	34	34	34	34
62A10D	36	36	36	34	34	34	34	34
62A10E	36	36	36	34	34	34	34	34
62A11A	34	34	34	34	34	34	34	34
62A11B	34	34	34	32	32	32	32	32
62A11C	34	34	34	34	34	34	34	34
62A12A	34	34	34	32	32	32	32	32
62A12B	34	34	34	32	32	32	32	32
62A12C	34	34	34	32	32	32	32	32
62A12D	36	36	36	34	34	34	34	34
62A12E	34	34	34	32	32	32	32	32
62A13A	34	34	34	32	32	32	32	32
62A13B	32	32	32	30	30	30	30	30
62A13C	34	34	34	32	32	32	32	32
62A13D	34	34	34	34	34	34	34	34
62A13E	34	34	34	32	32	32	32	32
62A14A	36	36	36	34	34	34	34	34
62A14B	36	36	36	34	34	34	34	34

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
62A14C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A14D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A14E	34	34	34	32	32	32	32	32
62A14F	34	34	34	32	32	32	32	32
62A15A	34	34	34	32	32	32	32	32
62A15B	34	34	34	32	32	32	32	32
62A15C	34	34	34	32	32	32	32	32
62A15D	34	34	34	32	32	32	32	32
62A15E	34	34	34	32	32	32	32	32
62A16A	34	34	34	32	32	32	32	32
62A16B	34	34	34	32	32	32	32	32
62A16C	34	34	34	32	32	32	32	32
62A16D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A17A	34	34	34	30	30	30	30	30
62A17B	34	34	34	30	30	30	30	30
62A17C	34	34	34	34	34	34	34	34
62A17D	34	34	34	34	34	34	34	34
62A17E	34	34	34	34	34	34	34	34
62A18A	32	32	32	32	32	32	32	32
62A18B	32	32	32	32	32	32	32	32
62A18C	32	32	32	32	32	32	32	32
62A18D	32	32	32	32	32	32	32	32
62A19A	32	32	32	32	32	32	32	32
62A19B	32	32	32	32	32	32	32	32
62A19C	32	32	32	32	32	32	32	32
62A19D	32	32	32	32	32	32	32	32
62A19E	32	32	32	32	32	32	32	32
62A19F	32	32	32	32	32	32	32	32
62A19G	32	32	32	32	32	32	32	32
62A21A	32	32	32	32	32	32	32	32
62A21B	32	32	32	32	32	32	32	32
62A21C	32	32	32	32	32	32	32	32
62A21D	32	32	32	32	32	32	32	32
62A22A	32	32	32	32	32	32	32	32
62A22B	32	32	32	32	32	32	32	32
62A22C	32	32	32	32	32	32	32	32
62A22D	32	32	32	32	32	32	32	32
62A22E	32	32	32	30	30	30	30	30
62A23A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A23B	32	32	32	30	30	30	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
62A23C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A23D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A23E	32	32	32	30	30	30	30	30
62A23F	32	32	32	30	30	30	30	30
62A26A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A26B	32	32	32	30	30	30	30	30
62A26C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A26D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A27A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A27B	32	32	32	30	30	30	30	30
62A27C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A27D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A27E	32	32	32	30	30	30	30	30
62A27F	32	32	32	30	30	30	30	30
62A27G	32	32	32	30	30	30	30	30
62A31A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A31B	32	32	32	30	30	30	30	30
62A31C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A31D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A31E	32	32	32	30	30	30	30	30
62A32A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A32B	34	34	34	32	32	32	32	32
62A32C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A32D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A33A	32	32	32	32	32	32	32	32
62A33B	32	32	32	32	32	32	32	32
62A33C	30	30	30	28	28	28	28	28
62A33D	30	30	30	28	28	28	28	28
62A33E	32	32	32	32	32	32	32	32
62A34A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A34B	32	32	32	30	30	30	30	30
62A34C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A34D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A35A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A35B	32	32	32	30	30	30	30	30
62A35C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A35D	32	32	32	30	30	30	30	30
62A35E	32	32	32	30	30	30	30	30
62A36A	32	32	32	30	30	30	30	30
62A36B	32	32	32	30	30	30	30	30
62A36C	32	32	32	30	30	30	30	30
62A36D	32	32	32	30	30	30	30	30
62B01A	32	32	32	30	30	30	30	30
62B01B	32	32	32	30	30	30	30	30
62B02A	32	32	32	32	32	32	32	32
62B02B	34	34	34	32	32	32	32	32
62B03A	36	36	36	36	36	36	36	36
62B03B	36	36	36	36	36	36	36	36
62B03C	36	36	36	36	36	36	36	36
62B04A	34	34	34	32	32	32	32	32
62B04B	34	34	34	32	32	32	32	32
62B05A	34	34	34	32	32	32	32	32
62B05B	34	34	34	32	32	32	32	32
62B05C	32	32	32	30	30	30	30	30
62B05D	34	34	34	32	32	32	32	32
62D20A	34	34	34	34	34	34	34	34
62D20B	34	34	34	34	34	34	34	34
62D24A	34	34	34	32	32	32	32	32
62D24B	34	34	34	32	32	32	32	32
62D24C	34	34	34	32	32	32	32	32
62D25A	34	34	34	32	32	32	32	32
62D25B	34	34	34	32	32	32	32	32
62D25C	32	32	32	30	30	30	30	30
62D25D	34	34	34	32	32	32	32	32
62D28A	34	34	34	32	32	32	32	32

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
62D28B	34	34	34	32	32	32	32	32
62D28C	34	34	34	32	32	32	32	32
62D28D	34	34	34	32	32	32	32	32
62D29A	34	34	34	32	32	32	32	32
62D29B	34	34	34	32	32	32	32	32
62D30A	32	32	32	30	30	30	30	30
62D30B	32	32	32	30	30	30	30	30
62D30C	32	32	32	30	30	30	30	30
62D30D	32	32	32	30	30	30	30	30

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
13112	SM	111	0,1176	0,0743	0,0521	0,0389	0,0304	0,0246	0,0204	0,0172	0,0148	0,0129	0,0113	0,0101	0,0090	0,0081
	JE	211	0,1462	0,0907	0,0626	0,0463	0,0358	0,0287	0,0236	0,0198	0,0169	0,0146	0,0128	0,0113	0,0101	0,0091
	OI	304	0,0528	0,0394	0,0314	0,0261	0,0222	0,0194	0,0171	0,0153	0,0139	0,0127	0,0116	0,0108	0,0100	0,0093
	BU	411	0,0840	0,0533	0,0375	0,0281	0,0220	0,0178	0,0148	0,0125	0,0108	0,0094	0,0083	0,0074	0,0066	0,0060
	HR	500	0,0392	0,0260	0,0189	0,0145	0,0117	0,0096	0,0082	0,0070	0,0061	0,0054	0,0048	0,0043	0,0039	0,0036
	PL	600	0,0902	0,0515	0,0333	0,0233	0,0173	0,0133	0,0106	0,0086	0,0072	0,0060	0,0052	0,0045	0,0039	0,0034
	TL	700	0,0573	0,0415	0,0301	0,0218	0,0158	0,0114	0,0083	0,0060	0,0043	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0009
	ML	700	0,0573	0,0415	0,0301	0,0218	0,0158	0,0114	0,0083	0,0060	0,0043	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0009
13312	SM	111	0,1176	0,0743	0,0521	0,0389	0,0304	0,0246	0,0204	0,0172	0,0148	0,0129	0,0113	0,0101	0,0090	0,0081
	JE	211	0,1462	0,0907	0,0626	0,0463	0,0358	0,0287	0,0236	0,0198	0,0169	0,0146	0,0128	0,0113	0,0101	0,0091
	OI	304	0,0528	0,0394	0,0314	0,0261	0,0222	0,0194	0,0171	0,0153	0,0139	0,0127	0,0116	0,0108	0,0100	0,0093
	BU	411	0,0840	0,0533	0,0375	0,0281	0,0220	0,0178	0,0148	0,0125	0,0108	0,0094	0,0083	0,0074	0,0066	0,0060
	HR	500	0,0392	0,0260	0,0189	0,0145	0,0117	0,0096	0,0082	0,0070	0,0061	0,0054	0,0048	0,0043	0,0039	0,0036
	PL	600	0,0902	0,0515	0,0333	0,0233	0,0173	0,0133	0,0106	0,0086	0,0072	0,0060	0,0052	0,0045	0,0039	0,0034
	TL	700	0,0573	0,0415	0,0301	0,0218	0,0158	0,0114	0,0083	0,0060	0,0043	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0009
	ML	700	0,0573	0,0415	0,0301	0,0218	0,0158	0,0114	0,0083	0,0060	0,0043	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0009
60000	SM	111	0,1176	0,0743	0,0521	0,0389	0,0304	0,0246	0,0204	0,0172	0,0148	0,0129	0,0113	0,0101	0,0090	0,0081
	JE	211	0,1462	0,0907	0,0626	0,0463	0,0358	0,0287	0,0236	0,0198	0,0169	0,0146	0,0128	0,0113	0,0101	0,0091
	OI	304	0,0528	0,0394	0,0314	0,0261	0,0222	0,0194	0,0171	0,0153	0,0139	0,0127	0,0116	0,0108	0,0100	0,0093
	BU	411	0,0840	0,0533	0,0375	0,0281	0,0220	0,0178	0,0148	0,0125	0,0108	0,0094	0,0083	0,0074	0,0066	0,0060
	HR	500	0,0392	0,0260	0,0189	0,0145	0,0117	0,0096	0,0082	0,0070	0,0061	0,0054	0,0048	0,0043	0,0039	0,0036
	PL	600	0,0902	0,0515	0,0333	0,0233	0,0173	0,0133	0,0106	0,0086	0,0072	0,0060	0,0052	0,0045	0,0039	0,0034
	TL	700	0,0573	0,0415	0,0301	0,0218	0,0158	0,0114	0,0083	0,0060	0,0043	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0009
	ML	700	0,0573	0,0415	0,0301	0,0218	0,0158	0,0114	0,0083	0,0060	0,0043	0,0031	0,0023	0,0016	0,0012	0,0009

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila pa 32,09 €/h in sta enaka za vsa lastništva. Stroški manipulacije so prav tako enaki za vse oblike lastništva in znašajo 3 min./m³.

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	78,00	78,00
11	H2	Hlodovina II	58,00	58,00
11	H3	Hlodovina III	46,00	46,00
11	O	Ostali les	37,00	37,00
21	H1	Hlodovina I	68,00	68,00
21	H2	Hlodovina II	51,00	51,00
21	H3	Hlodovina III	42,00	42,00
21	O	Ostali les	34,00	34,00
30	H	Hlodovina	47,00	47,00
30	O	Ostali les	33,00	33,00
34	H1	Hlodovina I	92,00	92,00
34	H2	Hlodovina II	64,00	64,00
34	H3	Hlodovina III	52,00	52,00
34	O	Ostali les	33,00	33,00
39	C	Celulozni les	22,00	22,00
40	H1	Hlodovina I	70,00	70,00
40	H2	Hlodovina II	51,00	51,00
40	H3	Hlodovina III	41,00	41,00
40	O	Ostali les	34,00	34,00
50	H	Hlodovina	97,00	97,00
50	O	Ostali les	39,00	39,00
55	H	Hlodovina	83,00	83,00
55	O	Ostali les	39,00	39,00

60	H	Hlodovina	124,00	124,00
60	O	Ostali les	62,00	62,00
70	D	Drva	45,00	45,00
80	P	Prostorninski I	32,00	32,00
90	H	Hlodovina	50,00	50,00
90	O	Ostali les	35,00	35,00

13 Prostorski del načrta

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v merilu 1 : 25 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča).

Preglednica 83: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	1.526,95	100,00
1b) Novo določene površine gozdov	4,85	0,3
1c) Novo izločene gozdne površine	3,64	0,2
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	-	-
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	1.528,13	100,1
Površine v zaraščanju (niso gozd)	-	
Druga gozdna zemljišča	3,26	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Gozdna površina v GGE Ravnik se je v primerjavi s preteklim GGN, povečala za 1,8 ha. Minimalno povečanje površine gozdov je posledica natančnejšega zajemanja gozdnega roba (novi DOF-i).

Glavni vzrok za iz gozda izločene gozdne površine je predvsem izločitev dejansko negozdnih površin (ceste, daljnovodi, drugi infrastrukturni objekti) in pa sprememba zakonodaje konec leta 2007, ki je minimalno površino za določitev gozda iz 5 arov zvišala na 25 arov. Med razlogi za razliko je tudi natančnejše zajemanje podatkov in uporaba najnovejših orto-foto načrtov za ugotavljanje gozdnega roba. Uporaba le teh namreč omogoča natančnejši zajem podatkov oziroma dejanskega stanja.

Druga gozdna zemljišča (3,26 ha) predstavljajo daljnovodi.

13.2 Večfunkcionalna območja

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 84: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	713,65	46,6
Ostala površina	817,65	53,4
Skupaj	1.531,41	100,0

V GGE ni območij gozdov, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije, zato karta št. 2b ni izdelana.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 85: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	964,02	63,2
2 - velika	443,60	29,0
3 - srednja	90,45	5,9
4 - majhna	1,89	0,1
5 - brez načrtovanih ukrepov	28,17	1,8
Skupaj	1.528,13	100,0

V GGE prevladuje zelo velika (63,2 %) intenzivnost gospodarjenja z gozdovi, ki ji sledi velika intenzivnost (29,0 %) in sta obe posledica izvedenega poseka zaradi sanacije podlubnikov in žledoloma ter načrtovanih ukrepov za odpravo posledic obeh uj. Srednja intenzivnost gospodarjenja je določena na 5,9 % površine gozdov. Območja z majhno intenzivnostjo gospodarjenja zavzemajo le 0,1 % vseh gozdov. Gozdovi brez načrtovanih ukrepov so odseki RGR-a Gozdni rezervat.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4, v merilu 1 : 50 000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09 , št.91/10, št. 1/13, št.39/15, št.191/20) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Preglednica 86: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VECNAMENSKI GOZDOVI	1.499,96	98,2
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	28,17	1,8
Skupaj	1.528,13	100,0

V GGE Ravnik prevladujejo večnamenski gozdovi. GPN, kjer ukrepi niso dovoljeni je 1,8 %.

Varovalnih gozdov v GGE Ravnik ni.

13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Gozdov za sanacijo zaradi poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oz. usadov v GGE Ravnik nismo opredelili.

13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.6.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6a v merilu 1 : 50 000 je namejena prikazu območij grmišč, zimovališča in mirnih con.

Preglednica 87: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Zimovališča	77,24	5,1
Skupaj	77,24	5,1

13.6.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Preglednica 88: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO	1.555,29	1.528,13	100,00
Natura 2000	1.491,53	1.491,53	97,6
Skupaj	3.046,82	3.019,66	197,6

Na karti št. 6 b so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti. To so območja Natura 2000, določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih in ekološko pomembna območja (EPO), določena z Uredbo o ekološko pomembnih območjih. Območja Natura 2000 in EPO se prekrivajo.

Območja Natura 2000:

- Notranjski trikotnik (koda : SI3000232);
- Krmsko hribovje-Menišija (koda : SI3000256).

Ekološko pomembna območja (EPO):

- Najdena jama (koda: 30103);
- Krmsko hribovje-Menišija (koda: 31200);
- Notranjski trikotnik (koda: 31300);
- Osrednje območje življenskega prostora velikih zveri (koda: 80000).

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Varstvenih in ogroženih območij po predpisih o vodah v GGE Ravnik ni in zato te karte ne prikazujemo.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so: varovalni gozdovi, gozdni rezervati ter drugi gozdovi s posebnim namenom. Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave ter manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Preglednica 89: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	28,17	1,8
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	114,87	7,5
Krčenje gozda je dopustno	1.385,09	90,7
Skupaj	1528,13	100,00

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

V GGE Ravnik je 41,32 km gozdnih cest in 0,68 km javnih cest, pomembnih za gospodarjenje z gozdovi. Skupna odprtost gozdov (gostota cest) tako znaša 28,0 m/ha.

13.9.2 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

V GGE ni območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, zato karte 9a v merilu 1 : 50.000 nismo izdelali.

13.9.3 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

V GGE ni območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, zato karte 9b v merilu 1 : 50.000 nismo izdelali.